

JÓVÁHAGYOM!

Budapest, 1972. 3. 31.

PÁLY ISTVÁN alez. s. k.,
MNHF ö. elm. ov.

320

Nyt. sz.:

69 M VEGYESTÜZELÉSŰ MOZGÓKONYHA MŰSZAKI LEÍRÁSA, KEZELÉSI, KARBANTARTÁSI ÉS CSAPATJAVÍTÁSI UTASÍTÁSA

Ürekezt:

MN-hoz

19...⁷⁹ év ...⁵... hó...¹⁶.. nap

A HONVÉDELMI MINISZTERIUM KIADÁSA

1972

A 69 M mozgókonyha a csapatok meleg étellel és itallal történő ellátásának alapvető technikai eszköze.

Az utasításban foglaltakat alapjaiban ismerjék:

— a mozgókonyha kezelői,

— a mozgókonyhával rendelkező ellátási tagozatok szakács állománya, élelmezési szolgálatvezetői.

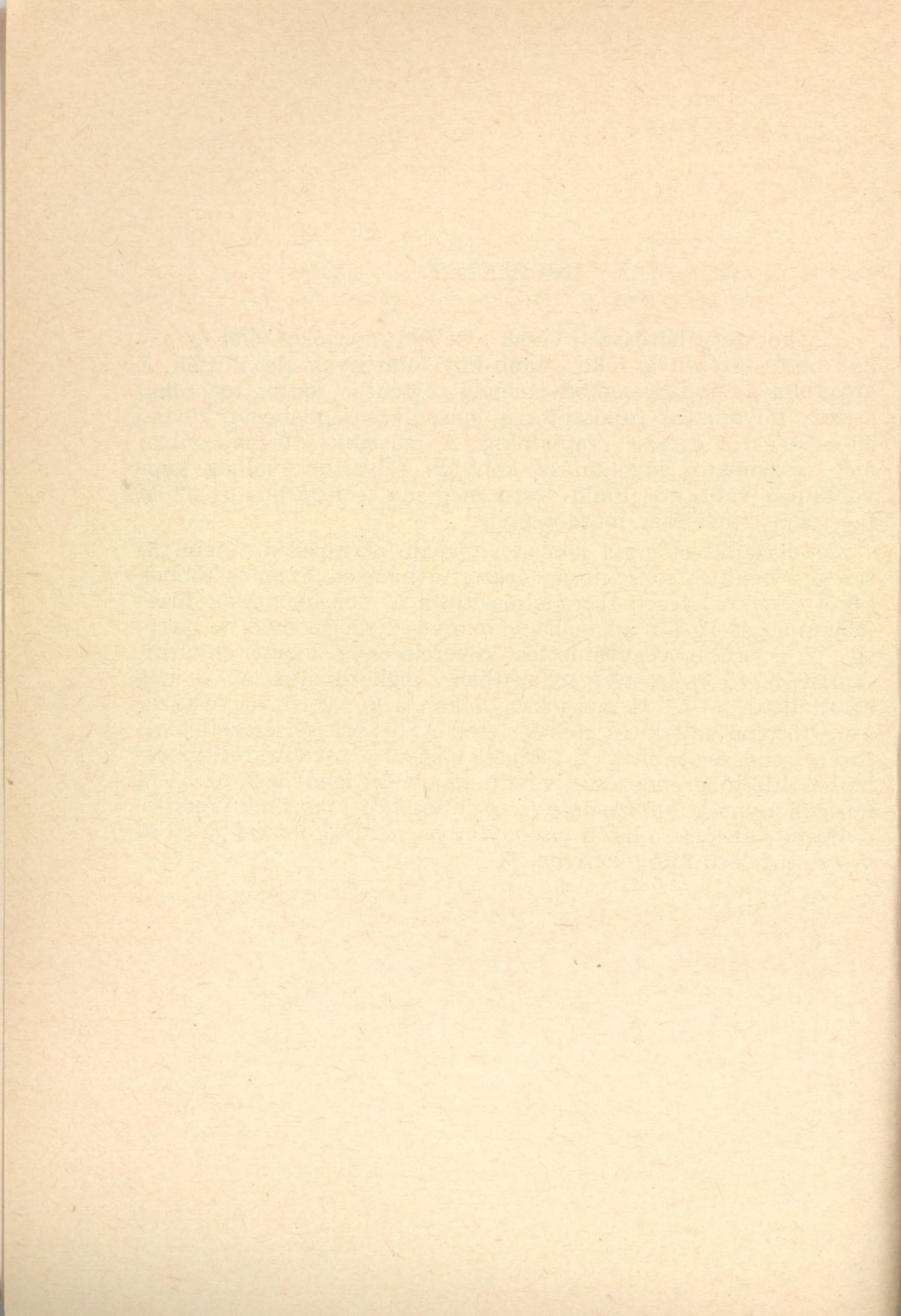
Készült 8 A/5 ív terjedelemben

72.0340/1/1212 — Zrínyi Nyomda, Budapest

BEVEZETÉS

A korszerű harcászati elvek a tábori mozgókonyhát és annak berendezéseit is fokozottabb követelmények elé állítják. E követelmények figyelembevételével történt e fontos technikai eszköz folyamatos fejlesztése a második világháborút követő 50-es évektől egészen napjainkig. A második világháborúban még használatos lóvontatású konyhát felváltotta annak gépvontatású változata, majd azt a még ma is használatos 52 M fa- (szén-) tüzeléses mozgókonyha.

A hazánkban mind jobban elterjedő olajtüzelés a néphadseregben belül is fokozatosan érezte hatását. E hatás többek között eredményesen forradalmasította a mozgókonyhák tüzelőberendezéseit. Elavult a hagyományos tüzelési mód, helyette egy korszerűbb vegyestüzelés követelménye lépett előtérbe. A következő fejlesztési fokozatban megkezdődtek a — még használható — 52 M mozgókonyhák a korszerű vegyestüzelésre történő átalakítás előkísérletei. Az itt kikísérletezett olajtüzelő rendszer mint alap szolgált bázisul a további fejlesztéshez. A tüzelőberendezéssel együtt lépett fel igényként az 52 M mozgókonyha korszerűsítése is. E fejlesztési fokozatok eredményeként jött létre a hazai viszonylatban ma legkorszerűbb 69 M vegyestüzelésű mozgókonyha.

I. FEJEZET

A MOZGÓKONYHA ÁLTALÁNOS ISMERTETÉSE

A mozgókonyha rendeltetése, jellemzése, az olajégő működési elve

Rendeltetése: a személyi állomány meleg étel- és italszükségletének biztosítása. A 69 M mozgókonyhával az adott körülményektől és menüktől (egytálétel, kéttálétel) függően főzésenként kb. 120—240 fő részére biztosítható étkezés. Amennyiben a konyhának a főzéshez időlegesen minimális vizet is kell tárolnia, úgy a fenti étkezési létszám a víz mennyiségével arányosan csökken.

A 69 M vegyestüzelésű mozgókonyha szerkezeti felépítésében eltér az 52 M mozgókonyhától. Ez elsősorban az üstök külalakjában, valamint a felépítmény felső lemez talajtól mért távolságának csökkenésében nyilvánul meg. Ennek eredményeként az üstöket könnyebben lehet kiemelni.

A 69 M vegyestüzelésű mozgókonyha célszerűen kialakított egytengelyes utánfutó alvázal és korszerű felépítménnyel ellátott főzőegység. Vontatása bármely, a honvédségnél rendszeresített tehergépkocsival lehetséges. Nyomtáva a vontató gépkocsik átlagával megegyező. Hasmagassága biztosítja a megfelelő első és hátsó terepszöveget.

Futókerekei kétoldali, független kerékfelfogással, átmenő tengely nélkül vannak szerelve. A kerekek rugózása két-két párhuzamosan elhelyezett laprugó kötegek közé fogott féltengely közvetítésével történik.

Az alváz — végén nyitott — Y kiképzésű, mely lehetővé teszi a felépítmény gyors és könnyű lemálházását. A vonóháromszögre felerősítve található a következő kiegészítő felszerelések: a pótkerék, a csákány, a fokozatonként állítható orrkítámasztóláb, valamint a felépítmény málházásához szükséges felszerelések tároló ládája. Az alvázfőtartó hátsó két pontjára

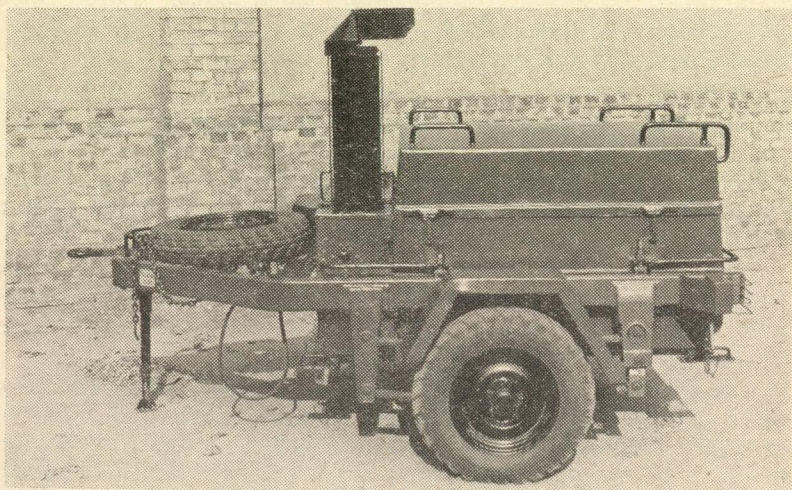
vannak felszerelve a közúti vontatás irány- és egyéb fényjelző berendezései. A mozgókonyha fékberendezéssel nem rendelkezik! A mozgókonyha minden csavarmenete jobbmenetű! Ennek következtében minden anyát és csavart balról jobbra kell meglazítani!

A felépítmény 4 db lehajtható úgynevezett „bukócsavarral” rögzíthető az alvázhoz. A felépítmény elülső bal sarkában helyezkedik el az olajtüzeléshez szükséges érzékeny szélkakassal ellátott, állítható magasságú kémény. A kéménytorok füstjáratába van beépítve a lengőcsapos, kézmosó víztartály. A felépítmény elülső részébe van süllyesztve a konyha főbb kiegészítő felszereléseit — sütőtepsik, üstkiemelő, üsthelyfedők — magába foglaló tárolótér. A lezáró fedél belső részén levő tárolórekeszben a kezelési és karbantartási utasítás található.

Az üstöket felülről a rugós leszorítókkal rögzített porvédő burkolat fedi. E burkolat védi az üstöket és a felépítmény felső lemezt vontatás közben a szennyeződésektől.

A főzőüstök, a felépítmény felső lemez és felszerelése roszdamentes acélból készültek.

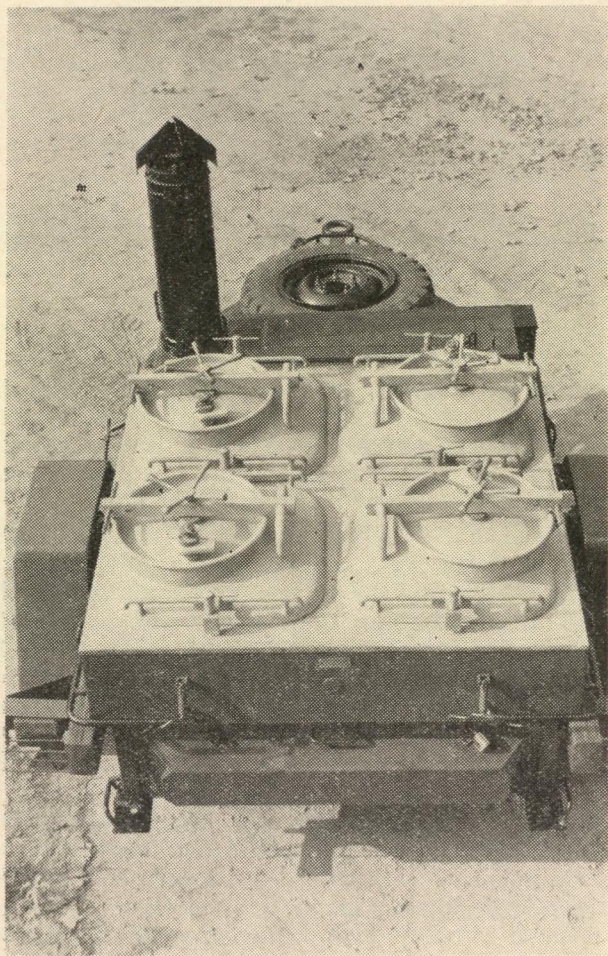
A felső porvédő burkolat nemcsak a szálló por és más szennyeződések ellen véd, hanem egyéb célra is felhasználható (pl. mosogatás, nyers ételféleség tárolása, előáztatása stb.).

1. ábra. 69 M vegyestüzelésű mozgókonyha

A felépítmény felső lemezén keresztül a felépítménytérbe 4 db főzőüst van süllyesztve (2. ábra). Ezek közül három üst a közvetlen ételfőzésre, egy pedig az étel hőntartására (lassú főzésre), illetve víztárolás céljára szolgál. Az üstök kiemelhetők és egymás között felcserélhetők.

Az üstfedeleken levő gőzlefúvató szelep 0,2 att. nyomás elérésekor kinyit, majd biztosítja a keletkező gőz állandó elvezetésé-

2. ábra. Felépítmény felső elrendezése

sét. Az üstöket 2—2 db üstleszorító rögzíti a felépítmény felső lemezéhez. A porvédő burkolat alatt lehűlt gőz kondenzvizének eltávolítását a felépítmény felső lemez két első sarkába beépített vízcsöpögő biztosítja.

A láng képeének ellenőrzése álló helyzetben, a felépítmény hátsó falán levő kémlelő nyíláson keresztül történhet.

A felépítmény belső tüzttere mindenütt hőszigetelő anyaggal van burkolva, mely csökkenti a hőveszteséget.

A tüztér hátsó, alsó részében van elhelyezve a fatüzeléshez szükséges parázstér a rostéllyal, melyen egyszerre legfeljebb 10—12 kg fa égethető el. A rostély alá van szerelve az állítható és rögzíthető hamutálca.

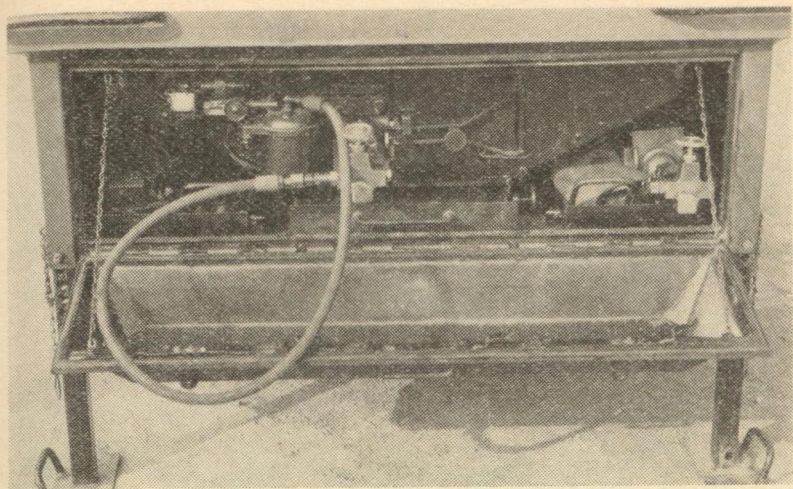
A tüztérajtó bal oldalán van elhelyezve az olajégőt rögzítő fészek, melyből fatüzeléskor az olajégőt ki kell szerelni. Az olajégő a nyomás alatti elpárologtatás elvén működik. Az üzemanyag-fogyasztás és vele együtt a láng terjedelme — adott határok között — együtt szabályozható. Az olajégő — a hozzátartozó szerelésekkel — csak gázolajjal üzemeltethető.

A gázolajat a felépítmény alatt, a menetirányra keresztben elhelyezkedő 2 db olajtartályból 3 att. levegőtúlnyomás juttatja fel az égőtérbe. A levegőtúlnyomás előállítható az elülső tárolótérben levő gépkocsipumpával vagy a rendelkezésre álló vonatató gépkocsi kompresszorával. A nyomásmutató műszerrel (manométer) ellátott kombinált levegőszelep a beállított nyomáshatáron felüli többletlevegő lefúvatását is biztosítja.

Az olajtartályból (3. ábra) az olaj a főcsapon keresztül a szűrőbe, majd a visszacsapó szelepen és a kézi szabályozó szelepen keresztül az égőfejbe jut. A kialakult nyomáson és hőfokon az olaj előbb durva olajgőzzé, majd lehetőleg finom olajpárává alakul. Az alsó fúvókákon át az olajpára függőlegesen felfelé haladva nekiütközik az égőfej — jóval a gyulladási hőfok felett levő — aljának és lángra lobbanva, a másodperc tört része alatt elég. Az olajtartályt, valamint a kézmosó víztartályt a felépítmény oldalfalain kívül levő beöntőcsokon keresztül lehet feltölteni.

A felépítmény hátsó részében alul, kétoldalt van elhelyezve két tárolótepsi az olajégők tárolására. Olajtüzelésnél csak egy égő üzemel, a másik — kitisztított — tartalék égőt a jobb oldali tárolótepsiben kell elhelyezni.

Fatüzelésnél mindkét égőt a tárolóhelyeken rögzíteni kell. A jobb oldali tárolótepsiben van a felépítményhez tartozó szerzőszámkészlet, a bal oldaliban pedig az égő üzem közbeni tisztí-

3. ábra. Olajtüzelő berendezés elhelyezése

tásához használatos drótkefe és tisztítótű, valamint az olajtölcsér.

A fatüzeléshez szükséges segédeszközök az elülső tárolótér belső homlokfalán vannak elhelyezve. A felépítmény olajégő kezelőterét a hátsó porvédő ajtó zárja le. A felépítmény négy sarkán egy-egy, fokozatonként állítható láb helyezkedik el. A felépítmény málházásakor mind a négy lábat, álló helyzetű üzemlésekor pedig a hátul levő két lábat kell használni.

A főzés megkönnyítését szolgálja a konyhához készletezett 1 db alacsony üst (4. ábra), mely a 4 db főzőüsttel szerkezeti azonos felépítésű. Az alacsony üstben főleg kisebb mennyiségű ételeket főznek (pl. húsfeltétek).

Az alvázon, az üstökön és a felépítmény kémlelőnyílás feletti táblán levő biztonsági előírásokat szigorúan be kell tartani, illetve tartatni!

A konyhához kiegészítésként tartozik:

- 1 db takaróponyva, a konyha tartós tárolására;
- 1 db 63 M egységes sátor, álló helyzetű főzés esetén felállítva;
- a főzéstechnikai eszközöket tartalmazó, rendszeresített egységfelszerelés láda;
- 1 db kisméretű faláda, világítóeszközök tárolására (2 db 4-es nagyságú petróleum kocsilámpa, 1 db 5 literes marmonkanna).

4. ábra. Kiegészítő tartozékok

Az esetek többségében zárt üstben, túlnyomás alatt főzünk. Miután a víz forr, meghatározott túlnyomásnál a szelepek nyitnak. A porvédő fedél alatt gyorsabban lehet főzni, mert ez kisebb kalóriavesztést eredményez. A főzőüstök anyaga rozsdamentes acél, melynek hővezetése rosszabb, mint az alumíniumé. Ennek következtében a sűrűbb, folyadékszegény ételek főzésekor a kozmásodás veszélye csökken. A főzést álló helyzetben célszerűbb porvédő fedél alkalmazása nélkül végezni. A folyadékszegény — gyakori keverést igénylő — ételek főzését félig zárt üstfedél mellett kell végezni. A zárt, nyomás alatt levő üstök fedelét csak teljes gőzlefúvatás után szabad kinyitni. Az étel kiosztásához az üstöket az e célra készletezett üstkiemelővel lehet a felépítményből kiemelni. Az üstök excentrikusan elhelyezett szájnylása elősegíti a főzés utáni tisztítást, mivel az öblítővíz az üstökből maradéktalanul kiönthető.

A konyhához készletezett 2 db alumínium sütőtepsiben különféle sülték — hús, lángos — készítése, valamint kifőtt tészták izesítése és rövid tárolása lehetséges.

2. A mozgókonyha főbb műszaki adatai

Az alábbi adatok a feltöltetlen konyhára vonatkoznak.

Főméretek:

legnagyobb hossza	2960 mm
legnagyobb szélessége	1960 mm
felépítmény porvédő (burkolat) magassága a talajtól	1350 mm
felépítmény felső lemez magassága a talajtól	1115 mm
kémény magassága, vontatási helyzetben a talajtól	1850 mm
felemelt kémény magassága a talajtól	2430 mm
hasmagasság közepén	465 mm
nyomtávolság	1700 mm
vonószem középvonal magassága	800 mm
vonószem belső átmérője	80 mm
vonószem — futókerék tengelyközép távolsága	1880 mm
üstkiemelő kiemelési súlyvonal magassága	1880 mm
gumiabroncs mérete	6,5x16"
gumiabroncs belső nyomása	2,75 kp/cm ²
terepszög elöl	29°
terepszög hátul	25°
max. oldaldőlés határa	20°

Súlyadatok:

a) a konyha feltöltetlen állapotában:	
a mozgókonyha önsúlya	926 kp
támaszerő a vonószemnél	51 kp
üst önsúlya	32 kp
b) a konyha feltöltött állapotában:	
a mozgókonyha teljes súlya	1265 kp
támaszerő a vonószemnél	28 kp
feltöltött üst súlya	92 kp
1 db feltöltött üst kiemelendő súlya (üst önsúly+étel+kiemelő rúd)	105 kp

Űrtartalmak:

<i>olajtartály</i> — pár teljes térfogat	100 liter
hasznos térfogat	60 liter
<i>főzőüst</i> teljes térfogat	72 liter
hasznos térfogat	60 liter
<i>pirítóüst</i> teljes térfogat	38 liter
hasznos térfogat	28 liter
<i>sütőtepsi</i> teljes térfogat	22 liter
hasznos térfogat	16 liter

Egyéb adatok:

max. üzemi nyomás	3—3,3 att.
min. üzemi nyomás	1,5 att.
max. olajfogyasztás	4,5 liter/óra
min. olajfogyasztás	2 liter/óra
forralási idő (180 liter víz, 20 C°-on)	
max.	45—50 perc
forralási idő (180 liter víz, —10 C°-on) max.	75—85 perc

(A fenti hőfokadatok a külső hőmérsékletre értendőek.)

II. FEJEZET

A MOZGÓKONYHA RÉSZLETES MŰSZAKI ÉS SZERKEZETI LEÍRÁSA

1. Alváz és futómű

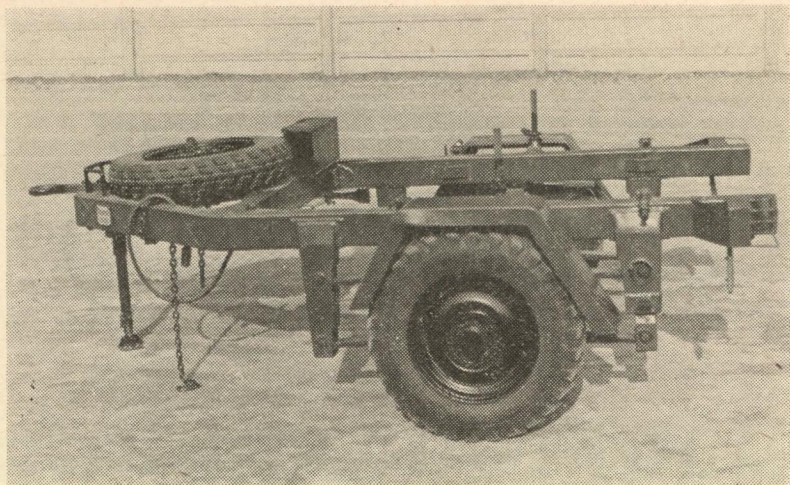
Az alváz (5. ábra) hátul nyitott, 2 db négyszögkeresztmetsetű cső főtartóval, vonóháromszöggel és kereszttartóval ellátott Y-alakú, hegesztett vasszerkezet. Az alváz orr részében 2 db hatlapfejű csavarral felerősített vonószem található. A vonóháromszög közé lett beépítve a pótkerék tartó bak. A keresztgerenda alatt van felszerelve a csákánytartó fészek. Az alváz két főtartója alá oldalanként 2—2 db négyszögprofilú rugóbak van hegesztve. A rugóbakok között 1—1 db berugózást határoló gumütköző fészek található. Mindkét főtartó végén levő oldalkonzolra szerelhető a közüti fényjelző tartozékok védőkosárral ellátott elektromos szerelvénye.

Az alváz vonószem furatának átmérője 80 mm, ez lehetővé teszi a szocialista országok által rendszeresített gépkocsi típusokhoz történő vonóhorog csatlakozást. Anyaga: nagy szilárdságú szénacél.

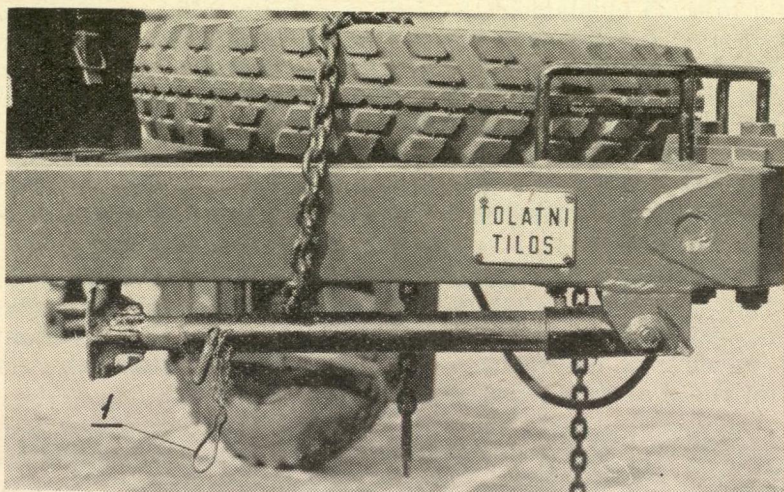
A vonószem alatt az alvázba van építve a fokozatonként állítható orrkitámasztó láb (6. ábra) felső rögzítő fészke. Független rögzítéskor a lábat a fészekbe fel kell tolni, majd elfordítani! A hosszirányú helyzet rögzítés és biztosítás reteszcsappal, valamint rugós „karabinerrel” történik.

A felépítményből oldalanként 2—2 db villaszerűen kiképzett konzol nyúlik ki. E konzolokon keresztül kapcsolódik a felépítmény 4 db bukócsavarral az alvázhhoz. Minden bukócsavaron csavaranya és -ellenanya található.

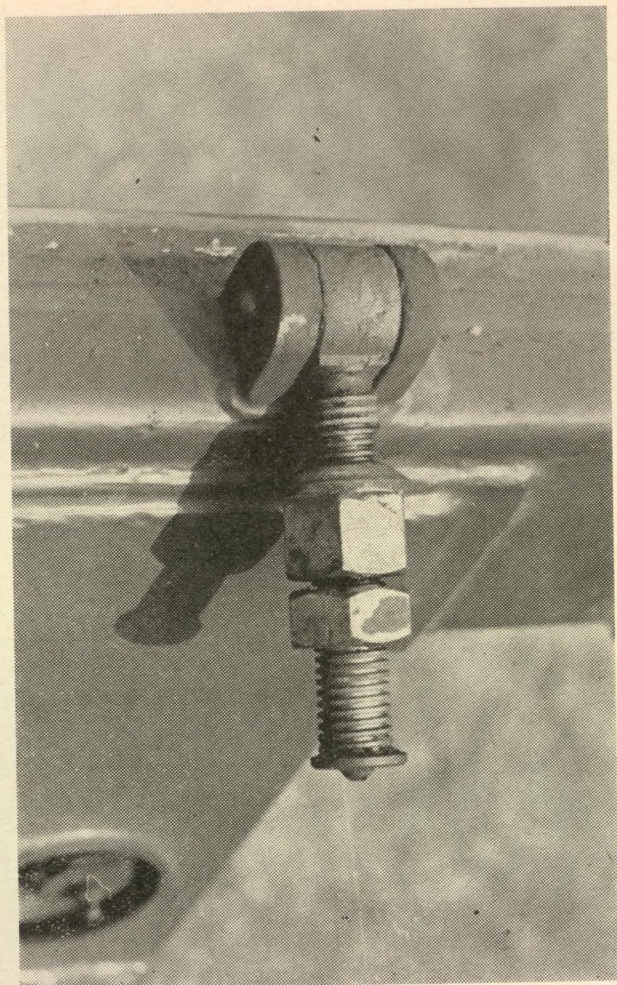
Az alsó anyák alja — a jobb felfekvés érdekében — lencse alakúra lett kiképezve. A csavarok rozsdamentes acélból készültek (7. ábra).

5. ábra. Alváz oldalnézetben

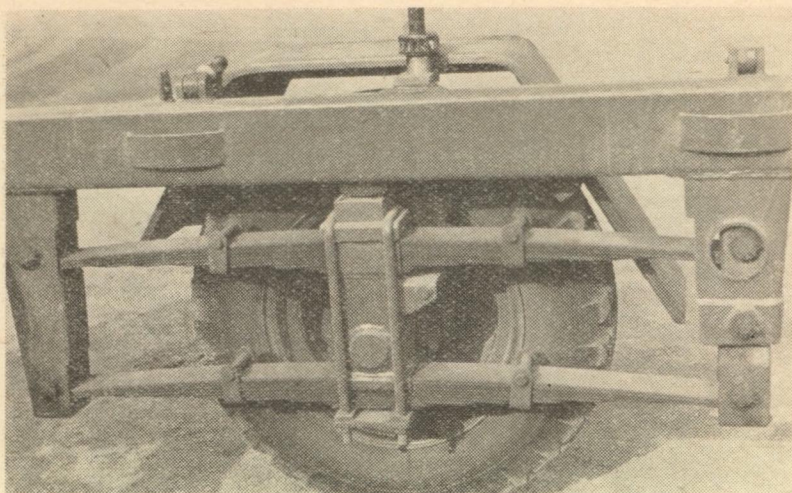

6. ábra. Orrkitámasztó láb menetkész rögzítése:
1 — rugóskampó (KARABINER), a csapot rögzíti

7. ábra. Felépítmény rögzítő „bukó” csavar lehajtott állapotban

Az alváz — átmenő tengely nélkül, kétoldali — független kerékfelfogással és laprugózással készült. A csapágyazott futókerekek féltengellyel csatlakoznak a 2—2 db laprugóköteg közé beépített agyhoz. Az agyat 2 db ívelt kengyel fogja az alsó és felső rugóköteghez (8. ábra).

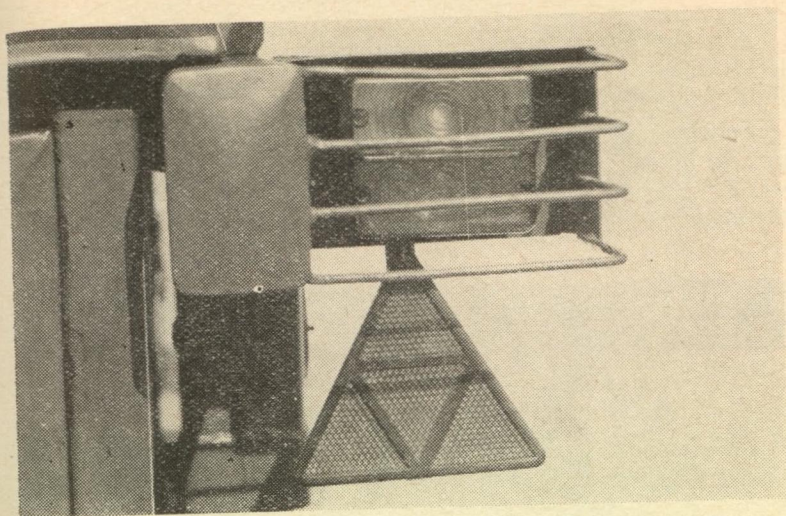
8. ábra. Futókerék és rugózás (alváz kiszerelés után)

A rugókötegek az elülső rugóbakoknál perselyezett rugószemmel csatlakoznak az átmenő csapszegekhez. A hátsó rugóbakokhoz a perselyezett végű rugófőlapok átmenő csapszegekkel himbakarokon keresztül csatlakoznak. A csapszegek zsírzása szabványos zsírzógombokkal biztosított.

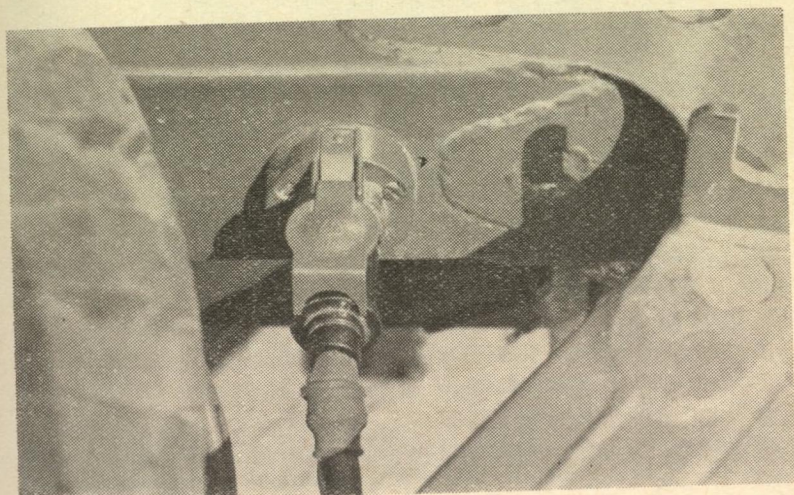
A vonóháromszög alá lett felszerelve a vontatáshoz szükséges 2 db nagy szilárdságú biztosítólánc.

A közúti vontatás irány- és fényjelző berendezése a kereskedelemben kapható szabványos anyagokból lett összeállítva. A háromféle fényalapjelzés: szélesség-, fék- és irányjelzés (9. ábra).

A fentieket kiegészíti a fényvisszaverő prizma. A világítás elektromos energiájának biztosítása a vontató gépkocsitól vízhatlan gumikábelen keresztül történik. A kábel a vontató gépkocsihoz szabványos dugasszal, az alváztesten rögzített kapcsolódobozon keresztül csatlakozik. Az alváz keresztgerendán található a bekötés nélküli tároló aljzat (10. ábra), melybe a csatlakozó dugaszt — a használaton kívüli meghibásodás elkerülésére — be kell nyomni.

9. ábra. Hátsó fényjelző berendezés

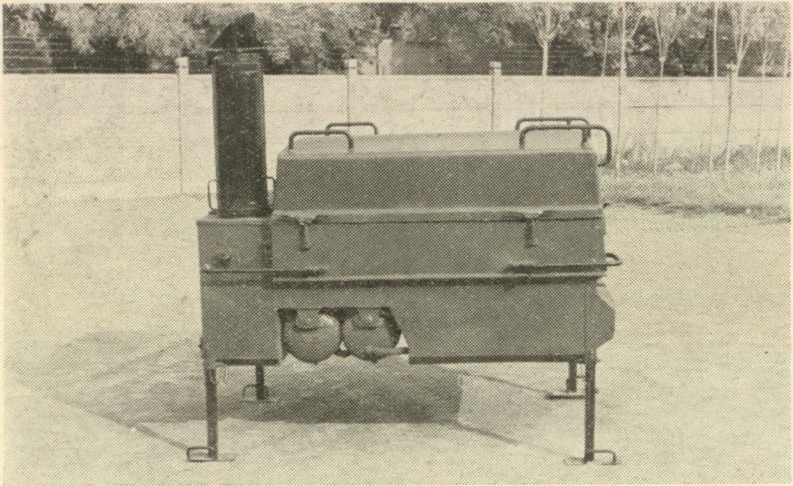

10. ábra. Csatlakozó kábel és dugaszalj (tárolás céljára)

2. Felépítmény

A felépítmény lemalházott állapotban 4 db állítható lábon áll (11. ábra). Alváz nélkül a konyha könnyebben kezelhető. A felépítmény elülső részében történik a tartozékok tárolása.

Felülnézetben jól látható a felépítmény teljes beépített-sége. Az üstök szögletes formája kedvező elrendezést tesz lehetővé. Egyszerű vonalvezetése, sík felületei megfelelő összhatást nyújtanak.

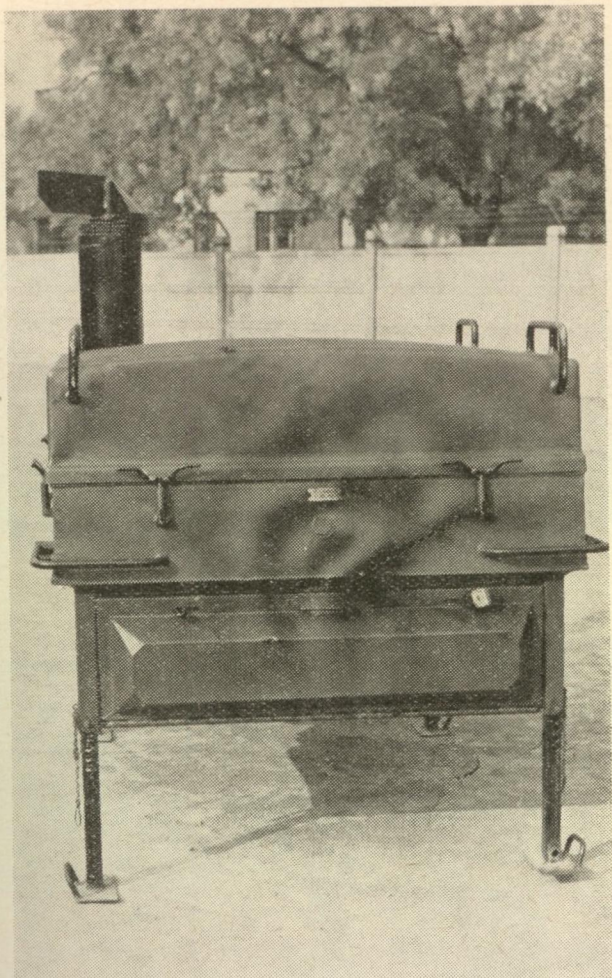
11. ábra. Felépítmény oldalnézetben

A felső porvédő fedél az első fejezetben leírt célra szolgál. Anyaga: alumínium. Felső része keresztirányban enyhén domború. Profilja a 12. ábrán látható.

A felső porvédő fedél felépítményhez csatlakozó pereme körben tömítéssel van ellátva. A tömítés kettős éle mindenkor biztosítja a tökéletes zárást.

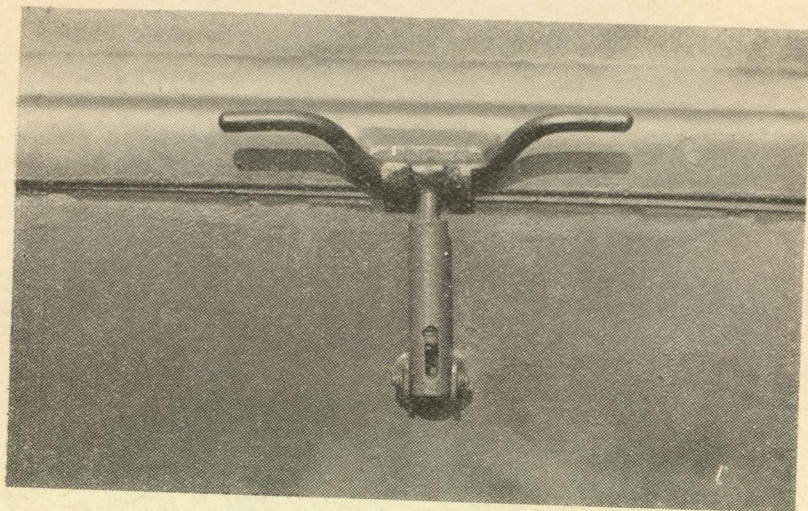
A burkolaton külön lélegzőnyílás nincs. A burkolat tetejére, a le- és felemelés céljára 4 db fogantyú van szerelve. Leszorítását a felépítmény 3 oldalán elhelyezett 2—2 db rugós leszorító biztosítja (13. ábra).

A felépítmény elülső bal sarkába van építve a kihúzható kémény, mely emelt helyzetben csak a felső pontban rögzít-

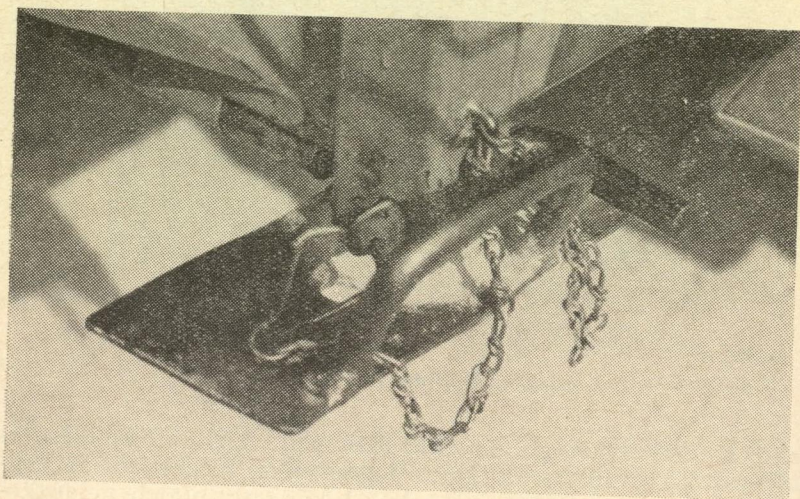

12. ábra. Felépitmény hátnézeten

hető. Menethelyzetben, alsó állásban kell rögzíteni. Emelése és süllyesztése a felszerelt 2 db fogantyúval végzendő. A rögzítés nyitását és zárását nyíl jelzi. A kémény tetején helyezkedik el a csapágyazott szélkakas. Függőleges irányban túcsapágy, oldalirányban golyós fészek támasztja. A belső kihúzható kémény tetejéhez menettel rögzítődik. A szélkakas tengely vé-

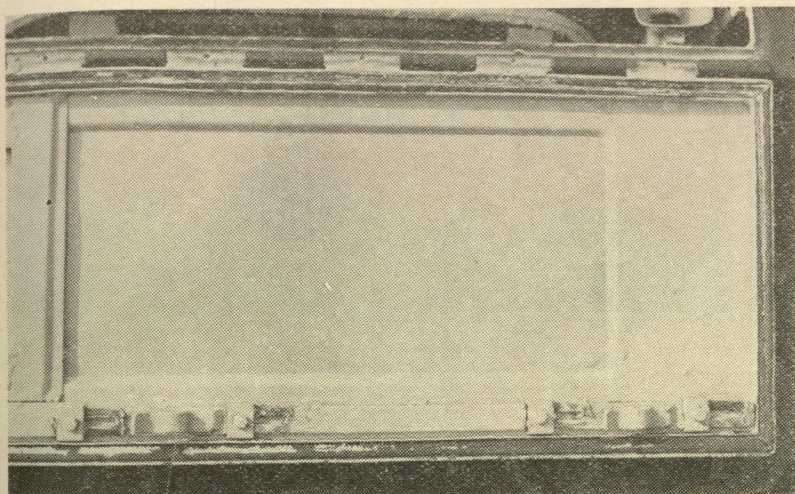
13. ábra. Rugós leszorító

14. ábra. Felépítmény láb felső rögzítése

gén 19-es laptáv van, melyhez villáskulccsal csatlakozva az orsó a belső kéményből szükség esetén kicsavarható.

A felépítmény négy sarkában elhelyezett négyszögkeresztmetszetű állítható lábat keresztcsap rögzíti. A csapokat kiesés ellen egy-egy rugós kampó biztosítja. A felépítményhez mindkettőt lánc rögzíti (14. ábra).

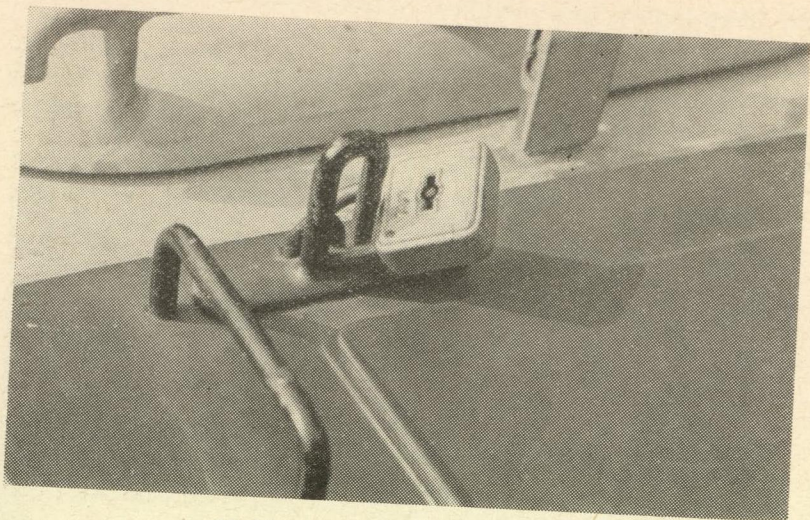

15. ábra. Tárolótér fedél belső része a zárszerkezettel

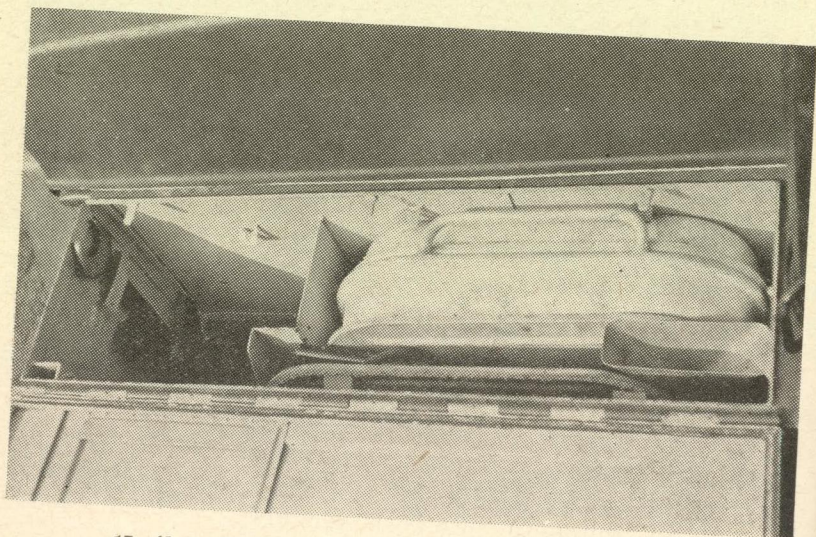
Az elülső tárolóteret egy, a peremén gumitömítéssel ellátott fedél zárja le (15. ábra). A felépítményhez a külső hosszanti oldalán folytonos csuklópánttal kapcsolódik, lakattal zárható (16. ábra). A fedél rögzítését a belső, hosszanti oldalán végigfutó nyelves zárszerkezet biztosítja. Nyitása, zárása hosszanti irányú mozgással végezhető. Anyaga: szénacél.

Az elülső tárolótérben vannak elhelyezve a konyha alábbi főbb tartozékai:

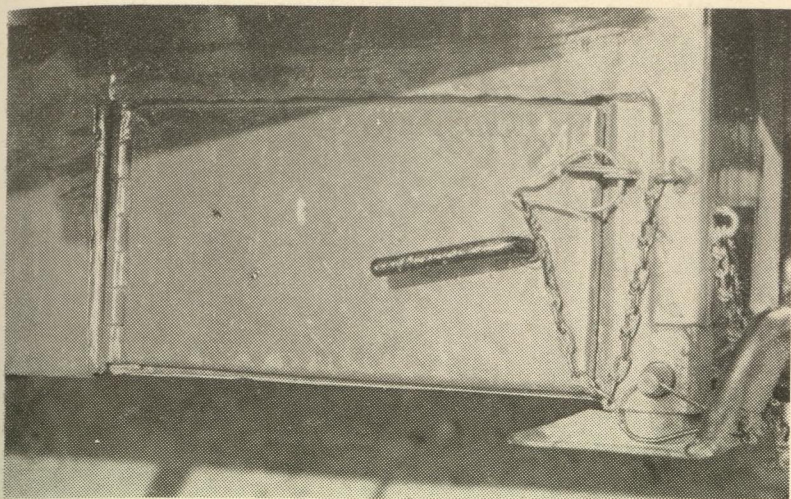
- üstkiemelő;
- utászlapát;
- 2 db üsthely-lefedő;
- 2 db alumínium sütőtepsi fedőkkel;
- légpumpa;
- a fatüzeléshez szükséges réstakaró lemez;
- tűzszító vas;

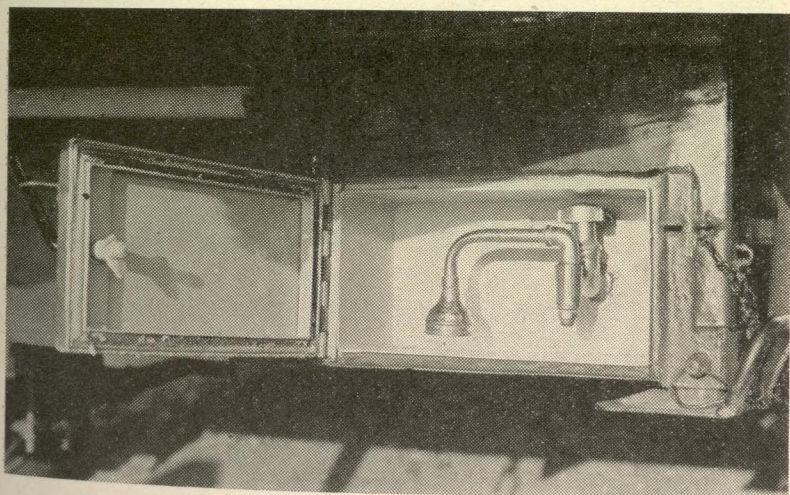
16. ábra. Tárolótér fedél lezárása

17. ábra. Elülső tárolótér elrendezése felülnézetben

18. ábra. Kifolyócsap fészek zárt állapota

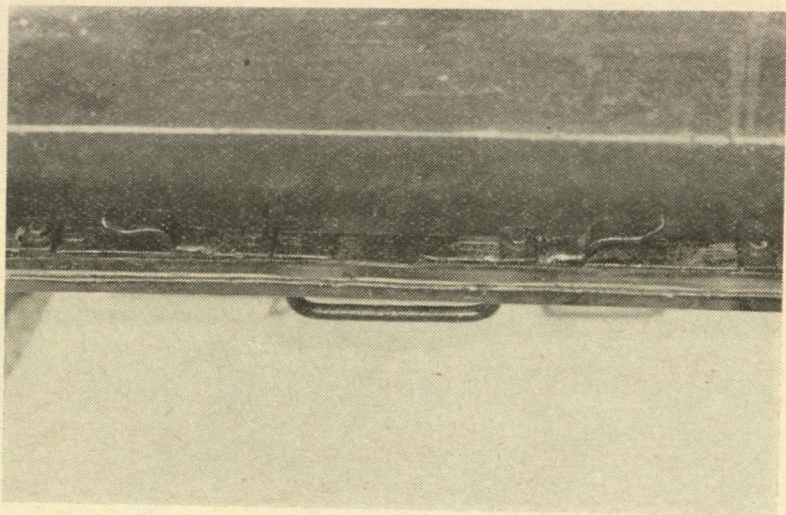
19. ábra. Kifolyócsap fészek szerelt lengőcsappal

- hamukaparó;
- olajégő szétszedéséhez 41—46-os villáskulcs;
- kéménytoldat a szikrafogóval;
- víztölcsér.

A kézmosó víztartály a kéménytörök alá van szerelve. Ūrtartalma 13 liter. Anyaga: rozsdamentes acél.

A fenéklap felett csatlakozik a tartályhoz a felül zárható lengőcsapos kifolyó (19. ábra).

Az olajégő teret hosszanti irányban kifelé domborított, gumitömítéssel ellátott zárható ajtó fedi. Felhajtott állapotban

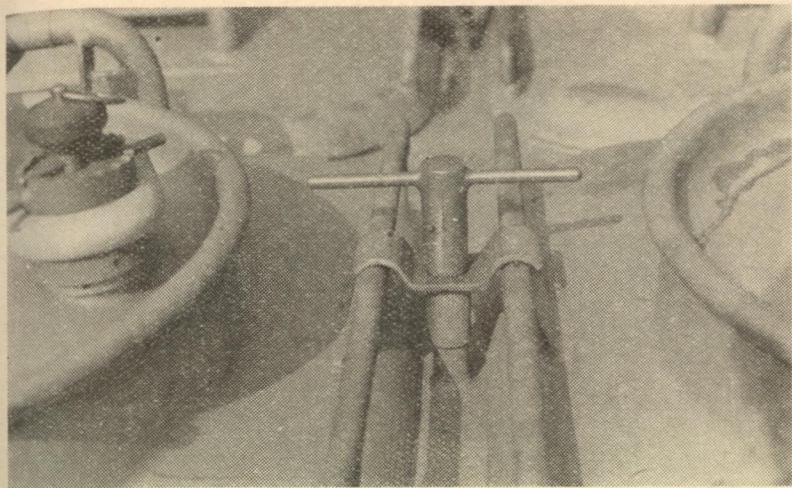

20. ábra. Nyelves zárszerkezet

a felépítményhez hosszanti irányban jobbról balra tolható lapos retesz rögzíti. Középen emelőfogantyúval van ellátva. A fedél a felépítményhez folytonos csuklópánttal kapcsolódik. Anyaga: szénacél.

Az űstöket 2 db leszorító kar rögzíti a felépítmény felső lemezéhez. Kétféle kivitelben, középen menetes orsóval készült. A két űstöt egyszerre leszorító, kétkaros rögzítést egy ráhajtással lehet biztosítani (21. ábra).

A csavaranya fellazítása után a leszorítót felfelé emelve, jobb irányba kell elfordítani az űstperemekkel párhuzamos

21. ábra. Kettős leszorító konzol

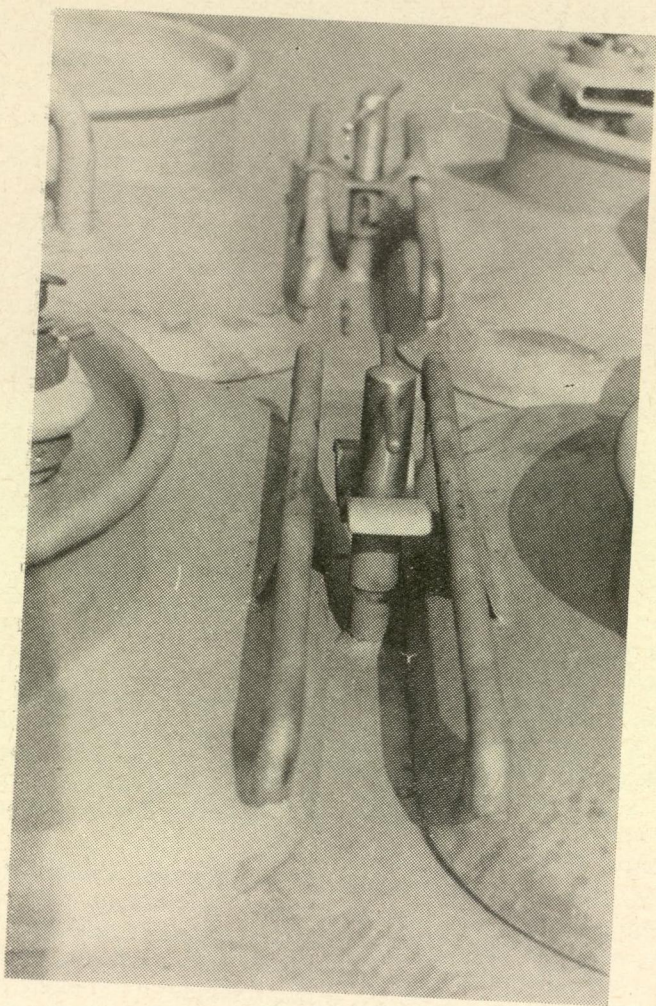
helyzetbe (22. ábra). Az elfordított leszorítók között az üst függőleges irányban kiemelhető.

Az üstöket külső szélükön rögzítő féloldalas leszorító karok az előbbivel azonos szerkezeti felépítésűek (23. ábra) Az anyát meglazulás ellen retesz biztosítja. Anyaguk: rozsdamentes acél.

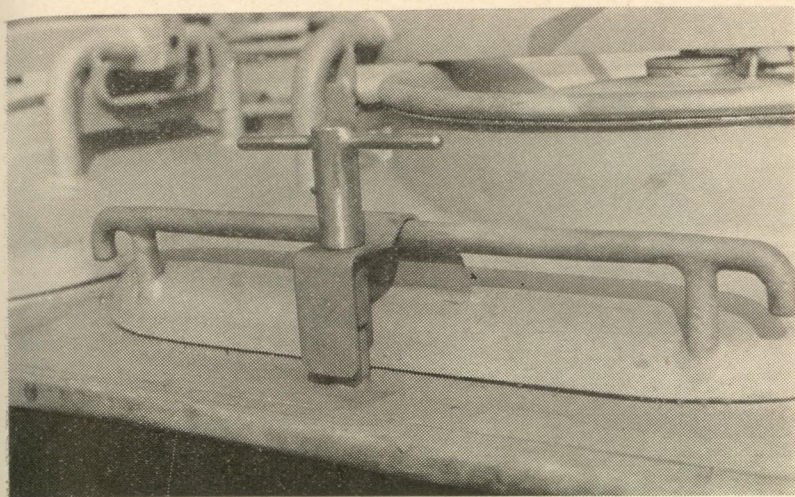
A konyhához készletezett 4 db azonos magasságú üst (24. ábra) a közvetlen ételfőzéshez, az 1 db alacsony üst pedig egyéb ételek (húsfeltétek) készítésére szolgál. A főzési űrtartalom 240 liter, a bruttó űrtartalom 290 liter. Az üstfenék domborítással merevített. Az üstszájnyílás excentrikus elhelyezésű, az üstök formája: a saroknál kerekített kocka.

Az üstök szimpla fallal, rozsdamentes acélból készültek. A légmentes zárást, illetve a nyomástartást az üstfedél peremébe helyezett kör keresztmetszetű gumi biztosítja. Az üstfedélre 1 db gőzlefúvató szelep van szerelve (25. ábra). Az üzemi nyomás elérésekor a szelep a rugóterhelés ellenében kinyit.

A szelepeket beszerelés előtt az előírt nyomásra beszabályozzák. A kézi szelepelés fokozatosságának biztosítására a szelepházak teteje 2 db egyenletesen emelkedő, recézett pályávas. A szeleptest szelepfészke külön van az üstfedélre erősítve, melyet tisztításkor sem szabad leszerelni. A szelepfészkek alá

22. ábra. Leszorító konzol lazított állapotban

23. ábra. Egyoldalas leszorító konzol

van felszerelve a habfogó tányér. Az üstfedél a felette keresztirányban átmenő kereszttartóhoz menetes nyomóorsóval csatlakozik. A nyomóorsó tetején van a négyágú forgatókar.

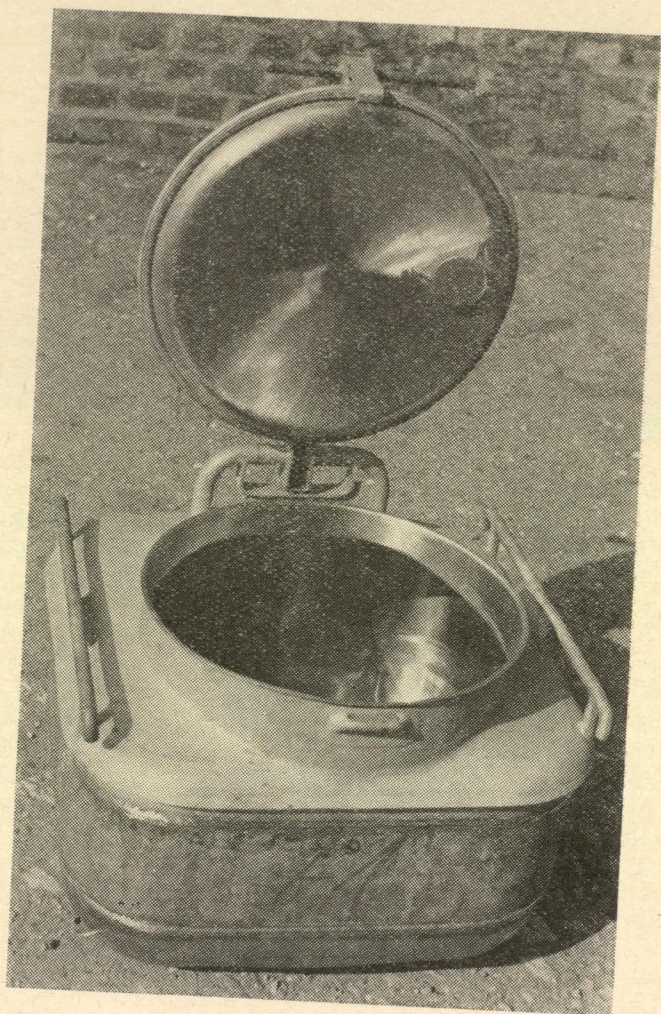
A kereszttartóban hosszirányban mozog a fedélrögzítő zár, mely egy keresztben átmenő csapszeggel mozgatható. A fedél felhajtásakor a zár végén levő rúd függőleges irányba belesúszik a kereszttartó egyik végét rögzítő íves kengyel furatába. A kereszttartó másik végébe van szerelve a billenő horog. Anyaga: acél. Az üst belső falán vízszintvonal jelzi a 60 literet. Az üstöt körülveszi az azbesztsinórral tömített üstperem. Az üstperembe kiemelés, illetve kézi szállítás céljából kétoldalt egy-egy fogantyú van beépítve.

A felépítmény belső terét — az üsthelyek és a paráztér kivételével — mindenütt kb. 30—35 mm vastag szigetelőréteg borítja (27. ábra). Anyaga: azbeszt, cement és víz keveréke. A szigetelés a lemez belső falára felhegesztett acélhorgokkal rögzítődik a felépítményhez.

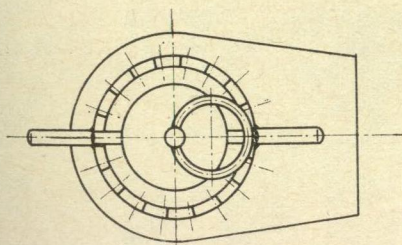
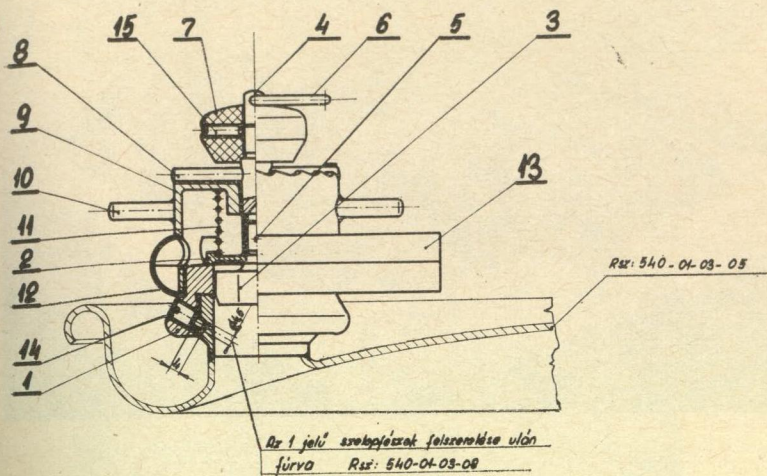
A rostély alá van beszerelve a hamutálca (28. ábra) fészek. Rendeltetése:

- a hamu és parázs maradékának felfogása;
- az égéshez szükséges levegőmennyiség szabályozása.

Anyaga: szénacél.

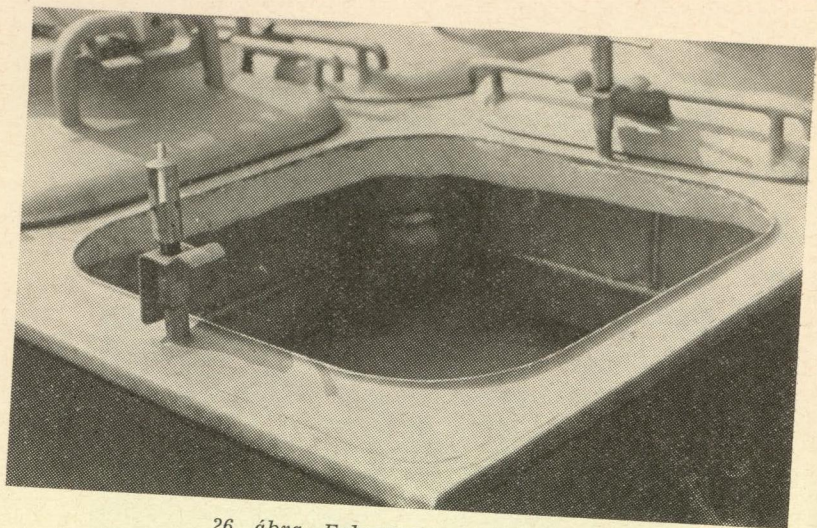

24. ábra. 60 literes üst

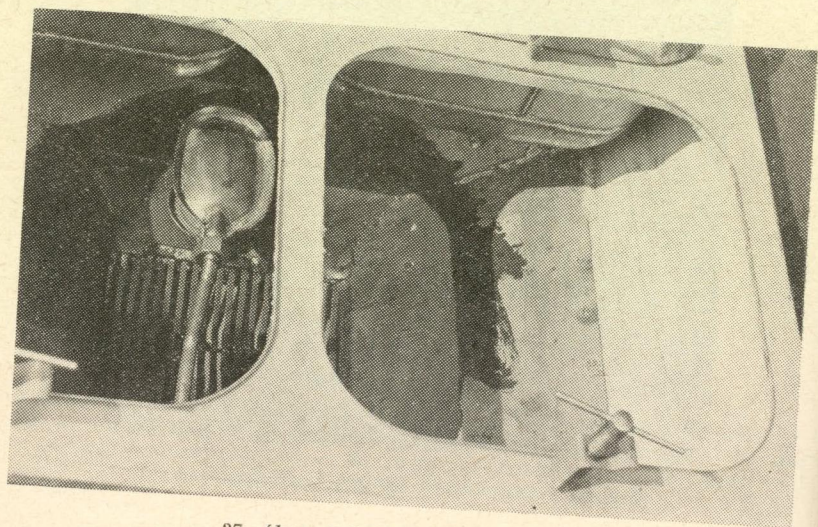

25. ábra. Üstszelep:

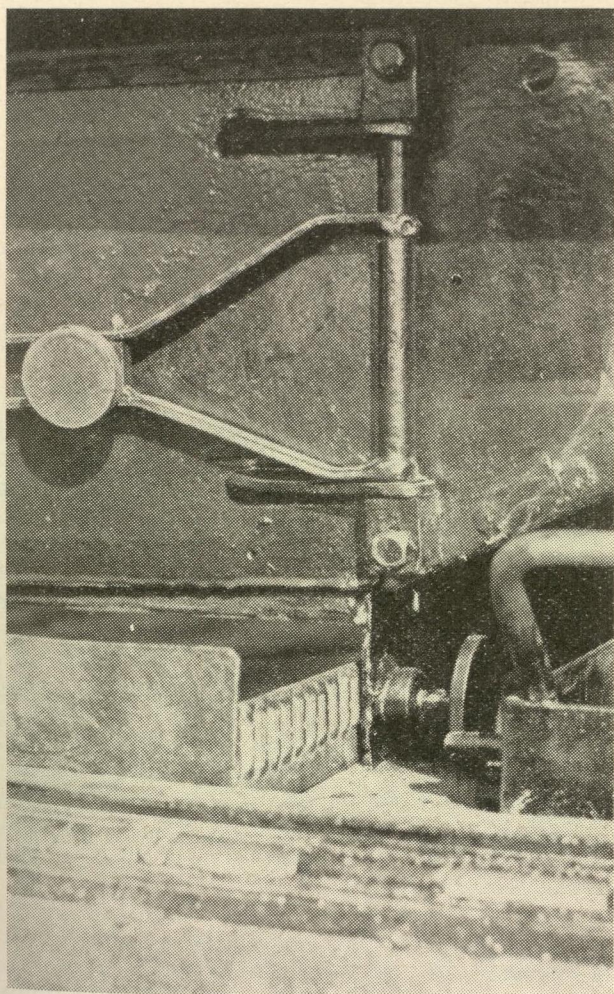
- 1 — szelepfészkek; 2 — szeleptányér; 3 — szelepláb; 4 — szelepszár; 5 — csap; 6 — karika; 7 — fogantyú; 8 — állítócsap; 9 — ház; 10 — fül; 11 — rugó; 12 — terelőburkolat alsó; 13 — terelőburkolat felső; 14 — csapos csavar; 15 — kúpos hernyócsavar

26. ábra. Felperemezett üsthely

27. ábra. Tűztér a szigeteléssel

28. ábra. Hamutálca rögzítése

3. Olajtüzelő berendezés

Az olajtüzelő berendezés rendeltetése: a szükséges hőmennyiség biztosítása. Három fő egységre osztható:

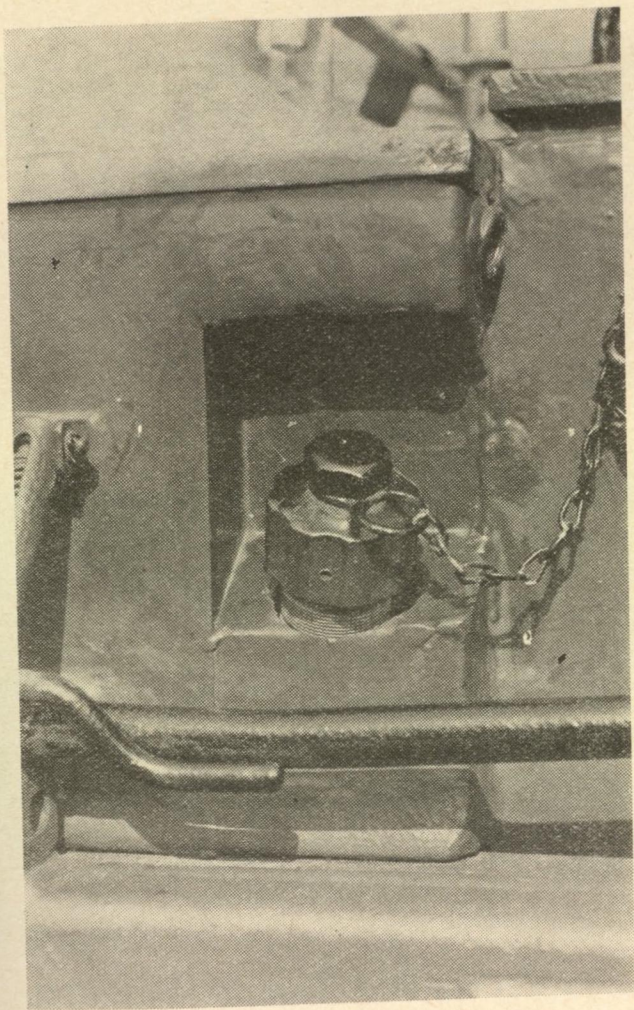
- a) Olajellátó rendszer.
- b) Olajégő.
- c) Levegőnyomást biztosító rendszer.

a) Olajellátó rendszer

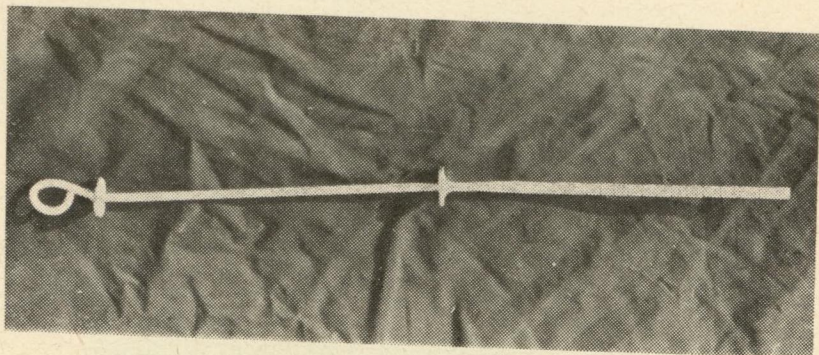
Központi részegysége az olajtartály. Ehhez csatlakozik az olajbetöltő csonk a lezáró sapkával (29. ábra) és a csonkban levő olajállásmutató pálcával. A lezáró sapkában gumitömítés biztosítja az olajtartály nyomásállandóságát. Az olajállásmutató (30. ábra) 0—60 literig 5 liter beosztású. Anyaga: alumínium, illetve olajálló gumi.

A kettős „iker” olajtartály 2 db 50 literes tagja a felépítmény alatt keresztben, az első tárolótér mögött van felszerelve. A két tagot alul és felül egy-egy cső köti össze. Alul a gázolaj, felül a túlnyomást adó levegő áramlik egyik tartályból a másikba. A tartályok belül négyzetprofilú oszlopráccsal vannak rekeszelve. Rendeltetése: a menet közbeni olajmozgás csökkentése. A tartályok alján egy-egy csonk található, amely az olaj leeresztésére szolgál. Anyaguk: alumínium. A hátsó olajtartályból a gázolaj a piros színű vezetéken át jut az olajégő kezelőtérbe. A vékony csővezeték szigetelése csak a téli „kocsonyásodás” elkerülése végett vált szükségessé. A piros színű olajvezetéken az üzemanyag az olajelosztó házba jut. Ide van beépítve a főlezáró csap, melyen keresztül az olaj a szűrőbe jut. Az olajszűrő szabványos gépjárműipari felszerelés, az olaj elpárologtatás előtti utolsó megsűrűsítését végzi. A szűrőház tetején levő légtelenítő csavar rendeltetése — mint a gépkocsiknál — az olajvezeték légtelenítése.

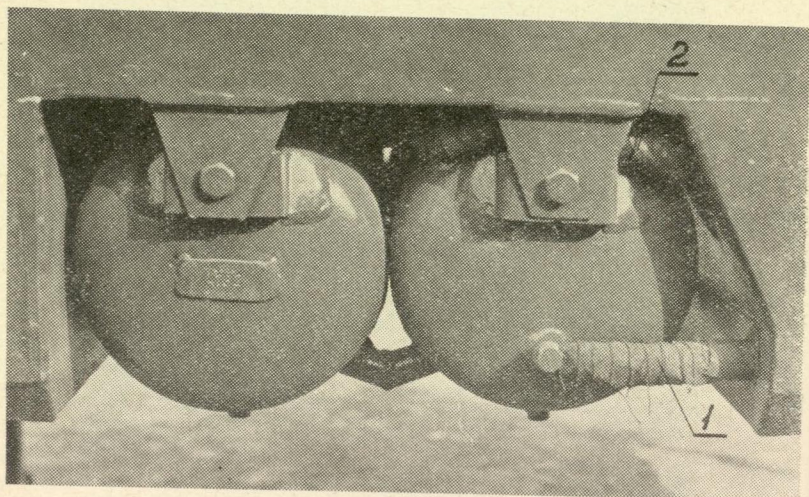
A szűrt olaj az olajszűrőház tetejéhez csatlakozó gumitömítőn, majd annak végébe csavart golyós visszacsapó szelepen keresztül jut a szabályozó szelephez. A csatlakozási pontok mindenütt alacsonynyomású, szabványos gépelemekkel vannak kiképezve, illetve rögzítve. A beállított golyós visszacsapó szelep a szűrt olaj egyirányú, csak az olajégő felé történő áteresztését végzi. A visszacsapó szelep az égő felől jövő, esetleges többletnyomás hatására lezár. Ennek következtében az égő felől forró olaj nem áramlik vissza a vezetékbe (32. ábra).

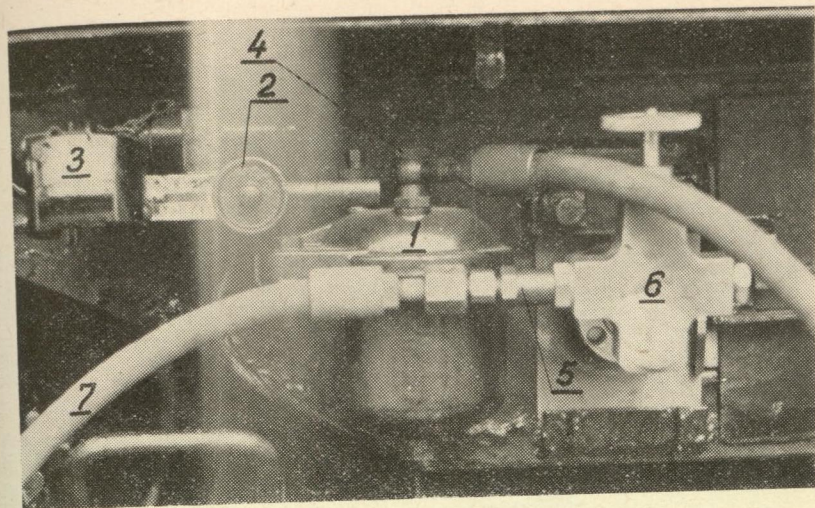
29. ábra. Olajtartály beöntőcsenk

30. ábra. Olajállás-mutató

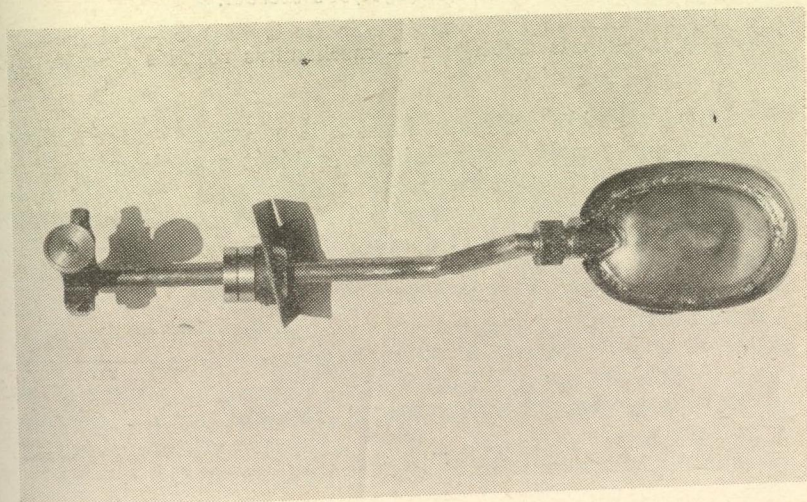

31. ábra. Kettős „iker” olajtartály és vezetékai:
1 — olajvezetés; 2 — levegőbevezetés

32. ábra. Olajégő kiszolgáló szerelvényei:

1 — olajszűrő; 2 — olajfőcsap; 3 — nyomásmérő; 4 — légtelenítő csavar; 5 — visszacsapó szelep; 6 — olajégő szabályozó szelep; 7 — olajvezető gumitömlő

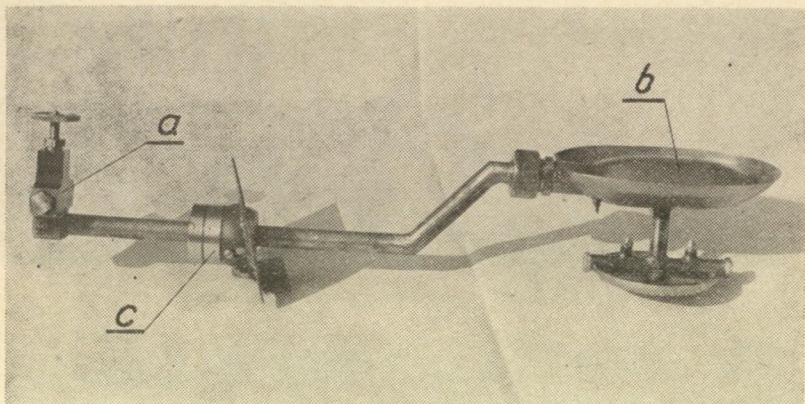

33. ábra. Olajégő felülnézetben

b) Olajégő

Az olajégő három részegységre osztható:

1. Olajbetáplálás és szabályozás.
2. Olajpára fejlesztése és lángképzés.
3. Mechanikus rögzítés.

34. ábra. Olajégő főbb szervei:

a — olajbetáplálás és finomszabályozás (szelepház) b — olajpára fejlesztés és lángképzés (égőfej); c — mechanikus rögzítés (gömbcsukló)

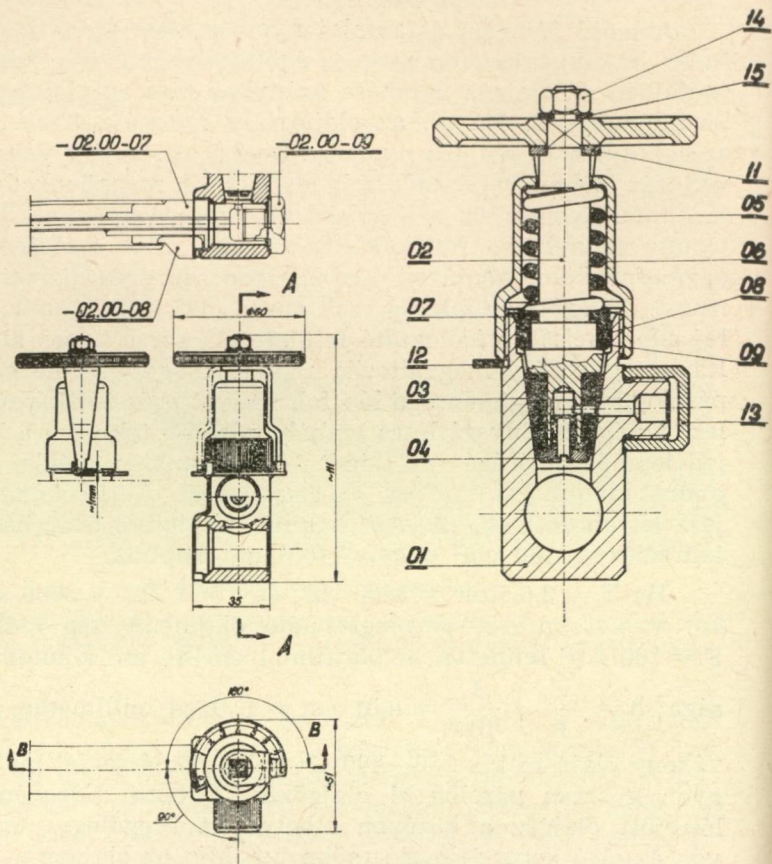
A visszacsapó szelepen keresztül a gázolaj a szabályozó szelephez jut, amely a gázolaj áteresztését szabályozza. A szabályozás az alul kúpos kiképzésű szelepszárral történik. A kúpos szelepszár palástjába mart áteresztő horony — melynek keresztmetszete nullától egy adott értékig nő — a szelepszár fokozatos elfordításával biztosítja a gázolaj adagolás növelését vagy csökkentését. A szelepszár kúpos része műanyag (teflon) bevonattal készült, melyet a szelepfészekbe felülről csavarrugó rögzít. A szelepszárra felül forgató tárcsa és mutató van felszerelve. A szelepházat félig körülveszi az 1—8-ig számozott skála. Az olaj a megfűrt kúpos száron keresztül az olajégő szárba jut. A szelepház a szárról a hátsó zárócsavar kicsavarása után lehúzható. A szárban belül olajtovábbító cső fut végig, mely követi a szár profilját. A szár felső vízszintes nyakrészébe van szerelve a belső fűvókafészek. A fűvóka szükség esetén kicsavarható, átömlő furata 0,6 mm átmérőjű. A fűvókafészek tar-

tozéka a nagy hollandi anya, mely az égőszár és az égőfej szilárd összeerősítésére szolgál.

A belső fűvókán át az olaj nyomás alatt áramlik az égőfejbe. Az olaj túlnyomó része az égőfej alsó felületére kerül. Az égőfejben az olajgőz nyomása arányban van az olajtartályban levő nyomással. Ha pl. az olajtartály nyomása 3 att., akkor az égőfejben az olajgőz nyomása 3—3,5 att. között változik. A változás időbeni lejátszódása igen rövid. A megnövekedett belső olajgőznyomás zárja a golyós visszacsapó szelepet. Az olajtartály és a külső fűvókák közötti olaj, illetve olajgőzoszlop egymásra kölcsönhatással szabályozzák az égés fizikai folyamatát. **Az égőfejbe mindig csak annyi olaj juthat, amit az égőfej adott belső elpárolgató felülete olajgőzzé képes alakítani.** Ha az egyensúly megváltozik, úgy túladagolás, vele együtt a párologtatás elégtelensége lép fel, melyet erős füstképződés jelez. Az égőfej önvezérléses szabályozása — tekintve a lángterjedelem állandóságát és színét — folyamatos. Példaként vegyünk alapul 3,6 liter/óra olajfogyasztást. A párologtatás céljára létrehozott kb. 150 cm² hasznos felületből 66⁰/₁₀₀ hatásfokot feltételezve, 100 cm² dolgozó felületet kapunk.

Ha $V = 3,6 \text{ liter} = 3600 \text{ cm}^3$ és $t = 1 \text{ óra} = 3600 \text{ sec.}$, akkor $v' = 1 \text{ cm}^3/\text{sec}$ párologtatandó olajmennyiség mellett, az $F = 100 \text{ cm}^2$ felülettel az olajfilm 1 cm²-re eső állandó vastagsága:
$$h = \frac{v'}{F} = \frac{1}{100} = 0,01 \text{ cm} = 1 \text{ tized milliméter.}$$
 Az igen

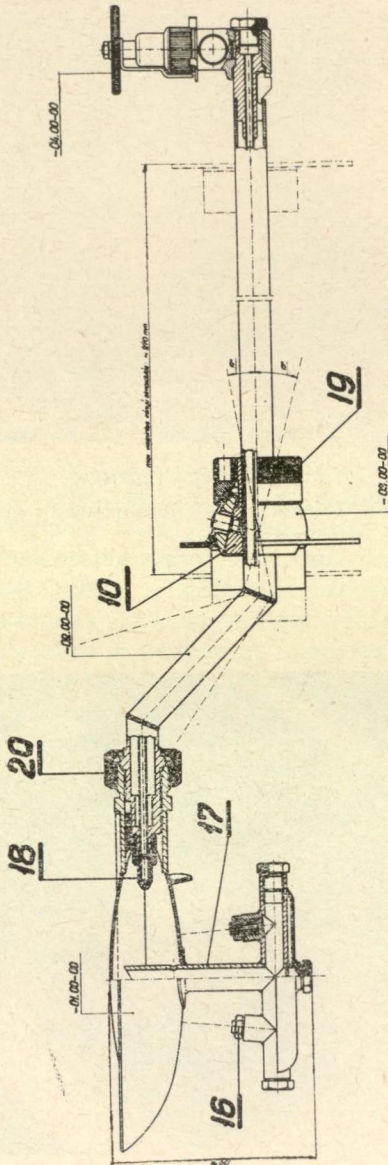
vékony olajfilm kb. 350—400 C^o belső hőmérséklet mellett nagyon gyorsan párolog el olajgőzzé. A belső túlnyomás alatt létrejött olajgőz a közepén elhelyezett függőleges tartó csövön az alsó keresztelosztó csőbe jut. Míg az olajgőz a függőleges tartócsövön áthalad — mivel azt kétoldról az égő alatt kialakult láng állandóan metszi — lehetőleg olajpárává alakul át. Ez az olajpára nyomás alatt átáramlik a két külső fűvóka 0,8 mm-es furatán. A fűvókák furatvégződése — a szükséges olajpára kúp kialakítására — süllyesztve van. A keresztelosztó cső mindkét vége, valamint a függőleges tartócső alsó vége 1—1 csavarral zárható. A csavarokat a csövek tisztításakor kell kicsavarni. A keresztelosztó cső alá van felszerelve az olajtányér, mely az égőfej előmelegítéséhez szükséges gázolaj tárolására szolgál.

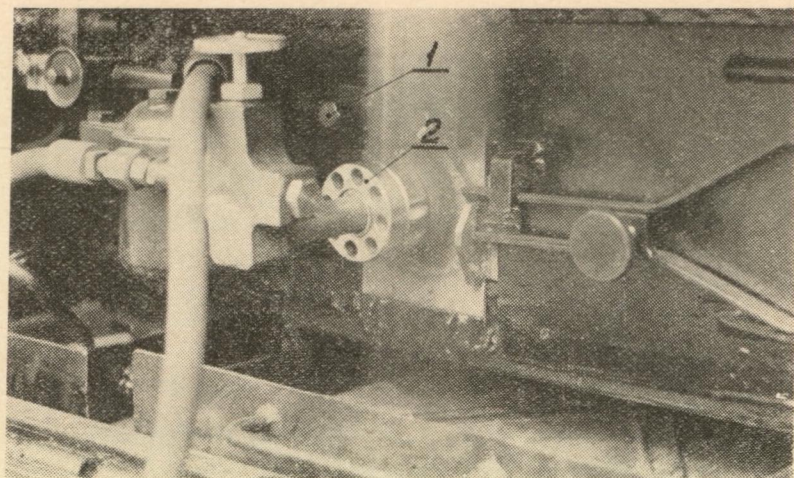
(a)

35—35/a. ábra. Olajégő és szerelvényei belső elrendezése:

1 — szelepház; 2 — kúpos szelepszár; 3 — teflon kúp; 4 — szorítócsavar; 5 — rugóház; 6 — nyomórugó; 7 — rugótámasz; 8 — tömítés; 9 — támgűrű; 10 — hasított kúpos hüvely; 11 — mutató; 12 — szabályozóskála; 13 — menetvédő sapka; 14 — szorítóanya; 15 — alátét; 16 — külső fúvókák; 17 — olajgőzvezető csövek; 18 — belső fúvóka; 19 — homlokfuratú szorítóanya; 20 — felfogóanya; 01.00—00 — égőfej; 02.00—00 — olajégőszár; 03.00—00 — gömbcsuklóház; 04.00—00 — forgató tárcsa

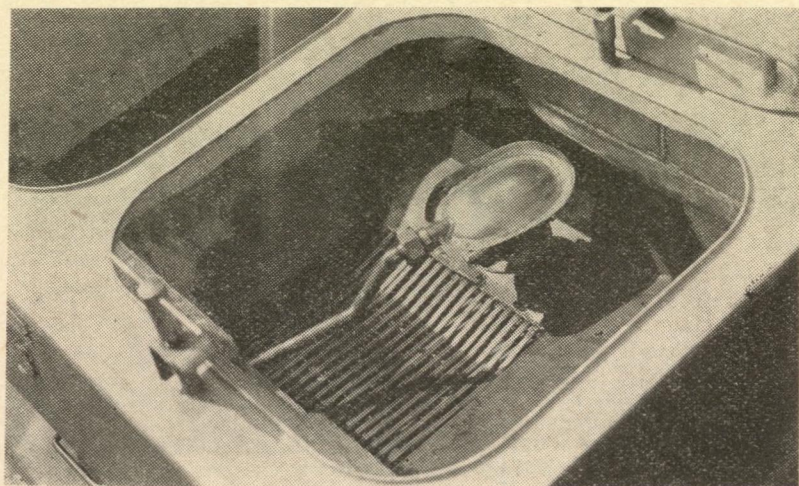

(b)

36. ábra. Olajégő rögzítése:

1 — rögzítőfészek; 2 — homlokfuratú anya

37. ábra. Olajégőfej tüzelési helyzetbe állítása

Az olajjégő mechanikus rögzítésére szolgáló gömbcsukló részei:

— a tartólemez, mely 2 db csavarral rögzíthető a fészekben;

— a gömbcsukló ház belső, mely egy felhasított kúpos hüvelyből és ellendarabjából áll;

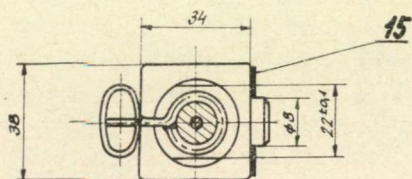
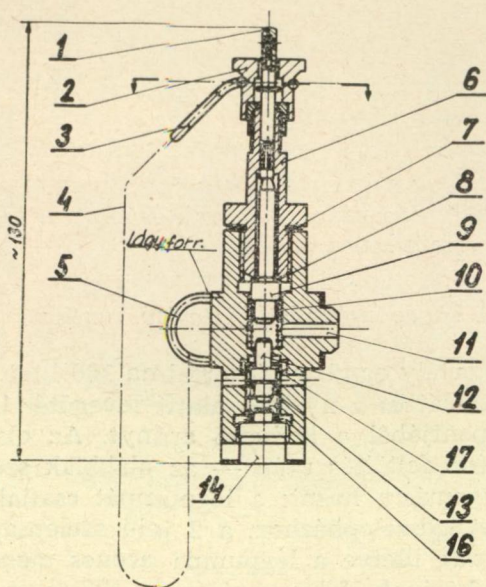
— a homlokfuratú anya (36. ábra), melyet az égőfej hossz-, kereszt- és függőleges irányba történő állítása előtt kell fella-
zítani, illetve a lazítás után rögzíteni. E célra a bőr szerszám-
tasakban levő körmös kulcs szolgál.

c) Levegőnyomást biztosító rendszer

A két olajtartály együttes űrtartalma 100 liter. A betöltött 55—60 liter gázolaj és a nyomás alatti levegőtér biztosítja fogyasztás szempontjából a kedvező arányt. Az olajtartályt — gázolajjal történő feltöltés után — az alábbiak szerint kell az előírt üzemi nyomásra hozni: a légpumpát csatlakoztatni kell a kombinált levegőszelepházhoz, a 2 jelű szelepszapka lecsavarásával (38. ábra), illetve a légpumpa azonos menetű sárgaréz csatlakozó sapkájának felcsavarásával. Előtte a csatlakozót, mint közbetét darabot a légpumpa menetes végződésébe kell csavarni. Amennyiben a konyhához tartozó légpumpán nincs menetes sárgaréz közbetét, úgy a légpumpa eredeti menetes végződése mindkét helyre alkalmazható!

Az előbbiek elvégzése után az olajtartályban létrehozzuk az előírt 3 att. üzemi nyomást.

A levegő, a rugós szelepen át a kombinált levegőszelepházhoz csatlakozó kék színű légvezetéken az olajtartályba jut. A csatlakozási pontok szabványos vegyipari gépelemekkel vannak kiképezve. A kombinált levegőszelepházba van csavarva a 12. jelű, rugós lefúvató szelep, mely 3,3 att. levegőnyomásnál nyit. A szelepnytitás sípoló hanggal kísért nyomáseséssel jár. Az olajtartály a tehergépkocsi légkompresszorával is feltölthető. A lefúvató szelepet a gyártóüzem állítja be. A kombinált levegőszelepházhoz csatlakozik a levegőnyomást mutató manométer, melynek számlapján az üzemi nyomás piros vonallal van jelölve. A kombinált levegőszelepház az olajelzáró főcsap csatlakozó tömbjére van erősítve (32. ábra).

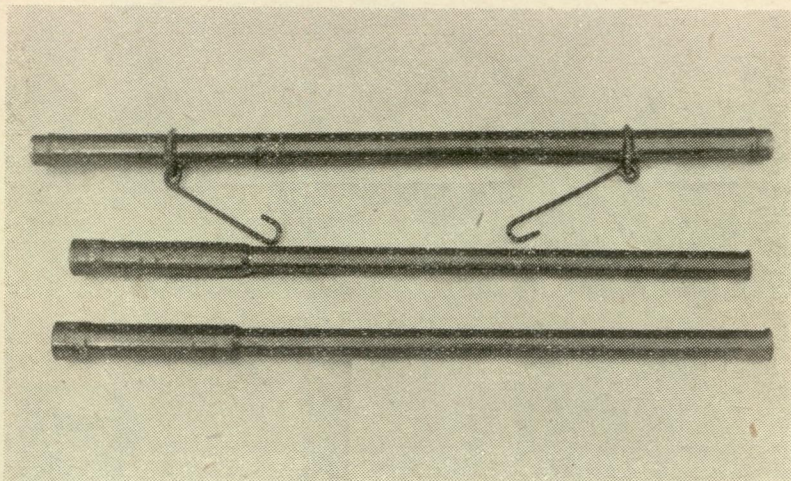
38. ábra. Levegőszelep belső elrendezése:

1 — légtelenítő rúd; 2 — zárósapka; 3 — karika; 4 — lánc; 5 — fül; 6 — légpumpa csatlakozó; 7 — tömítés; 8 — szeleptömítés; 9 — szeleprúd; 10 — szeleprugó; 11 — szeleptest; 12 — lefúvató szeleprúd; 13 — lefúvató szeleprugó; 14 — állítócsavar; 15 — tömítés; 16 — tárcsa; 17 — alsó tömítés

4. Tartozékok

a) Elülső tárolótérben elhelyezett tartozékok

— A csőkeresztmetszetű üstkiemelő (39. ábra) három részből áll, melyek egymáshoz menettel csatlakoznak. Ki- és beemeléskor a középső részén levő 2 db horog kapcsolódik az üsthöz. Hossza lehetővé teszi az üstnek a konyhára átlós irányban történő kiemelését is. Statikus teherbírása 150 kp. Szükség esetén vízhordásra is alkalmazható. Anyaga: szénacél.

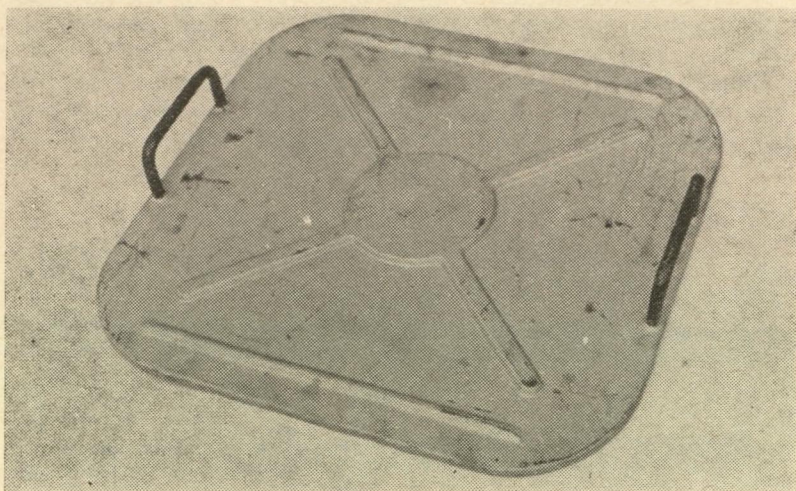
39. ábra. Üstkiemelő

— Az utászlapát két részre: nyélre és lapátra bontva tárolható. Anyaga, kivitele és minősége a honvédségi követelményeknek megfelel.

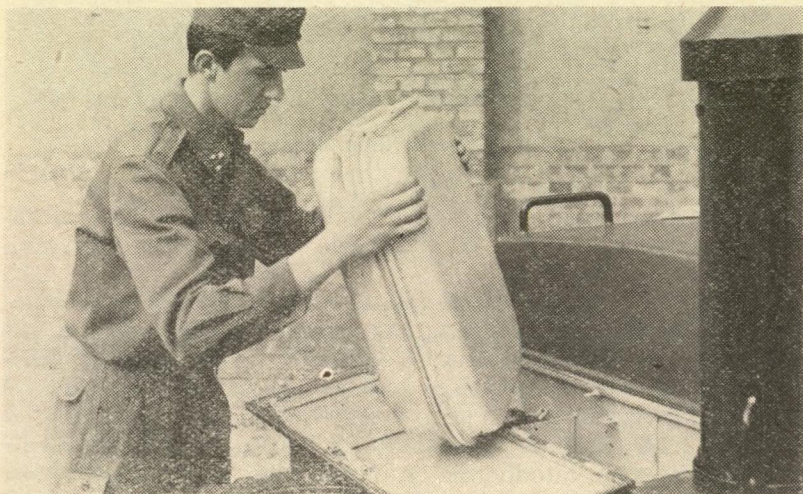
— a A 2 db üsthelylefedő (40. ábra) rendeltetése: a felépítményből kiemelt üstök nyílásainak füstmentes lezárása. A peremhez üstleszorítók rögzítik. Vetemedés ellen bordamerevítéssel van ellátva. A peremet körben azbesztzsinór tömiti. A fedő anyaga: rozsdamentes acél.

— A 2 db sütőtepsi darabonkénti bruttó úrtartalma 22 liter. Sütés közben lefedhetők. A fedél nem biztosít párologásmentes zárást. A lefedés célja: a forró zsiradék kifröccsenésé-

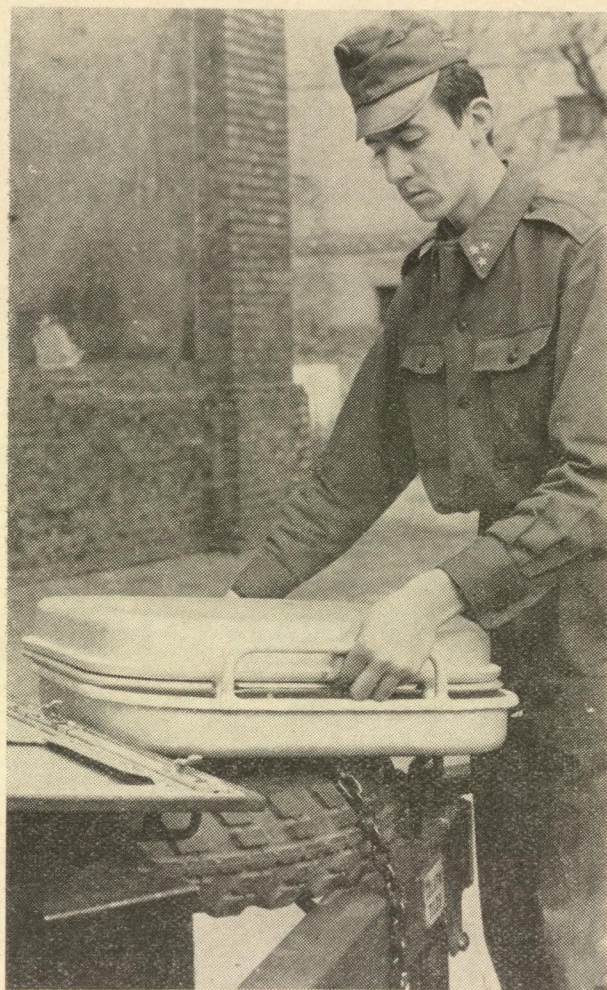
nek, valamint a szennyező anyagok behullásának megakadályozása. A felépítményhez az üstleszorítók rögzítik. Egymásba kapcsolva tárolják. Anyaguk: korrózióálló alumínium. Szétzedésük mozzanatait a 41—45. ábrák mutatják.

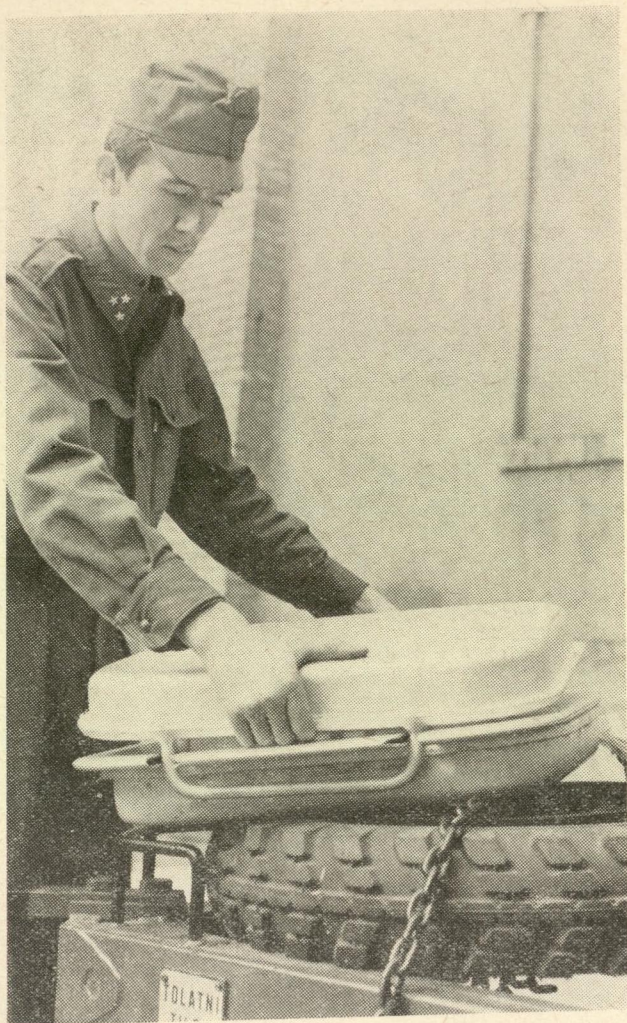
40. ábra. Üsthelylefedő

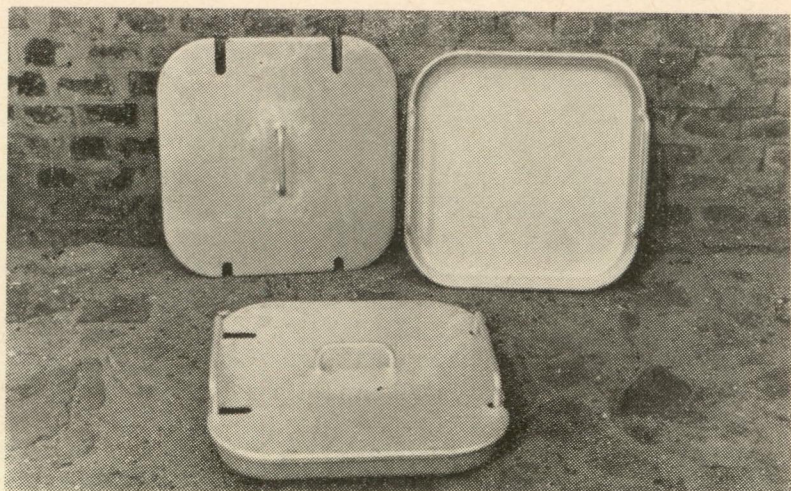
41. ábra. Sütőtepsik kiemelése

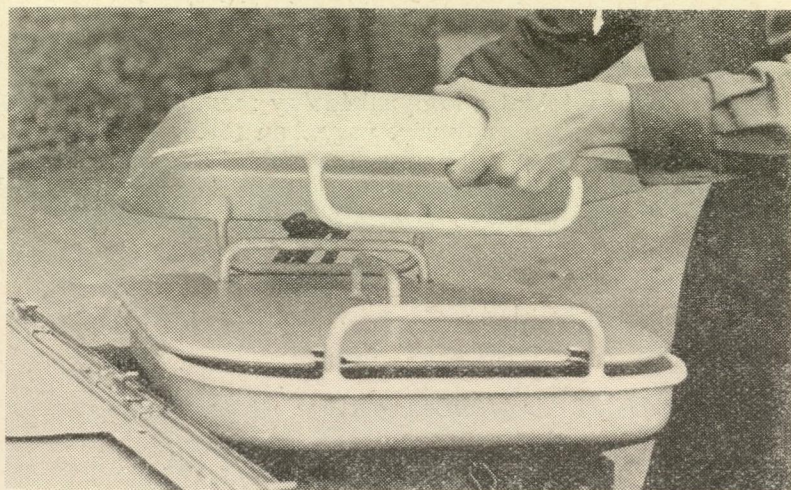
42. ábra. A tepsi és a fedelek áttolása jobbra

43. ábra. Először bal kézzel emeljük fel a felső tepsit

44. ábra. Szétszerelt tepsik

45. ábra. A két fedél egymáson, áttolva jobbra, először a jobb fogantyút húzzuk be a kivágásba, majd a bal oldalt utána engedjük

A szétszedés mozzanatai:

— Az összeszerelt sütőtepsiket mindkét oldalon fogva kiemeljük a pótkerékre (a felénk levő üstfedél alulra kerüljön).

— Az összekapcsolt sütőtepsiket elfordítjuk, hogy az előzőleg fent levő fogantyúk bal oldalra kerüljenek.

— A sütőtepsiket széthúzzuk, előzőleg — bal kézzel — a felső sütőtepsi alatt levő 2 db fedelet jobbra áttoljuk az alsó sütőtepsin.

— A felső sütőtepsin először a bal oldali, majd a jobb oldali fogantyút akasszuk ki.

A szétszerelt, üzemkész sütőtepsit a 44. ábra mutatja. Az összeszerelést fordított sorrendben végezzük (46. ábra).

— A kézi légpumpa és alkalmazása a levegőnyomást biztosító rendszernél lett ismertetve.

— Réstakaró lemez rendeltetése: a kiszert olajégő után visszamaradt nyílás lezárása fatüzeléskor. A két vezetőléc közé becsúsztatott takarólemez 2 db csavarral úgy rögzítendő, hogy a tűztérajtó szorulásmentesen csukható legyen. A takaró lemezen levő orr az ajtó reteszének ütköztetését végzi. Anyaga: szénacél.

— A tűszítóvas fatüzelésnél használatos. Hagyományos kiegészítő eszköz. Anyaga: szénacél.

— A hamukaparó a hamunak parázstérből a hamutálcába történő kihúzására szolgál. Kapából és nyélből áll. Hagyományos kiegészítő eszköz. Anyaga: szénacél.

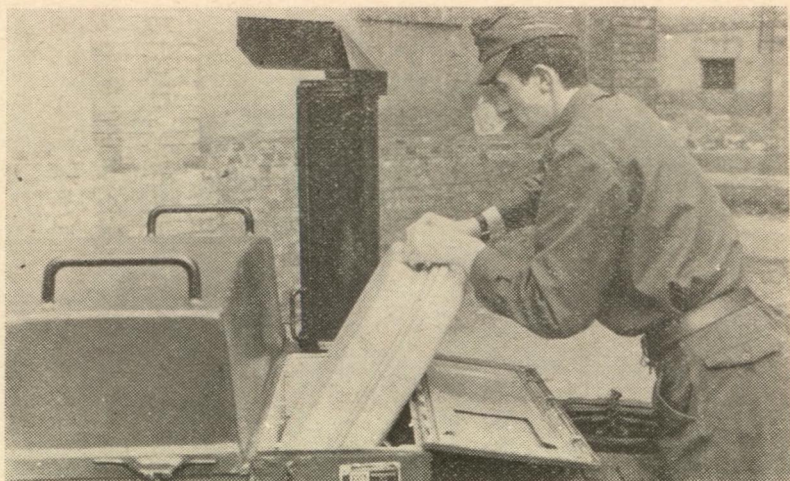
— A kéménytoldat a konyhakémény megtoldására szolgál. Alkalmazása sátorban vagy zárt vagonban történő üzemelésnél nélkülözhetetlen. Kiegészítő tartozéka a felső szikrafogó. A toldat átmérője — a sátor és a vagon csatlakozás miatt — felfelé csökken. Anyaga: szénacél.

— A kisméretű víztölcsér a kézmosó víztartály feltöltésére szolgál. Anyaga: rozsdamentes acél.

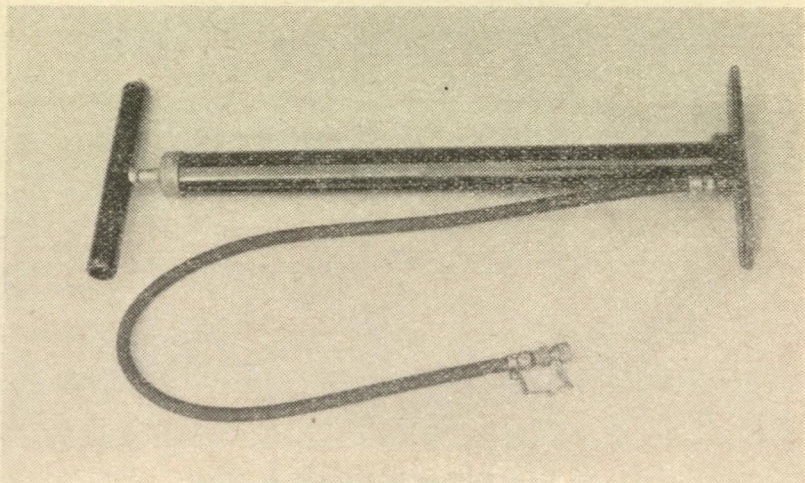
— A nagyméretű 41—46-os villáskulcs az olajégő szét- és összeszerelésére szolgál.

b) Hátsó tárolótérben elhelyezett tartozékok

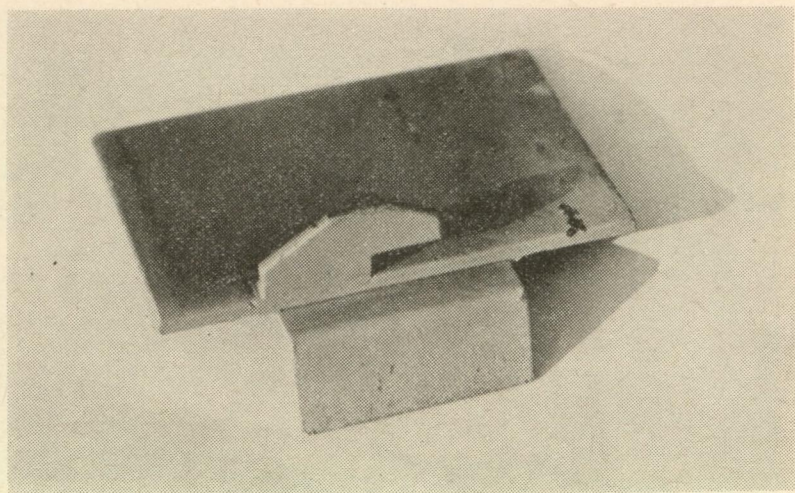
A jobb oldali tárolótérben levő tepsiben (52. ábra) a 2 db gumibetétes kengyellel rögzített tartalék olajégő található. Esetleges elfordulását a támaszvilla akadályozza meg. Az égő külső fűvókákkal és menetes védősapkával lett felszerelve.

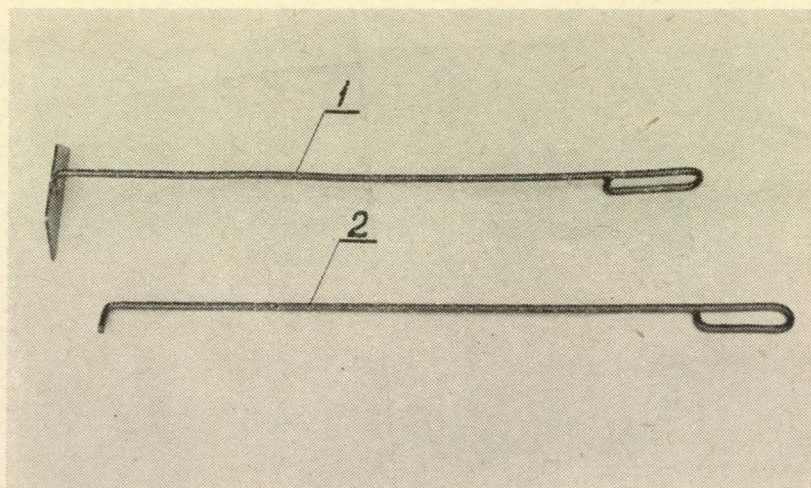
46. ábra. Összeszerelt tepsik tárolóterbe engedése

47. ábra. Légpumpa

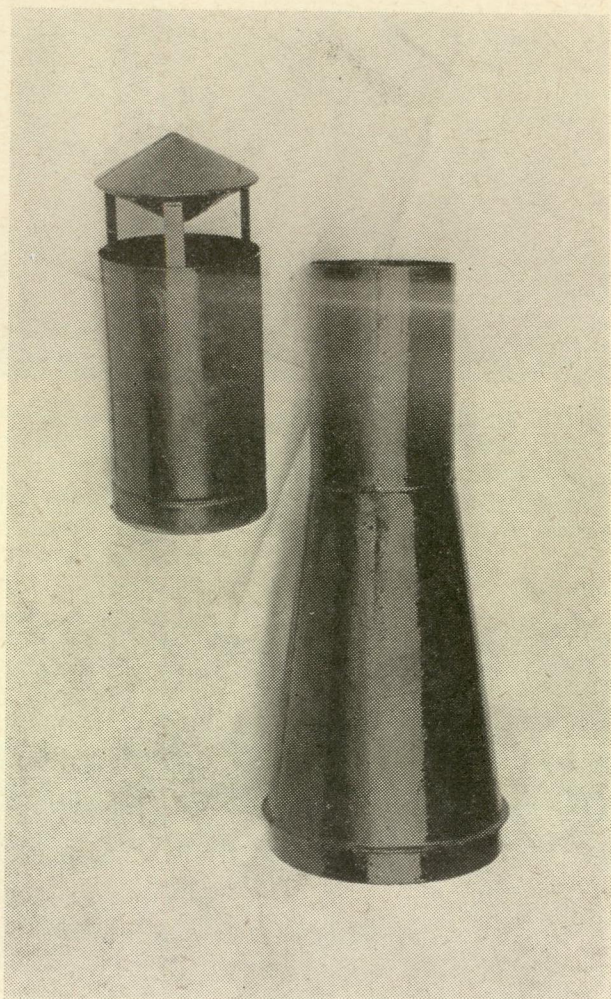

48. ábra. Réstakaró lemez

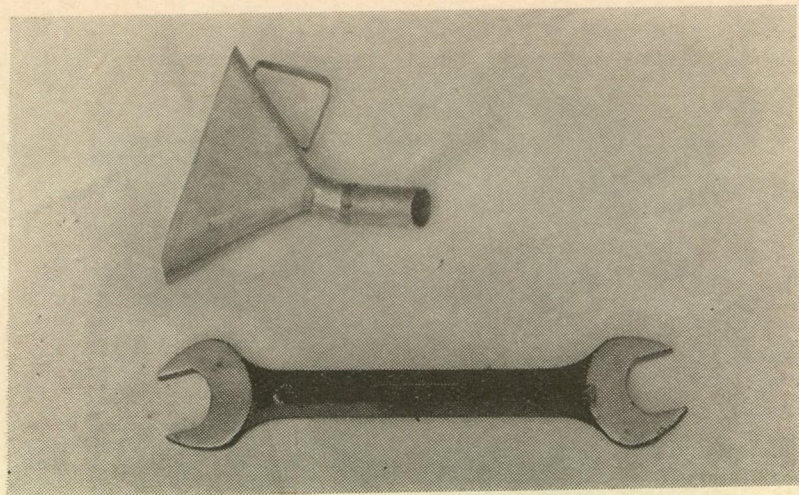

49. ábra. Fatüzelés kisegítő eszközei:

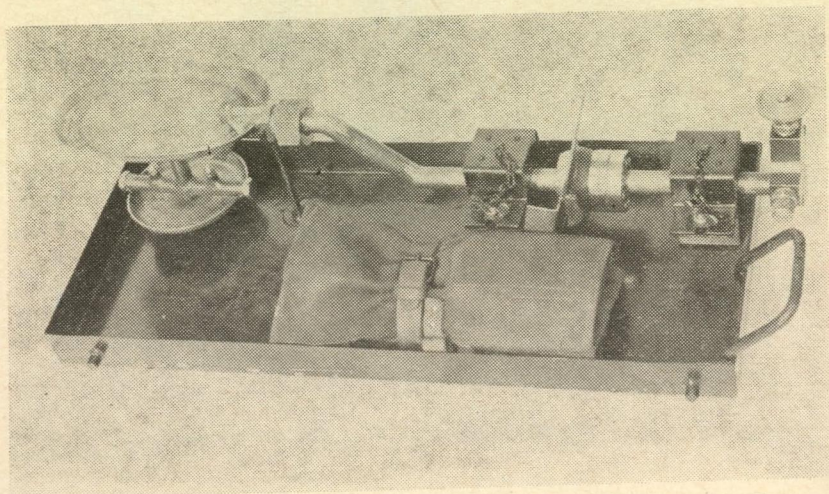
1 — hamukaparó; 2 — szítóvas

50. ábra. Kéménytoldat a szikrafogóval

51. ábra. Villáskulcs, vízbetöltő tölcsér

52. ábra. Jobb oldali tárolótepsi

A tárolótepsi bal oldalán rögzíthető a bőr szerszámtasak (53. ábra). A tasak rekeszeiben a felépítmény kezeléséhez, valamint az olajjégő karbantartásához szükséges szerszámok találhatóak.

A bal oldali tárolótérben levő tepsibe kell helyezni a fatüzelésre történő áttérés miatt kiszerezelt olajjégőt. A tepsiben található 2 db komplett tisztítófelszerelés is, mely az olajjégőn üzem közben, illetve karbantartáskor szükséges munkálatok elvégzésére szolgál. A tisztítópálca elülső vége a külső fúvókákat tisztító tű befogadására alkalmas. A pálca hátsó vége menetes sapkával lezárt fogantyúban végződik, mely a tisztítótűket és a fazon dörzsolemezt tartalmazza. A tepsiben található a drótkefe és a szitaszöveffel ellátott olajtölcsér is. (A tepsibe tétel előtt a tölcsérből az olajat ki kell folytatni, ha van rá mód, kitörölni!)

c) Alváz szerszámtartozékok

A csákány (56. ábra) az alváz keresztgerendája alatt rögzíthető kétszeres biztosítással. A furatokkal ellátott peremes anya (jel—2) meghúzása után lakattal zárható. A rugós kampó (jel—3) pedig az anya meglazulása ellen biztosít. A csákányfejet tartó helyzetrögzítő nyelvét (jel—1) a deformálódás miatt időközönként ellenőrizni kell.

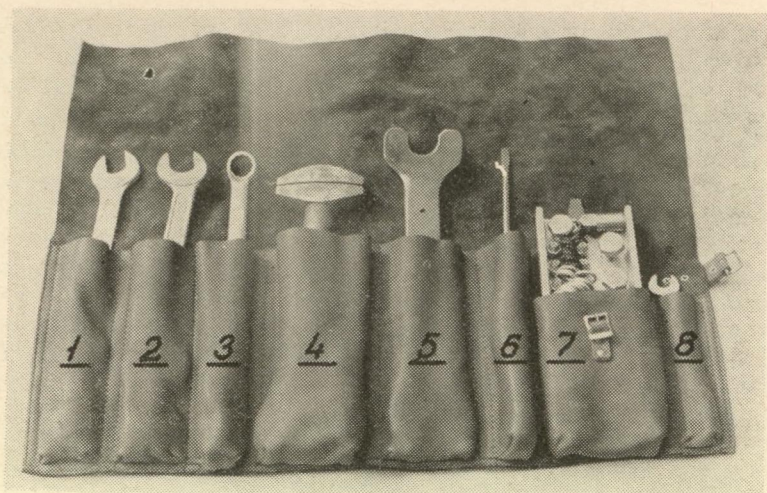
Az alváz keresztgerendára erősíthető a felépítmény és a futókerekek szereléséhez, valamint javításához szükséges szerszámok és kisegítő tartozékok tároló ládája.

A szerszámkészlet a tárolótasakban, a futókerék javító és kisegítő tartozékok pedig a láda alján helyezhetők el. Ugyanitt találhatóak a tartalék kerékanyák is. A láda teteje békazárral rögzíthető, lakatolható. A tárolóláda összes szerszámát és kisegítő tartozékát az 58. ábra együttesen mutatja be.

d) Egyéb helyen tárolt tartozékok

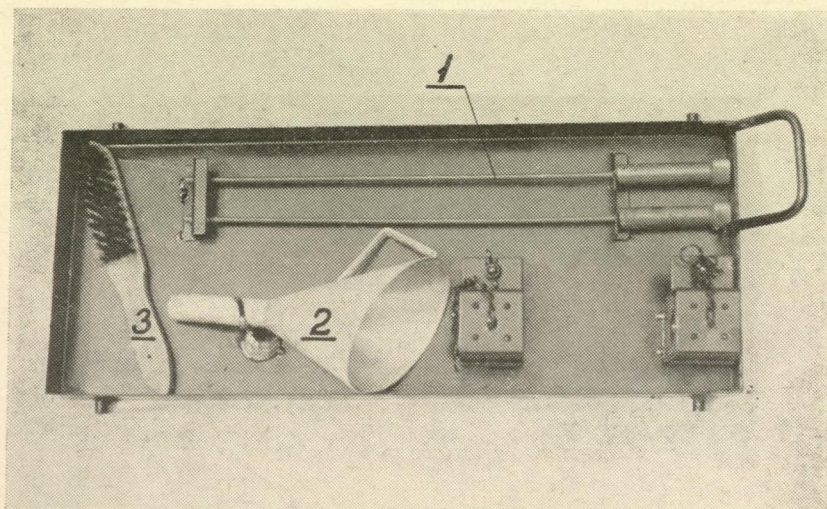
Piritóüst az ételfőző üstökkel azonos alakban készül, de a célnak megfelelően alacsonyabb oldallal. A főzési kívánalmaknak megfelelően álló és menethelyzetben bármelyik üsthelyen használható. Szállítása a vontató gépkocsin történik. Anyaga: rozsdamentes acél.

Petróleumlámpa és tartozéka. A 2 db 4-es nagyságú kocsilámpa és az 1 db 5 literes marmonkanna tárolóládjában lett elhelyezve. Mindkét lámpát a törés ellen külön-külön filctok

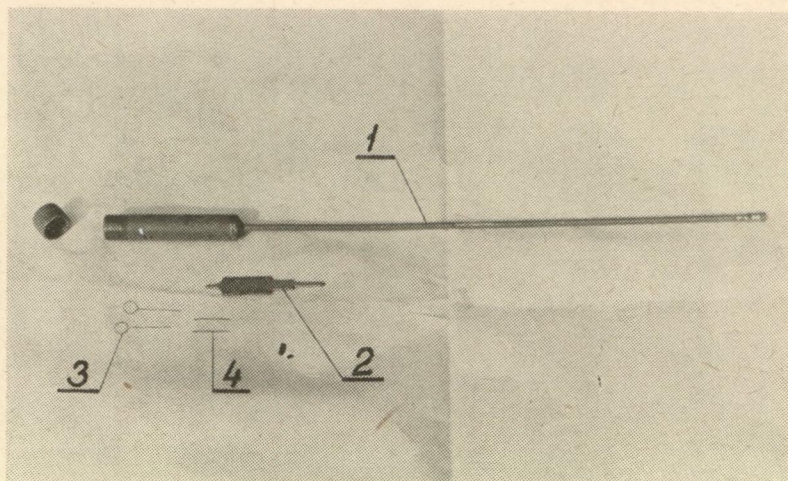
53. ábra. Az olajégő szerszámai és tartalék alkatrészei:

1 — 17—19-es villáskulcs; 2 — 20—22-es villáskulcs; 3 — 14—16-os kulcs; 4 — franciakulcs; tip. 36; 5 — körmöskulcs, 32-es villáskulccsal együtt; 6 — csavarhúzó; 7 — olajégő tartalék alkatrészek; 8 — 10—11-es villáskulcs

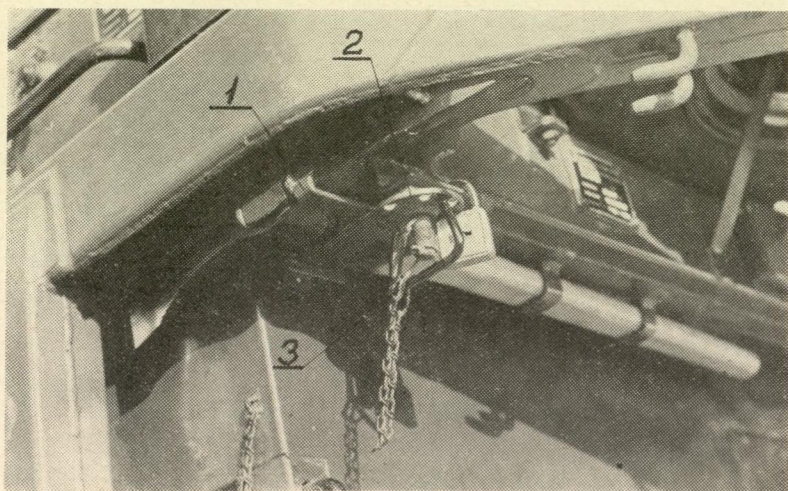
54. ábra. Bal oldali tárolótepsi:

1 — tisztítótű felszerelés; 2 — olajtölcsér; 3 — drótkefe

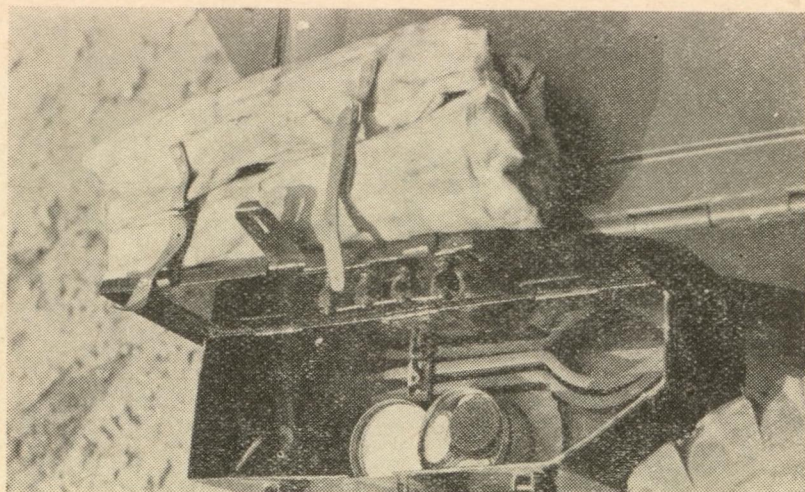
55. ábra. Szétszerelt tisztító felszerelés:

1 — szár; 2 — dörzslemez; 3 — belső fúvóka tisztítótű; 4 — külső tisztítótű

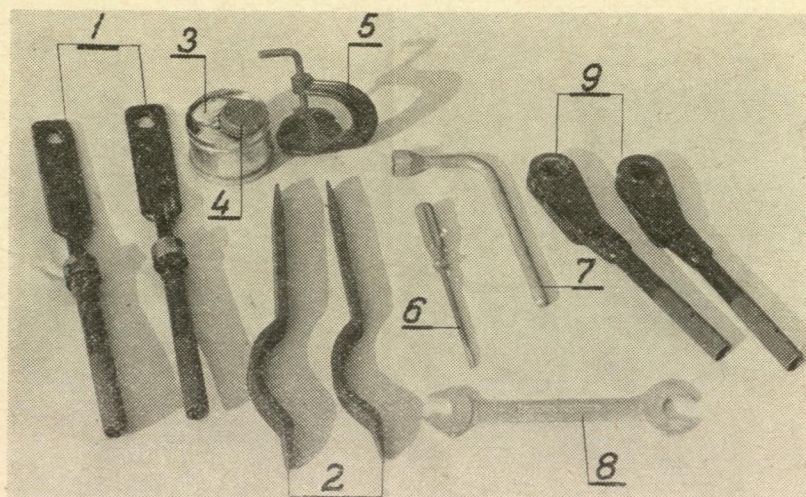

56. ábra. Csákány felerősítése:

1 — rögzítő nyelv; 2 — peremes anya; 3 — karabiner

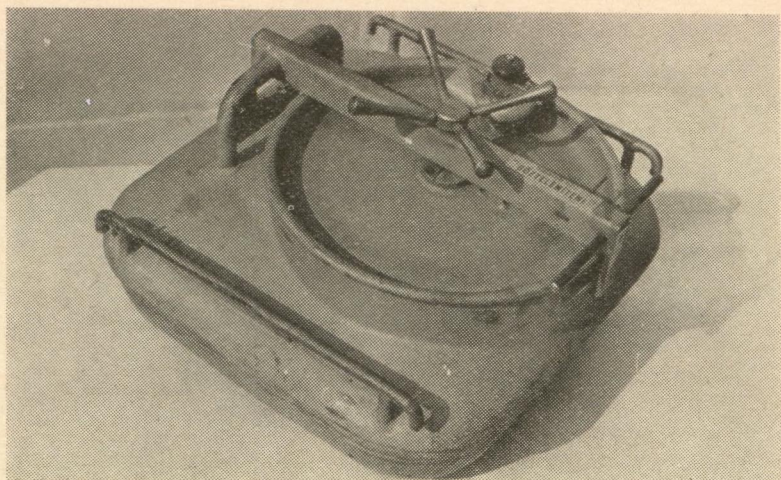

57. ábra. Alvázszerszámláda

58. ábra. Az alvázszerszámládában elhelyezett szerszámok:

1 -- menetes vonórúd 2 db; 2 -- szerelővas 2 db; 3 -- saller 10 db; 4 --
 dörzsfedél a dobozban; 5 -- saller szorító; 6 -- csavarhúzó; 7 -- 22-es
 kerékanya kulcs; 8 -- 27-32-es villáskulcs; 9 -- kilincskerekes kulcs a
 menetes vonórúdhhoz 2 db

59. ábra. Piritóúst

védi, ezenkívül a fém tárolódobozban foglalnak helyet. A tárolóláda tetejét békazár rögzíti, lakattal zárható. Elhelyezése a vonatató gépkocsin történik.

A pótkerék tartókonzolja a vonóháromszögre hegesztéssel csatlakozik.

A porraloltó tűzoltókészülék. A felépítmény kémény előtti sarkához rögzíthető. Az időjárás viszontagságaitól vízálló ponyvából készült zsák védi. Súlya kb. 12 kp. Alulról lemez támasztja alá. A kémény felől jövő meleg szigetelésére a tűzoltókészülék és a kémény közé hőterelő lemezt szereltek. Tartószerkezetéhez 2 db csatos szíjjal van rögzítve. Vigyázni kell, hogy a tűző napon történő üzemelés esetén a porraloltó külső burkolata $40\text{--}45\text{ }^{\circ}\text{C}$ -nál jobban ne melegedjen fel, mert a készülék oltóanyagában levő szóda tönkremegy és ezáltal a porraloltó használhatatlan lesz. Tartós tárolás esetén max. $45\text{ }^{\circ}\text{C}$ -ig dönthető meg. Rázkódásra nem érzékeny. A készülék működőképességét az illetékes szakközegeknek 4—5 hónaponként ellenőrizni kell! Burkolólemeze szénacél. Megnevezése: porraloltó tűzoltókészülék. 6P. Szabványszáma: MSz 1037. A készüléket az önrobbanás elkerülése végett magas hőfoknak kitenni nem szabad! Esővíztől védeni kell, védőponyva használata kötelező! Gyártja és forgalomba hozza: Tűzoltókészülékek Gyára Bp. XIII. Babér u. 9.

A MOZGÓKONYHA KEZELÉSE, ÜZEMELTETÉSE

1. Álló helyzetű üzemeltetés

A települési helyre vontatott konyhát négyféleképpen lehet üzemeltetni:

- a) alvázon, szabadban,
- b) alvázon, sátorban,
- c) alváz nélkül, szabadban.
- d) alváz nélkül, sátorban.

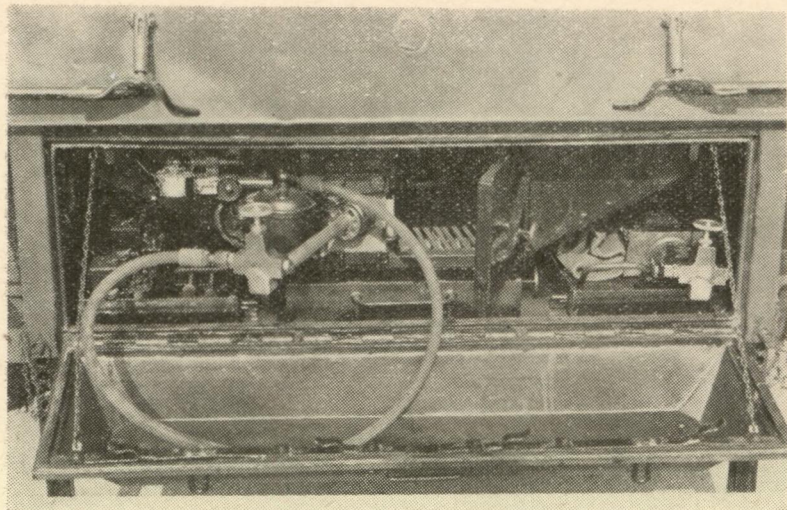
Fenti üzemmódok bármelyikét az adott körülmények határozzák meg.

A mozgókonyha üzemeltetési módjainak ismertetése előtt célszerű megismerni az olajégő üzemeltetésével kapcsolatos előírásokat.

a) Az olajégő üzemeltetése

Az olajégőt az alábbi sorrendben helyezzük üzembe:

- a levegőnyomás ellenőrzése (min. 2,5 att. kell);
- olajfőcsap megnyitása;
- tüztérajtó kitárása;
- gömbcsuklólház homlokfuratú anya megnyitása, az égőfej kihúzása, illetve elfordítása a tüztérajtó nyíláshoz, hogy az égőfejhez jól hozzá lehessen férni;
- az anya közepes erősségű meghúzása;
- az olajtányérba 1—2 db rongycsík helyezése;
- olajégő szabályozó szelep megnyitása (a gázolaj a szelepen át egyrészt az égőfejbe, másrészt a külső fűvókákon keresztül az égőfej alatti olajtányérba jut) télen 1/2-ig, nyáron 1/4-ig;
- a szabályozó szelep elzárása;
- gázolajos rongycsík meggyújtása;

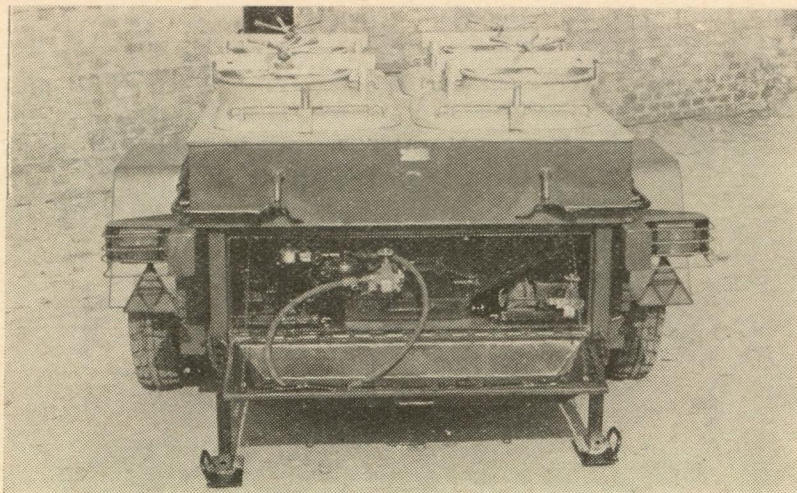

60. ábra. Olajégő begyújtásra készen

— égőfej előmelegítése a párologtatás hőfokára 5—8 perc alatt (az előmelegítés ideje a környezet hőfokától függ).

Az olajgőzképződés az előmelegítés befejezésével egy időben, az alsó fűvókákon áramló „olajláng cseppek” kíséretében indul meg. Az olajcseppek — melyeket a képződött olajgőz mint többletet nyom ki az égőfejből — lassan megszűnnek, majd fokozatosan beindul az olajgőzképződés, mely az égőfej alatt egyre erőteljesebb láng képében jelentkezik. Az égőfejben visszamaradt gázolaj elpárolgása kb. 3—4 perc alatt befejeződik, melyet az égőfej körül kialakult kormozó láng csökkenése is jelez. Mielőtt a láng lecsökkenne, a kézi szabályozó szelepet 5—6 másodpercig ismét meg kell nyitni, hogy a beáramlott gázolajmennyiséggel az égőfejet biztonsággal előmelegítsük. Az utólag beáramlott gázolaj elpárolgása a felmelegített égőfejben azonnal intenzíven megindul. Nagy hidegben az égő üzemzerű beindulása előtt célszerű a fentiek szerint kétféle-három ismételt rövid előmelegítést végezni. Az előmelegítések alatt a két külső fűvókát égés közben néhányszor át kell szűrni, hogy az előmelegítés ideje alatt alacsonyabb hőfokon rásűrűsödött gázolajmaradék a furat faláról eltávozzék.

— Az égőfej megfelelő helyzetbe állítása és rögzítése az anya furataiba helyezett körmőskulccsal.

61. ábra. Üzemkész állapot

— A tüztérajtó becsukása, a hamutálca kihúzása.

— A szabályozó szelep kb. 2 perces időközökben történő fokozatos nyitása a kívánt állásig.

Megjegyzés:

1. A hamutálca álló helyzetben kb. 10–12 cm-re kihúzva biztosítja a megfelelő levegőellátást.

2. Az égő alatti tányér az olajkifolyás elkerülése végett lehetőleg vízszintesen álljon.

Az olajégő leállításának sorrendje

— főzés befejeztével az égő szabályozó szelep elzárása, (meg kell várni, míg az égőfejből a gázolaj kipárolog, illetve kiég);

— rövid ideig tartó égőleállítás vagy rendellenes leállítás esetén (azonnal kiküszöbölhető égő rendellenesség) nem, de tartós leállásnál a főelzáró szelepet is el kell zárni.

b) Allóhelyzetű üzemeltetés módjai

Alvázon, szabadban (62. ábra). Telepítésnél a természetes rejtés, álcázás lehetőségeit, illetve azok kihasználását mindenkor figyelembe kell venni. Az üzembehelyezés sorrendje:

- vonóláncok lekasztása a gépkocsiról;
- elektromos kábel kihúzása, elhelyezése a keresztgerendán levő tárolóaljazatba;
- a konyha vonórúd kiemelése a gépkocsi vonóhorogról és a konyha kívánt helyzetbe történő állítása;
- az alvázorr és a felépítmény hátsó lábak leengedése, megfelelő magasságba állításuk, rögzítésük;

Megjegyzés:

1. A felépítmény felső lemez közel vízszintbe állítása végett az orrláb helyett a felépítmény két első lába is leengedhető.

2. Az orrlábat — kibiztosítása és leengedése után — **függetlenül felé kell tolni a felső rögzítőfészekbe!** Ellenkező esetben a konyha előrebillenhet!

3. Az orrlábon levő belső béléscső — és a rajta levő furatsor — a láb megfelelő magasságba állítását szolgálja.

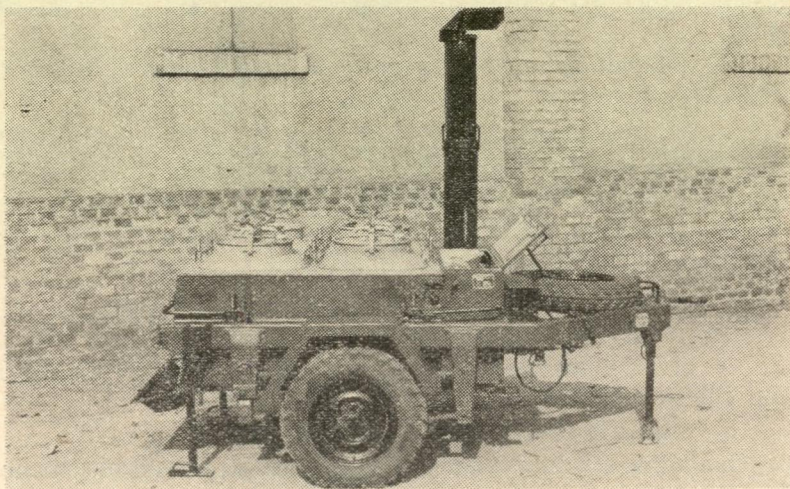
— porvédő tető leemelése, első és hátsó tárolótér ajtók lenyitása;

— kémény felemelése, rögzítése;

— a konyhához rendszeresített egységfelszerelési láda elhelyezése;

— a főzéshez szükséges kisegítő felszerelések kirakása;

— a szükséges élelmiszerek előkészítése.

62. ábra. Üzemelés alvázon

Az előző műveleti sorrend a feltöltetlen konyha üzembe állítására vonatkozik. A menethelyzetben történő étel elkészítés a fenti sorrendet értelemszerűen módosíthatja. A konyha telepítéséhez 2—3 fő szükséges.

Alvázon, sátorban (63. ábra). Tábori körülmények között a minimális főzési higiénia betartása sátor alkalmazásával kielégítően biztosítható. A konyha célszerű elhelyezése a sátorban a belső tér megfelelő kihasználását is lehetővé teszi. A sátorban a konyha kiszolgálásához szükséges felszerelési eszközök jól elhelyezhetők.

Telepítés sorrendje:

— a sátor felállítás, füstszigetelő lap behelyezése a sátor tetőbe;

— a konyha betolása a sátor alá (konyhakémény és a sátor füstcsőnyílás egy függőlegesbe hozása);

— az orrkítámasztó láb leengedése, megfelelő magasságba állítása, reteszelés és biztosítás karabinerrel;

— a szélkakas függőleges tengelyének kicsavarása (laptáv 19);

— a hosszú és rövid kéménytoldal egymásba dugása és berakása a füstcsőbe;

— a szerelt, hosszabbított kémény felemelése, illetve kidugása a sátor füstcsőnyílásán. Rögzítése jobbra fordítással történik;

— a lábak leengedése, megfelelő magasságba állítása, reteszelés és biztosítás;

— az olajégő begyújtása az alvázon, szabadban történő üzemeltetés szerinti sorrendben;

— a főző és kiségitő eszközök elhelyezése.

Alváz nélkül, szabadban (64. ábra) az üzemelés tábori körülmények között az alábbi esetekben lehetséges:

— pihenőben, az üzemelés megkönnyítésére;

— amikor az alvázon javítás történik;

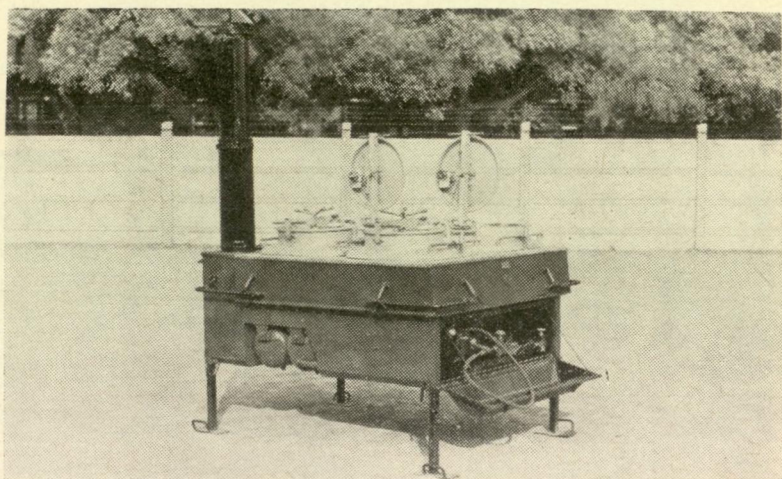
— alváz hiányában a konyhát a gépjármű platóján szállítják, illetve üzemeltetik;

— vasúti kocsiban történő üzemeléskor.

Lemálházott konyhán a főzés könnyebb, mivel bármely munkapontja jól megközelíthető. Erre főleg a sátorban és vonaton történő üzemeléskor van nagy szükség.

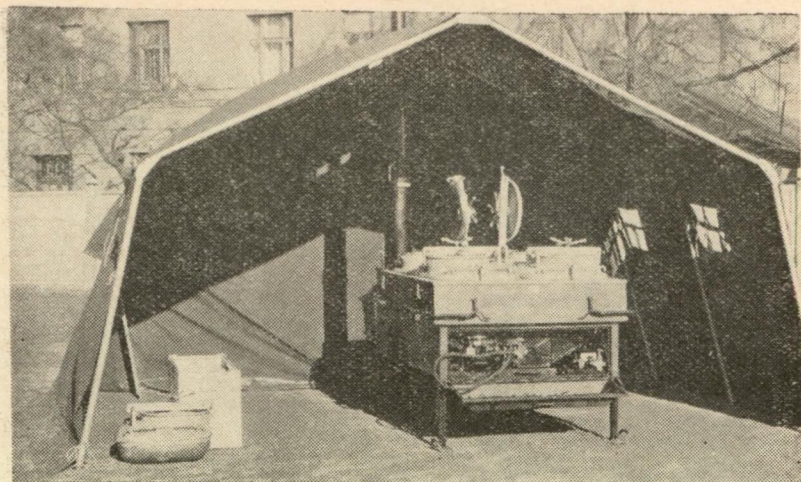

63. ábra. Üzemelés sátorban, alvázon

64. ábra. Üzemelés alváz nélkül, szabadon

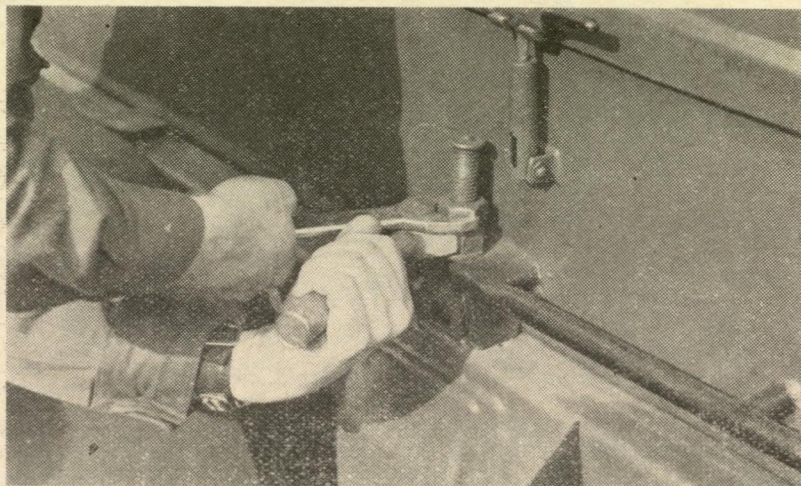
Alváz nélkül, sátorban (65. ábra) történő üzemelésnél az előzőekből értelemszerűen idevonatkozó előírások szerint kell az üzembeállítást végrehajtani.

65. ábra. Üzemelés alváz nélkül, sátorban

c) A felépítmény lemálházásának sorrendje

- a lábak leengedése, rögzítése (4 db);
- a felépítményt lefogó 4 db szorítóanya felső kontrázó párjának meglazítása, illetve csavarása a kívánt magassáig (66. ábra);

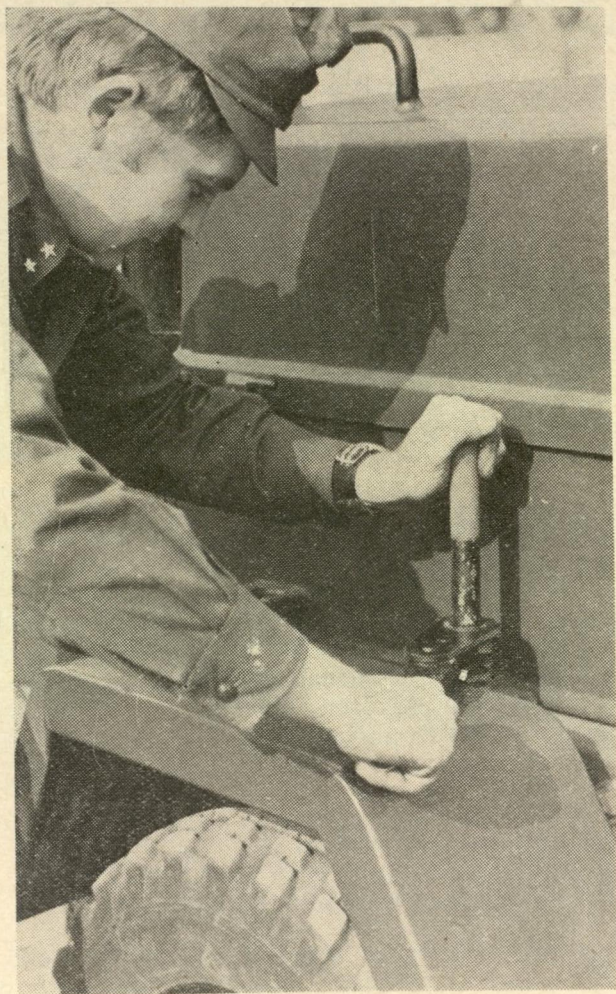

66. ábra. Bukócsavar fellazítása

— a 4 db szorítóanya felcsavarása kb. 3 cm magasságra, majd a bukócsavarok lehajtása;

— a 2 db menetes vonórúd megfelelő hosszra történő szétcsavarása;

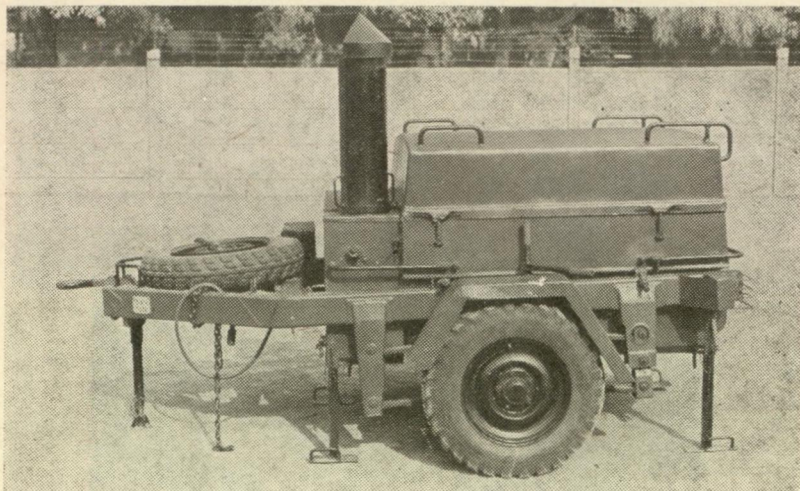
— a vonórúd lapos végének beakasztása a sárhányó és az alváz közötti résen kiálló 1—1 db vállascsapra;

67. ábra. Menetes vonórúd és kilincskerekes kulcs felszerelt állapotban

— az orsók minimális előfeszítése kézzel, majd a kilincskerekés kulcsok felhelyezése az anyára;

— a kétoldali rugókötegek egyidőben történő behúzása a kívánt magasságig (a felépítmény felfekvő pereme és az alváz között a tereptől függően kb. 4—5 cm rés legyen);

68. ábra. Lesüllyedt alváz behúzott rugókötegekkel, alváz kihúzásra készen

— az orrkitámasztó láb felhajtása és rögzítése, a vonóháromszög megemelése, alváz kihúzása a felépítmény alól;

— az orrkitámasztó láb leengedése, rögzítése;

— a rugókötegek visszaengedése eredeti helyzetbe;

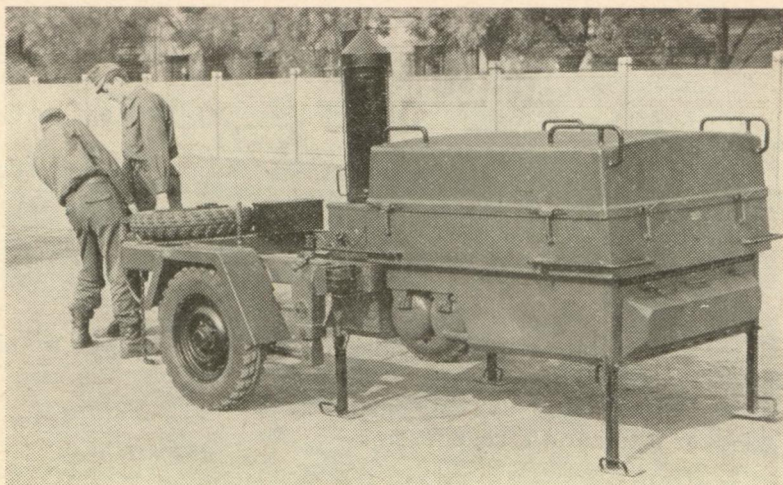
— a rugóbehúzó eszközök leakasztása, a menetes vonórúdak összecsavarása, visszahelyezése a tárolóhelyre.

Megjegyzés:

A szerelt menetes vonórúd felső recézett palástja két kézzel megfogva, kulcs nélkül is csavarható.

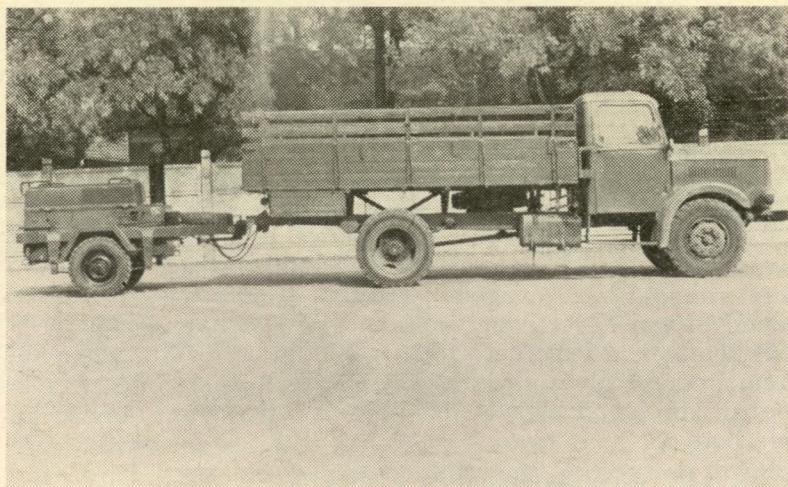
2. Menethelyzetű üzemeltetés

Az igények kielégítése, a meleg étel és ital kellő időben történő biztosítása alapvetően szükségessé teszi a konyha menet közbeni üzemeltetését is. Adott helyen és időpontban tör-

69. ábra. Alváz kihúzása a felépítmény alól

ténő ételkiosztás csak akkor biztosítható, ha megoldott a menet alatti főzés, melynek elsődleges feltétele — az élelmiszerek előkészítésén és anyagnorma szerinti összeállításán túlmenően — az égés folyamatos fenntartása.

70. ábra. Menetkész állapot

Menet alatti főzés beindításának sorrendje:

- az égő begyújtása és közepes lángra szabályozása, égőfej üzemi hőfokra hevítése;
- a főzés előkészítése, nyersanyagok, víz betöltése az üstökbe;
- az üstfedelek, üstszelepek zárásának, üstperemek rögzítésének ellenőrzése;
- a porvédőtető felrakása, rögzítése;
- indulás előtt a szükséges lángterjedelem beállítása;
- az égőfej kívánt helyzetbe állítása, rögzítése;
- tűztérajtó rögzítése;
- a hamutálcát 10—12 cm-ig kell kihúzni, majd az oldalsó, recézett fejű csavarral rögzíteni;
- kémény alsóhelyzetű rögzítése;
- az ajtó zárása, rögzítése.

Megjegyzés:

Nagy létartalmú ételek főzésekor célszerű nagyobb lángterjedelmet képezni, mert a láng nagysága menet közben kissé visszaesik. A főzés előkészítése, illetve a begyújtás sorrendje felcserélhető. Menet közben ajánlatos kb. 30—40 percenként megállni és az olajégő üzemelését ellenőrizni, valamint a főzéstechológiai munkákat elvégezni. A hamutálca állása függ a vontatás sebességétől, valamint a szél erősségétől és irányától. A hamutálca helyzete a fentiektől függően szükség szerint változhat.

3. Egyéb üzemeltetések

a) Üzemelés vagonban

Üzemelésre elsősorban zárt vagonot kell felhasználni. Erre a célra elsősorban Gze, Gye, Gzk és Gyeh jelzésekkel ellátott zárt vagonok használhatók fel. E vagon típusok ajtószélessége 2,05—2,5 m között van. E méretek lehetővé teszik a mozgókonyha berakását. A konyha a vagonba csak pályaudvari magas rakodóról rakható be. A vagonok tetőzete szigetelt füstcsökivezető hüvellyel van ellátva, melyen keresztül kitolható a konyha toldott kéménye a vagon tető fölé. A konyha a jelzett vagonokban üzemeltethető alvázon és alváz nélkül. A felépítményt a vagonban kell lemálházní. A lemálházott felépítmény jobban hozzáférhető.

A zárt vagonba telepítés sorrendje:

- a konyha begördítése magas rakodóról a vagonba;

71. ábra. Konyha begördítése vagonba, vasúti magasrakodóról

- a konyhakémény beállítása a füstcsőkivezető hüvely alá;
- a felépítmény lemálházása a már ismertetett módon, alváz elhelyezése a legalkalmasabb helyen;
- a szélkakas leszerelése a már ismertetett módon;
- a kéménytoldatok felszerelése;
- a kémény felemelése, rögzítése felső helyzetben, jobbra fordítással;
- a felépítménylábak rögzítése 1—1 db ácskapoccsal.

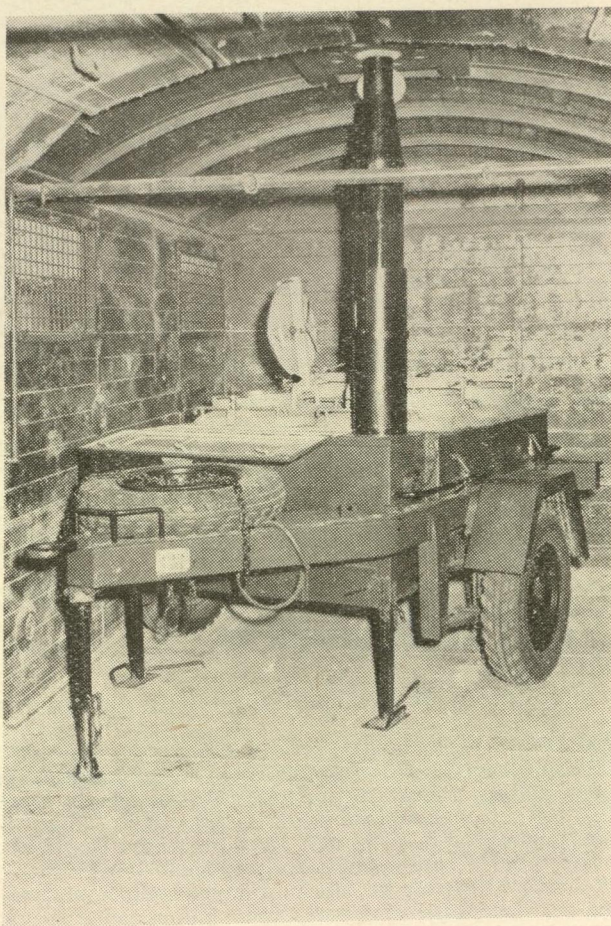
Megjegyzés:

Ha a felépítmény a zárt vagonban nem kerül lemálházásra, úgy a fenti sorrend szükség szerint megváltozik. Ez esetben is a felépítmény mind a négy lábát le kell rögzíteni, az orrkitámasztó lábat — az ácskapcsok tehermentesítésére — le kell engedni. Külön rögzíteni nem kell. Az orrláb és a palló közötti rést szükséganyaggal kell kitölteni.

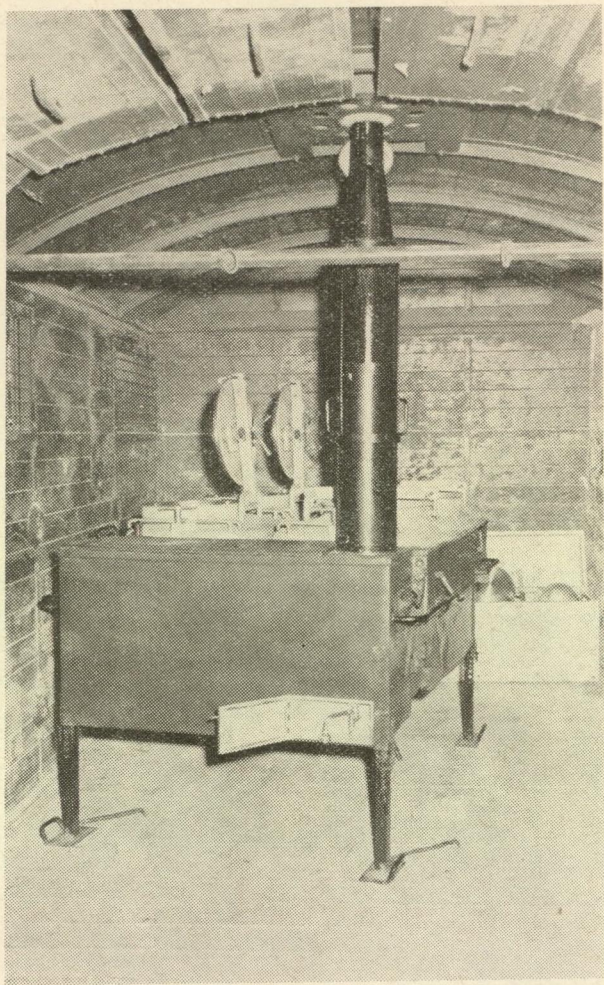
Kényszerhelyzetben sor kerülhet a konyha nyitott vagonban történő üzemelésére is. Telepítésével kapcsolatos munkamenet az előzőekhez képest csak kismértékben változik. Ugyanúgy üzemeltethető alvázon és alváz nélkül is.

Nyitott vagonban a telepítés sorrendje:

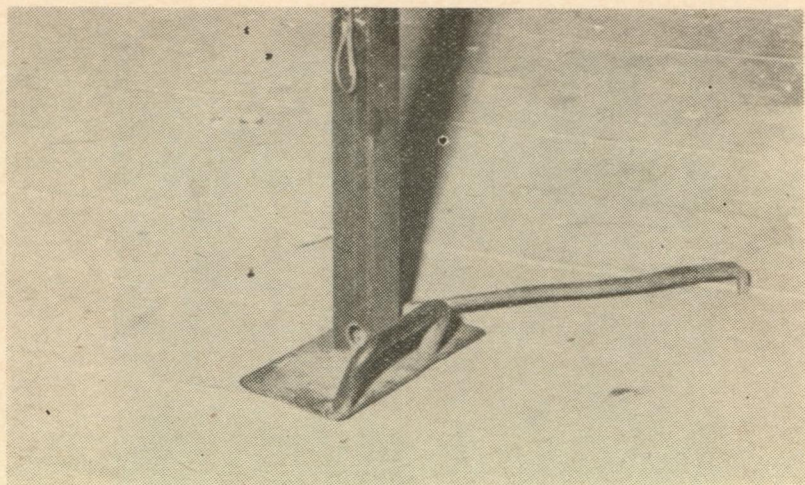
- a konyha berakása a magasrakodóról a vagonba;
- a felépítmény lemálházása a már ismertetett módon, alváz elhelyezése a legalkalmasabb helyre;
- a felépítménylábak leerősítése 2—2 db ácskapoccsal.

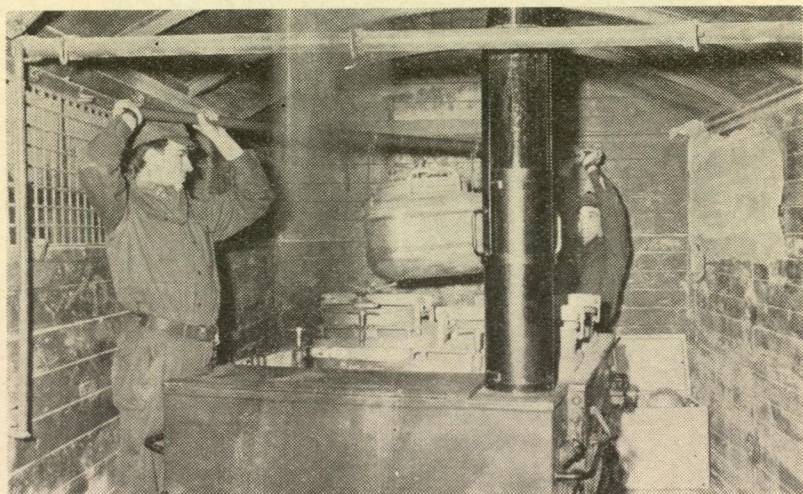
72. ábra. Üzemelés alvázon, vagonban

73. ábra. Üzemelés alváz nélkül, vagonban

74. ábra. Felépítményláb leerősítése

75. ábra. Űst kiemelése vagonban

b) Üzemelés gépkocsin

Ez az üzemmód általában futómű vagy az alváz sérülése esetén kerül alkalmazásra. Erre a célra nyitott, ponyva nélküli gépkocsit kell felhasználni. Az alvásról leemelt felépítmény a kocsiplató hossz tengelyébe állítva lehetőleg a vezetőfülkéhez közel legyen elhelyezve (76. ábra).

76. ábra. Lemálházott felépítmény felrakása gépkocsiplatóra

Az intenzív rázkódás miatt a főzés nehezebben hajtható végre. Ha ez mégis követelmény, úgy az üstfedeleket a nyers anyagok betöltése után jól le kell szorítani. A kémény megfelelően rögzítve az alsó állásban maradjon. Tűzveszélyesség miatt — menethelyzetben — a fatüzelést lehetőleg mellőzni kell. A gépkocsin történő üzemeléshez, az előre nem látható, váratlan események és problémák miatt pontos kezelési utasítást megadni nem lehet. Az adott helyzetnek megfelelően mindenkor megfontoltan és határozottan kell cselekedni!

Gépkocsira telepítés sorrendje:

- a felépítmény lemálházása az alvásról;
- a felépítménylábak minimális magasságba állítása (alulról második furat) a felrakás megkönnyítése végett;

— minden mozgatható alkatrész: felső porvédő tető, 4 db üst, első tárolótér felszerelés, égőtároló tepszi stb. kiszedése a felépítményből;

— a felépítmény felrakása megfelelő létszámmal (8 személy) a gépkocsiplatóra;

— a felépítmény elhelyezése az előbbi szempontok szerint;

— a felépítmény megfelelő magasságba állítása, lábak rögzítése és biztosítása karabinerrel (szükség esetén a felépítmény minimális magasságban is maradhat);

— a lábak alsó részének rögzítése a gépkocsiplatóhoz 1—1 ácskapoccsal (lehetőleg minél többet alkalmazzunk);

— a kiszedett felszerelés visszahelyezése a felépítménybe.

Megjegyzés:

A jelenleg rendszeresített, zárt felépítményes gépkocsik a lemálháztott mozgókonyha üzemeltetésére nem alkalmasak. Nem rendelkeznek megfelelő biztonsági szigeteléssel, talp leerősítési lehetőséggel, füstcső-kivezető fészekkel.

4. Fatüzelés

A 69 M mozgókonyha korszerűségének egyik lényeges eleme a gázolajtüzelő berendezés. Az olajtüzelés azonban nem zárja ki a hagyományos tüzelőanyagok, elsősorban a fa felhasználását. Természetesen a korábbi tüzelőanyagok alkalmazása csak szükségszerű lehet és abban az esetben kerül előtérbe, ha a gázolajtüzelés — különféle okok miatt — nem megvalósítható.

A fatüzelés ugyanúgy, mint az olajtüzelés álló és menet-helyzetben egyaránt végezhető. Üzeme az olajtüzelésnél már ismertetett esetekben biztosítható. Olajról fatüzelésre történő üzem közbeni átállás gyorsan végrehajtható, de ugyanakkor figyelmes, körültekintő munkát igényel! Az átállás sorrendjét — a tűzveszély miatt — mindenkor be kell tartani!

Az átállás sorrendje:

— olajfőcsap elzárása;

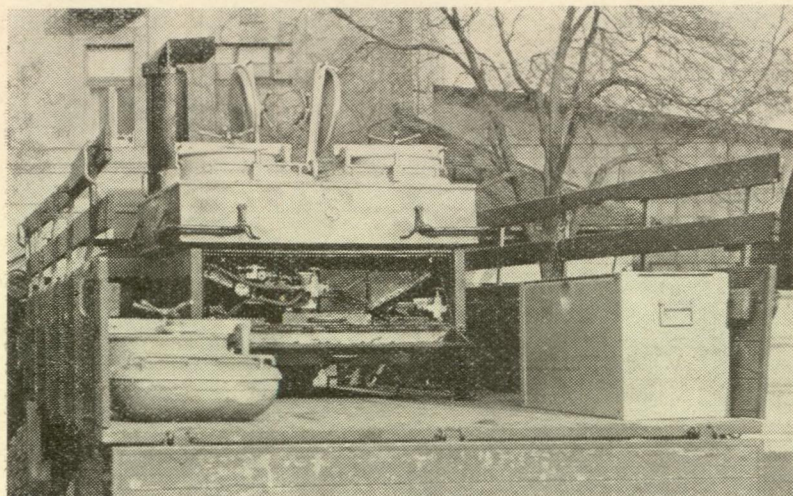
— olajtartály beöntőcsonk zárósapka nyitása a levegőnyomás megszüntetésére (a sapkát csak addig szabad lecsavarni, míg a sapkán levő levegőkieresztő keresztfuratokon a levegő áramlását érzékeljük. A tartály levegőnyomása kb. 5 perc

alatt megszűnik. A levegőnyomás leengedése után a zárósapkát nem szabad meghúzni, hogy az esetleg kialakuló belső levegőnyomás is megszűnjön);

— az olajbevezető tömlő lecsavarása a visszacsapó szeleppel együtt, az égő szabályozó szelepről;

— leszerelés után az olaj kicsepegtetése a gumitömlőből;

— hatszögfejű menetes lezáró dugó becsavarása a gumitömlő végén levő visszacsapó szelepbe;

77. ábra. Gépkocsiplatóra felmálházott üzembesz konyha

— az olajégő szelep oldalán levő menetes csomk lezárása a recézett védősapkával;

— az égő kiserelése a rögzítőfészekből (megtisztítása a koromtól);

— az égő tárolótepsibe helyezése, rögzítése a 2 db bilincscsel;

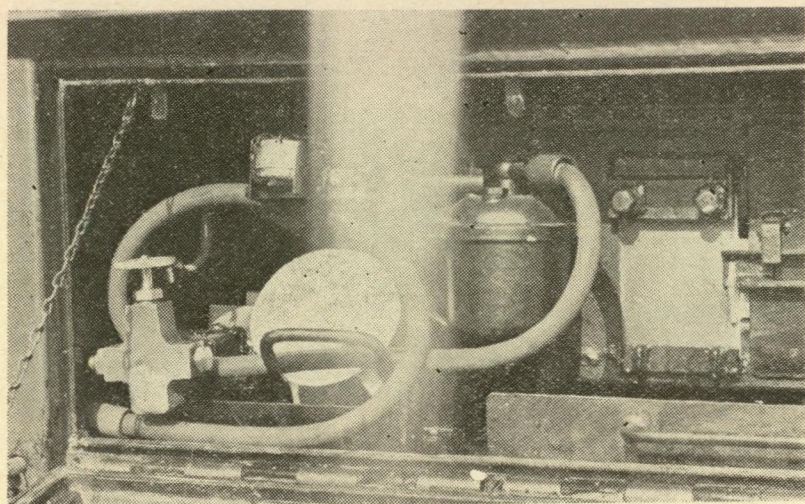
— a tömlő szabad végének behelyezése a tepsiben levő olajégő mellé (ha a tömlővég lezárócsavar esetleg elveszett, úgy a tömlőt függőleges helyzetbe kell a lehajtott hátsó ajtó mellé tenni, hogy a szűrőben levő olaj egy része a kialakult nyomás hatására szabadon kicsöpögjön a talajra);

— a réstakaró lemez behelyezése a kiserelt égő helyére, rögzítése a 2 db csavarral;

— a gyújtós (papír, fa stb.) elhelyezése a rostélyra, begyújtás (gázolaj belocsolása a rostélyon elhelyezett gyújtósra tilos, mert a hamutálcába lecsurgott olaj is lángra lobbanhat);

— olajfőcsap ismételt megnyitása (ez azért szükséges, hogy a szűrőben felmelegedett gázolaj a tartály felé szabadon visszaáramolhasson. Ellenkező esetben az olajfőcsap és az olajtömlő vége között káros olajnyomás keletkezhet, mely már 75—80 C°-nál is tüzet okozhat. A gázolaj lobbanáspontja kb. 75—78 C°);

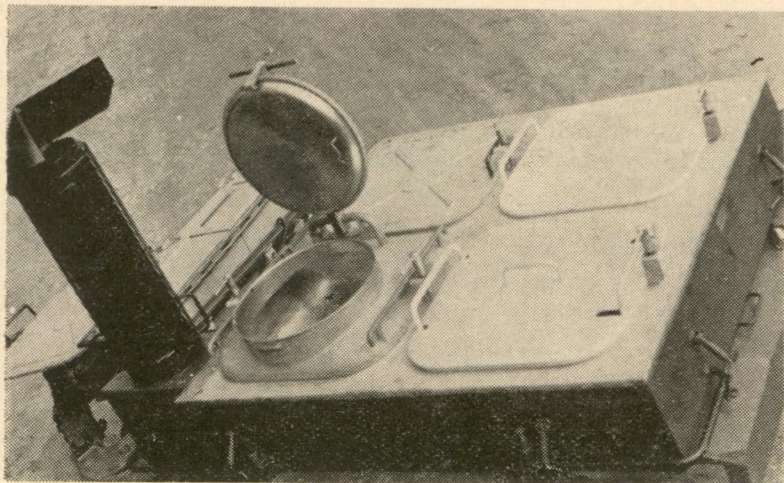
— hamukaparó és tűzpiszkáló kiszedése az elülső tárolótérből.

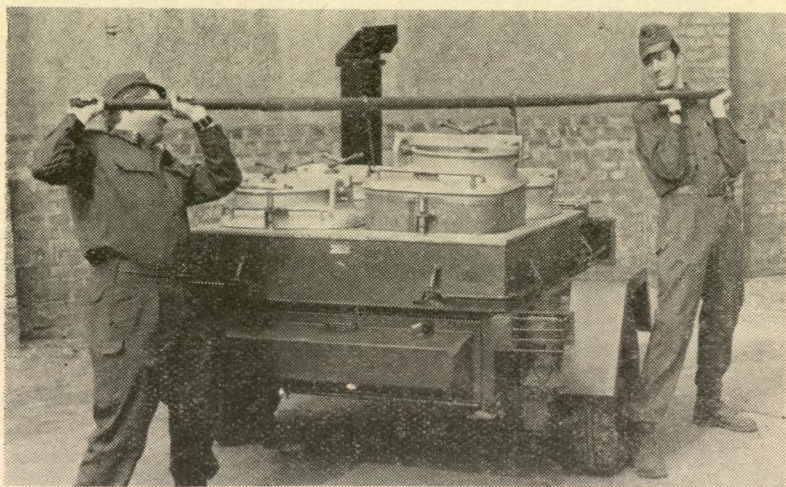
78. ábra. Fatüzeléshez előkészülve

5. A főzési segédeszközök használata

A II. fejezetben ismertetett főzési segédeszközök egyik része a közvetlen főzést — sütést, a másik része pedig a kisegítést szolgálja. A 2 db sütőtepsi és az 1 db pirítóüst rendeltetésszerű felhasználását a 79. ábra mutatja be. Az alumínium sütőtepsikben tészta- és húsféleségek sütése, rántás pirítása; a pirítóüstben húsféleségek párolása, főzése, pirítása stb. végezhető.

79. ábra. Főzési segédeszközök használata

80. ábra. Megfelelően végzett üstkiemelés gyakorlati bemutatása

Az üsthelylefedő a felépítmény felső lemezből kiemelt üst helyének főzés közbeni lefedésére szolgál. A fent ismertetett háromféle segédeszköz rögzítése az üstleszorítókkal történik. A leszorítók túlhúzását a deformációk elkerülése végett mellőzzük.

Az üstkiemelő, mint főzési kisegítő felszerelés használható még víz, illetve étel kézi hordásánál is.

Megjegyzés:

- A kiemelő két horgát az üsthöz csak átlósan szabad kapcsolni.
- A kiemelést egyszerre, egyidejű erő kifejtéssel kell végezni, nehogy a ferde helyzet miatt a főzőüst beszoruljon.
- Az üstöt beemelés közben (pl. 5—10 cm) a **felépítményre ejteni tilos!**

IV. FEJEZET

A MOZGÓKONYHA TARTOZÉKAINAK MÁLHÁZÁSA ÉS BIZTONSÁGI ELŐÍRÁSOK

1. A tartozékok málházása

A tartozékok málházása két csoportra osztható:

- főzést közvetlenül kiszolgáló tartozékok málházása;
- a konyha működését elősegítő eszközök és tartozékok málházása.

Mindkét csoportba tartozó eszközök és tartozékok állapota, illetve málházottsági foka jelentősen befolyásolja, elősegíti vagy hátráltatja a konyha álló és menethelyzetű üzemét.

A tartozékok az alábbi előírásoknak megfelelően legyenek málházva:

a) **Csákány.** Az előírt málházás be nem tartása közötti bal- esetet okozhat. (56. ábra)

Rögzítése:

A csákányt alátámasztó „1” jelű rögzítő a kapa agyát 90°-ban (ahhoz sarkosan hozzáfeküdve) fogja át.

Az anyát kellően meg kell húzni és ezután a rugós karabinnel rögzíteni.

Lelakatozás.

b) **Pótkerék.** A pótkereket a tartóbakon a kerékanyák segítségével lehet rögzíteni.

A pótkerékköpeny az alvázon felfekszik.

c) **Alvázszerzámláda tartozékai.** Az 58. ábrán bemutatott számszámok és kiegészítő tartozékok az előírásnak megfelelően legyenek málházva (57. ábra). A javítás céljára elhasznált vagy hiányzó felszerelést pótolni kell. A számszámháda fedelét célszerű lakattal zárni.

d) **Elülső tárolótér tartozékai.** A 39—51. ábrákon bemutatott szerszámok és felszerelések, valamint a főzést közvetlen kiszolgáló tartozékok a 17. ábrának megfelelően legyenek málházva. A 2 db alumínium sütőtepsit a II. fejezet 4. pontjában foglaltak és a 41—46. ábrák alapján kell össze-, illetve szétszerelni és tárolni. A 2 db üsthelylefedő csak a fogantyúkat egymással szembefordítva málházható. Kéménytoldatot a 17. ábrának megfelelően kell behelyezni, illetve rögzíteni. Az üzemanyagtölcsért az elülső tárolótérbe tenni tilos! A vízbeöntő tölcseért a sütőtepsi tárolórekeszében kell elhelyezni. A fatüzelésnél használt réstakaró lemez (48. ábra) elhelyezése az elülső tárolótér aljában tetszőleges lehet.

e) **A felépítmény alvázhhoz rögzítése.** A felépítmény 4 db bukócsavarral kapcsolódik az alvázhhoz. Mellettük 1—1 db háttárolólemez van, melyek megakadályozzák a — lefogyó anyák túlzott meghúzásából származó — konzol lehajlását. A meghúzott alsó anyát a felső anya ráhúzásával kell rögzíteni. A felépítmény homlokfala szorosan a gumiütközőkhöz feködjön. Az alvázon mindig centrikusan helyezkedjen el, hogy a megfelelő felfekvés felület szélesség mindkét oldalon biztosított legyen.

f) **A hamutálca rögzítése.** A megfelelő helyzetbe állított hamutálcát a jobb oldalán levő recézett fejű csavarral mindig rögzíteni kell. A tálca oldalán függőleges határolópálcák vannak. (28. ábra). A hamutálca helyzetét a mindenkori időjárási viszonyok határozzák meg. Megközelítőleg legkedvezőbb a légáramlás, ha a tálca 1/3 része van kihúzva.

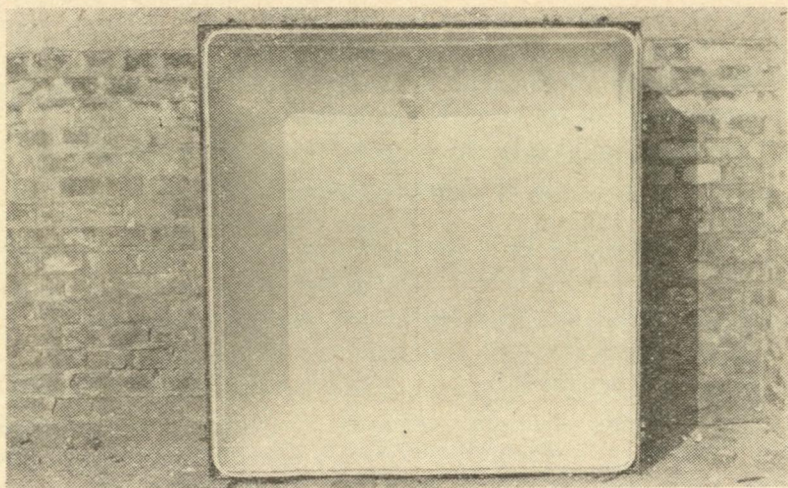
g) **Tartalék olajégő.** A felépítmény jobb oldalában levő tárolótepsiben van elhelyezve (52. ábra). Az égőt behelyezése után a 2 db szorítóbilinccsel kell rögzíteni, a biztosító horgokat beakasztani. Ügyelni kell, hogy a szelepház olajbevezető csomójára a menetvédő sapka fel legyen csavarva. A tepsiben csak tisztított olajégő tárolható. A tepsit elöl és hátul 2—2 db rögzítőfül fogja le a felépítményhez. Behelyezésekor ügyelni kell, hogy mind a 4 db fül egyformán szorítson, ezért a felfekvő tepsi oldalsó csapjait egy mozdulattal a rögzítőfülek alá kell tolni.

h) **Szerszámkészlet.** A jobb oldali tárolótepsiben található. A bőrtasak csak a felépítményhez szükséges szerszámkészletet tartalmazza. Rögzítése a tepsibe bőrszíjjal történik (52. ábra).

j) **Egyéb felszerelés.** A felépítmény bal oldalában levő tepsi az égőtárolás céljára készült. Ha az égő a tüztérben üzemel, a tárolótepsi üres. Az égő rögzítési módja megegyezik a jobb oldalon elhelyezett égő rögzítésével. E tepsibe van elhelyezve az

olajégőfej külső fűvókáinak átszűréséhez szükséges 2 db tisztító-készlet (54. ábra) Egy-egy tüegység nyelében vannak az égő üzemeltetéséhez szükséges tisztító felszerelések (pl. külső és belső fűvókatisztító tűk, alakos tisztítólemezke stb. (55. ábra). A tisztító felszereléseket — a tűhegyek megóvása végett — methelyzetben a fészekben kell tárolni. E tepsiben található az égőfejben levő koromlerakódás eltávolításához használatos drótkefe, valamint az olajbetöltő tölcsér is.

k) **Felső porvédő fedél.** Elsősorban a por- és más szennyeződések elleni védelem céljára szolgál. Rögzítése 6 db rugós szorítóval történik. Vontatás előtt a rögzítéséről meg kell győződni. A tető nem megfelelően történő rögzítése közlekedési balesetet okozhat.

81. ábra. Felső porvédő fedél

l) **Üstök leszorítása.** E követelmény betartása az alábbiak miatt fontos:

— a tüztérben tökéletlen égés folyamán keletkezett, el nem égett gázok kiáramlásának megakadályozása;

— vontatás közben rongálódást előidézhető üst „ugrálás” elkerülése.

A fenti problémák megszüntetése, valamint a baleseti veszély kizárása végett az üstöket behelyezésük után azonnal rögzíteni kell! Az üstleszorítók sérüléssel járó indokolatlan túlhűzésát lehetőleg mellőzzük (21—22. ábra).

m) **Üstfedelek lezárása.** Az üstfedelek nem megfelelő lezárása az üstökben tárolt, illetve főzés alatt levő élelmiszerek kifolyását eredményezi. A veszteségek elkerülésére — a vontatás megkezdése előtt — minden üstfedelet gondosan zárni kell. Az üstfedélorsó indokolatlan túlhűzésát mellőzni!

n) **Vízcsöpögő.** A vontatás megkezdése előtt ellenőrizni kell, hogy a két vízcsöpögő menetes dugója a tárolófészekben van-e? A vízcsöpögő nyílást a vízgőz, illetve folyadék eltávozására szabadon kell hagyni.

o) **Petrólevilágítás.** Az összes felszerelést a tárolóládában kell málházni. Ellenőrizni kell a kis marmonkanna fedél lezárását és a lámpák filctokba helyezését. A láda a vontató gépkocsin csak alapra fektetve szállítható!

p) **Pirítóüst.** Málházása a vontató gépkocsin történik. Az üst tetejére súlyos felszerelést ráhelyezni nem szabad.

2. Biztonsági előírások

A mozgókonyha balesetmentes üzemének alapja a biztonsági előírások maradéktalan betartása.

A biztonsági előírások két nagy csoportra bonthatók:

a) Általános érvényű előírások.

b) Speciális előírások

Az általános érvényű előírások a mozgókonyha minden üzemmódjára egyformán érvényesek, a speciális biztonsági előírások a kérdéses üzemmód jellegéből adódó előírásokat tartalmazza.

a) Általános érvényű előírások

Tilos:

1. az üstfedelet göztelenítés előtt felnyitni (lásd az üstfedélen levő figyelmeztető táblát);

2. a felépítmény hátsó kémlelőnyíláshoz nagyon közel hajolni;

3. a tüztér előszellőztetése nélkül az olajégőt ismételten begyújtani (az előszellőztetés ideje az időjárástól függően 2—3 perc);

4. a gázolajtartály beöntőcsonk zárósapkát hirtelen lecsavarni, mert a gyorsan kiáramló levegő a tartályban levő olajat kivághatja;

5. a főzést üzemképtelen tűzoltókészülékkel megkezdeni és a porraloltó készüléket nem az előírt helyén tárolni;

6. a mozgókonyhát az üstök vagy a sütőtepsi, üsthelylefedő rögzítése nélkül üzembehelyezni;

7. zsíros kézzel vagy zsíros üstkiemelő végekkel üstöt ki- vagy beemelni.

Az üstben nyomás alatt főzni csak az üstfedélrögzítő horog és a kézikar megfelelő meghúzása után szabad.

Az olajégő gömbcsukló anyát az égőelfordulás megakadályozására jól meg kell húzni.

A leengedett lábakat gondosan rögzíteni, majd biztosítani kell. Az olajégő begyújtásánál figyelemmel kell lenni az olajtúlfolyás veszélyére.

Olajtüzelésnél bekövetkezett tűz esetén a tennivalók:

1. Olajfőcsap és az olajégő szabályozó szelep elzárása.

2. A gázolajtartály betöltőcsonk zárósapka megnyitása, hogy a sapka oldalán levő furatokon át a tartályban levő levegőtúlnyomás megszűnjön.

3. A porraloltó tűzoltókészülék szükség szerű használata.

A mozgókonyhát csak a biztonságtechnikai oktatásban részesült személy üzemeltetheti.

b) Speciális előírások

A menet megkezdése előtt:

— a felső porvédő tetőt rögzíteni kell;

— a felépítményt lefogó 4 db „bukó” csavart és a „kont-ra” anyákat meg kell húzni;

— a gépkocsi vonóhorog felső kengyelt biztosítani, az elektromos kábeldugó és a 2 db egymást keresztező biztonsági vonóláncot megfelelően rögzíteni kell;

— a kéményt alsó helyzetben, valamint a térlezáró ajtókat rögzíteni kell.

Menet közbeni üzemelésnél:

- nem szabad az üstszelepeket felső állásban tartani;
- a vízcsöpögő menetes dugóját mindkét oldalon le kell csavarni és az előírt tárolófészekben kell tárolni.

Sátorban történő üzemelésnél:

- fatüzelésnél a parazsat és a hamut csak az erre a célra kijelölt helyre szabad kiüríteni;
- a kéménytoldatok szabályos összeszerelése és kivezetése a sátorból.

Vagonban történő üzemelésnél:

- kerekeken történő üzemelés előtt a keréktámaszokat, valamint a 4 db felépítménylábat ácskapocccsal rögzíteni kell;
- az alvázról történő lemálházás után a 4 db tartólábat ácskapocccsal rögzíteni kell;
- fatüzelésnél a parazsat és a hamut csak az erre a célra kijelölt helyre szabad kiüríteni;
- pontosan kell elvégezni a kéménytoldatok szabályos összeszerelését és kivezetését a vagonból.

Gépkocsin történő üzemelésnél:

- csak lemálházott felépítménnyel szabad üzemelni;
- a 4 db tartólábat ácskapocccsal rögzíteni kell;
- a kémény a gépkocsi álló helyzetében felemelve is, menet közben csak alsó állásban lehet;
- fatüzelésnél a parazsat és a hamut csak az erre a célra kijelölt helyre szabad kiüríteni;
- mozgás közben a gépkocsiplatón kiszolgáló személyek nem tartózkodhatnak;
- a gépkocsit védőponyva nem burkolhatja.

c) Tűzoltókészülékek üzemeltetése

Tűz esetén első feladat az olajfőcsap teljes elzárása, majd a levegőtúlnyomás megszüntetése. A tűzoltókészülék üzembehelyezésének sorrendje:

- védőponyva leszerelése;
- rögzítőszíjak leoldása;
- a készülék kiemelése és a biztosítószalag eltávolítása;

- „beütőgomb” benyomása után az oltópisztoly megnyitása a rugós pisztolyzár fokozatos lenyomásával;
- oltósugár beszabályozása a pisztolyzárral;
- oltás után a készülék nyomásmentesítése és karbantartása.

(A készülék karbantartását és ellenőrzését egyazon személy nem végezheti).

V. FEJEZET

A MOZGÓKONYHA KARBANTARTÁSA

Az előző fejezetből is kitűnik, hogy a személyi állomány élelemellátásának egyik alapvető eszköze a mozgókonyha. A meleg étel és ital elkészítéséhez kifogástalan állapotban levő mozgókonyhára van szükség. Nagyon lényeges főleg az üstök, tepsik rendszeres, gondos tisztítása. A higiéniai követelmények maradéktalan betartását csak a karbantartási munkák lelkiismeretes elvégzésével lehet megvalósítani.

Ezen túlmenően a mozgókonyhát hosszabb időn keresztül üzembiztos állapotban tartani csak a rendszeresen végzett napi karbantartással lehet. A napi karbantartások pontos elvégzése megkönnyíti a műszaki szemlék alkalmával előírtak végrehajtását is.

A rendszeres technikai kiszolgálás (karbantartás, javítás) biztosítja a mozgókonyha:

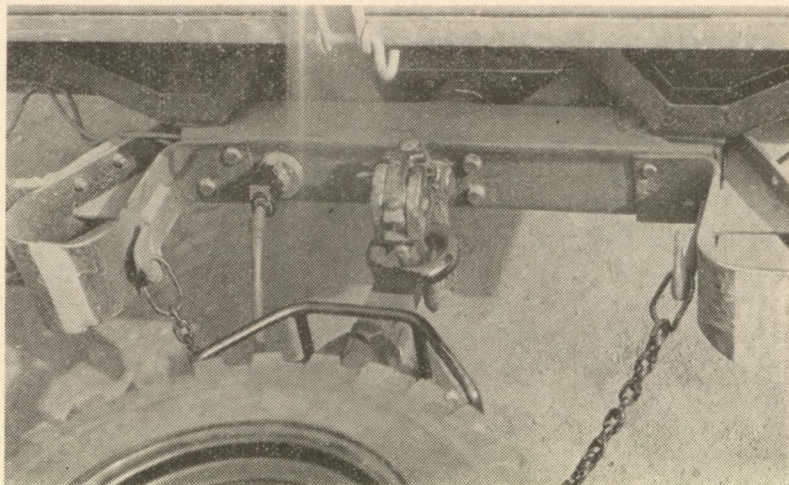
- állandó üzembiztos működését;
 - forgalombiztonságát;
 - élettartamának megnövelését;
 - javításközi üzemeltetési normáinak teljesítését.
- A mozgókonyha karbantartását a kezelők végzik.

1. Napi ellenőrzések

a) Igénybevétel előtti műszaki ellenőrzés

Az igénybevétel előtti műszaki ellenőrzés alkalmával a „Gépjármű szolgálati utasítás” vonatkozó pontjaiban leírtakon túlmenően a következőket kell leellenőrizni:

- az alváz és felépítmény lábainak rögzítettségét;

82. ábra. Vontatáshoz megfelelően előkészített kapcsolat

- az üzemeltetéskor és főzéskor szükséges tartozékok meglétét, rögzítettségét;
- a kézmosóvíz-tartály feltöltöttségét, a vízcsap zárását;
- az olajégő üzemeltetéséhez szükséges nyomás meglétét a tartályokban;
- az olajégő-táprendszer tömítettségét (olaj, levegő);
- az olajégő megfelelő üzemállapotát és rögzítettségét;
- az összes ajtó és fedél reteszelt zárását.

b) Üzemelés alatti műszaki ellenőrzés

Főzés közben a műszaki ellenőrzés a következőkre terjedjen ki:

- az olajégő a kívánt üst (üstök) alatt helyezkedjen el, megfelelő nagyságú és egyenletes lánggal üzemeljen;
- az olajégő mindkét külső fűvókája felett körülbelül azonos nagyságú lángnak kell lennie;
- az olajégő üzemanyag- és levegőtáprendszerében szivárgás nem lehet;
- a levegőnyomás nem csökkenhet a minimális érték alá;

— az olajégő szára a szabályozó szelep közelében, valamint a szabályozó szelep, kézmelegnél nem lehet magasabb hőmérsékletű;

— a hamutálca úgy legyen beállítva, hogy az égéshez elegendő levegőt biztosítson;

— az üstök gőzfűvató szelepei helyesen működjenek;

— az előírt biztonsági rendszabályok maradéktalanul legyenek betartva.

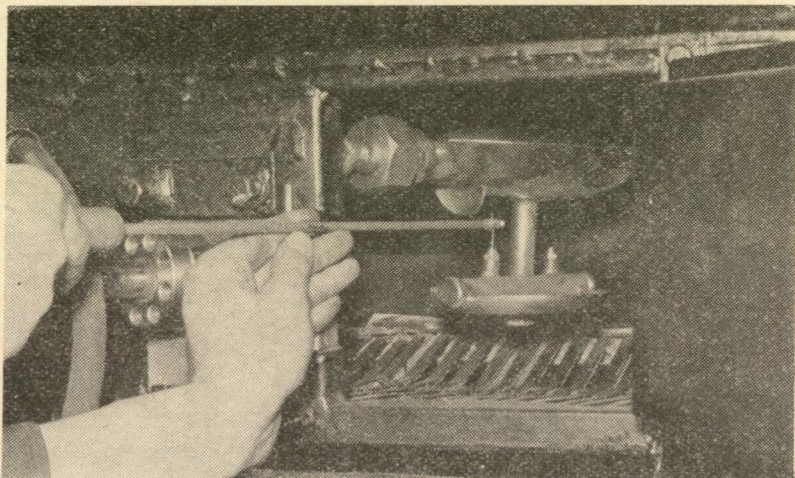
Üzem közben, amikor a két külső fűvóka egyike kis mérvben vagy teljesen eldugult, a láng lecsökkent, illetve elaludt, a fűvókát a következők szerint „átszűrjük”:

— meglazítjuk a gömbcsukló szorítóanyáját és az égőfejet a lehető legközelebb húzzuk az ajtóhoz;

— az eldugult fűvókákat a tisztítótüvel „átszűrjük” (a tűt a fűvóka furatába helyezve, abban többször le- és felfelé mozgatva leválik a falra rakódott, vékony olajkocsz réteg, szabaddá válik a furat és a kiáramló olajgőz az égőfej aljának ütközve lángra lobbant);

— az égőfejet visszahelyezzük a megfelelő helyzetbe és szorítsuk meg a gömbcsuklót;

— állítsuk be a szükséges lángterjedelmet.

83. ábra. Külső fűvókák átszúrása

Előfordulhat, hogy a dugulás nem szüntethető meg a külső fúvóka „átszúrásával”. Ebben az esetben alaposabb tisztításra van szükség, amit a következők szerint végezzünk el:

- elzárjuk a szabályozó szelepet;
- miután az olajégőből kiégett a gázolaj, meglazítjuk a gömbcsukló fészkét rögzítő két csavart;
- kiemeljük a tűztérből az olajégőt és letesszük a talajra kihűlni;
- hideg olajégőnél kicsavarjuk a két külső fúvókát és kitisztítjuk a furatukat;
- a megtisztított fúvókákat visszacsavarjuk helyükre;
- az olajégőt visszatesszük helyére, meghúzzuk a gömbcsukló fészkét rögzítő csavarokat;
- begyújtjuk az olajégőt és a megfelelő lángképet beállítjuk.

Mindkét külső fúvóka, illetve a belső fúvóka eldugulása esetén, amennyiben nincs idő a szétszerelésre, illetve a hiba kijavítására, az olajégőt ki kell cserélni a következő sorrend szerint:

- az olajégő szabályozó szelep és az olajfőcsap elzárása;
- a szelepek elzárása után a gázolajat ki kell égetni;
- a gumitömlőt — végében a visszacsapó szeleppel — a szelepház menetes csonkjáról villáskulccsal lecsavarjuk. A leszerelt gumitömlőt úgy helyezzük el, hogy belőle a gázolaj ne folyjon ki);
- a gömbcsukló fészket rögzítő csavarokat lazítsuk fel, majd az égőt a tűztérből emeljük ki;
- az égőt tegyük le a talajra, tartalék égőt a jobb oldali tárolótepsiből szereljük ki;
- a tartalék égő szabályozó szelepházáról a védősapkát csavarjuk le, és a meghibásodott égő csonkjára csavarjuk fel;
- a tartalék égő gömbcsuklóját helyezzük a rögzítő fészekbe, a 2 db rögzítőcsavart húzzuk meg;
- a gumitömlőt, végében a visszacsapó szeleppel, villáskulccsal csavarjuk fel az olajégő szelepház menetes csonkjára;
- az olajfőcsapot nyissuk meg, az égő begyújtását a már ismert módon végezzük el;
- a meghibásodott és lehűlt égőt a koromtól tisztítsuk meg és helyezzük a jobb oldali tárolótepsibe.

c) Üzemelés utáni (napi) karbantartás

A napi üzemelések után el kell végezni a karbantartást. Ha az üzemelés rövid volt (1—2 óra), az elvégzendő feladatokat szükség szerint kell végrehajtani.

A tárolóhelyre csak előírás szerint karbantartott, üzemképes mozgókonyhát szabad beállítani.

A napi karbantartást a következők szerint kell végrehajtani:

— a tárolóhelyről ki kell venni a felszerelést és a tartozékokat;

— a gépkocsimosón — ha erre lehetőség van — meg kell mosni a mozgókonyhát.

A felépítmény külső felületét és a tárolótereket meg kell tisztítani:

— a felső porvédő fedelet belülről meleg ultrás vízzel le kell mosni, majd vízzel öblíteni;

— az üstök alját és oldalát drótkefével meg kell tisztítani a koromtól;

— az üstök felső részét és az üstfedeleket — kívül-belül — tisztára kell súrolni;

— az üstök belső felületét tisztára kell súrolni;

— a gőzlefúvató szelepeket le kell csavarni. A szelep bezejét a szeleptányérral, a habfogó és gőzvezető belső részét jól meg kell tisztítani;

— az üstfedelek zárására szolgáló berendezést ellenőrizni kell;

— meg kell vizsgálni az üstfedelek gumitömítéseit, használhatóságát;

— a felépítmény felső lemezt tisztára kell súrolni;

— az üstleszorítók állapotát le kell ellenőrizni, a menetes részeket vékonyan be kell kenni hőálló zsírral;

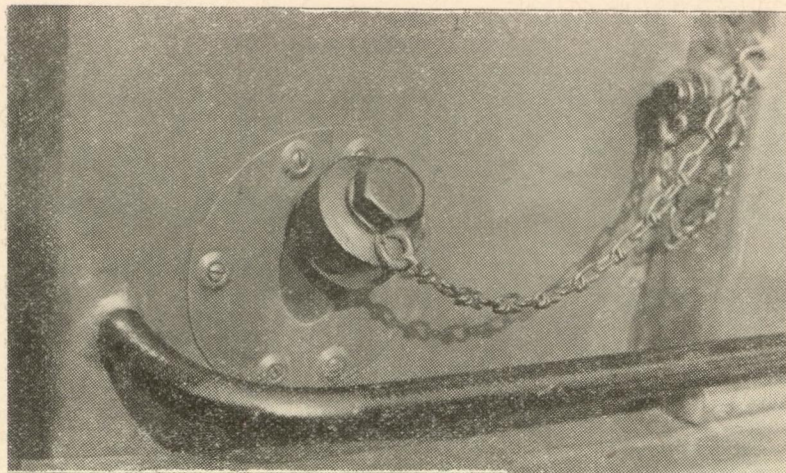
— a hamutálcát meg kell tisztítani, rögzíthetőségét ellenőrizni;

— fatüzelés után meg kell tisztítani a rostély és a parázs-tér egész felületét;

— ki kell tisztítani a kézmosó csapteret;

— meg kell vizsgálni a felépítmény lábait, könnyen mozgathatók-e;

— a kézmosóvíz-tartályt fel kell tölteni vízzel.

84. ábra. Vízartály beöntőcsomk

Az alváz és a futómű karbantartásakor ellenőrizni kell:

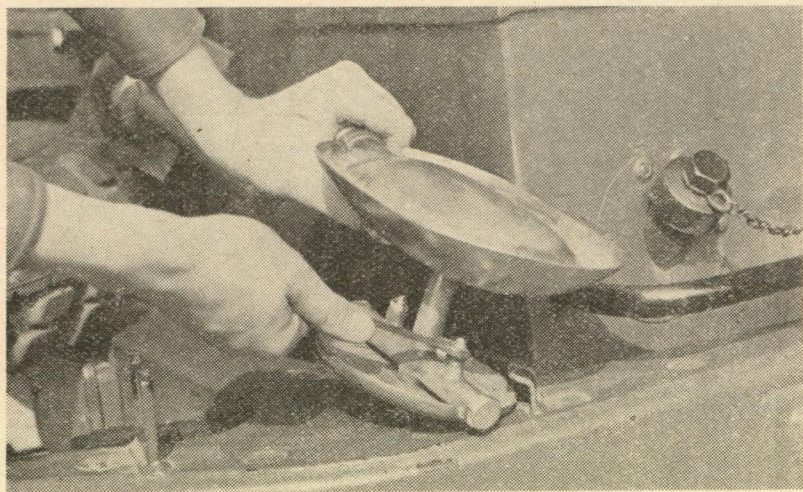
- a bukócsavarok állapotát;
- az elektromos kábel és dugasz minőségét, rögzítettségét;
- az elektromos berendezés működőképességét;
- a kerékanyák javítását, meghúzotttságát.

Az olajtűzelő berendezés karbantartásakor a következőket kell végrehajtani:

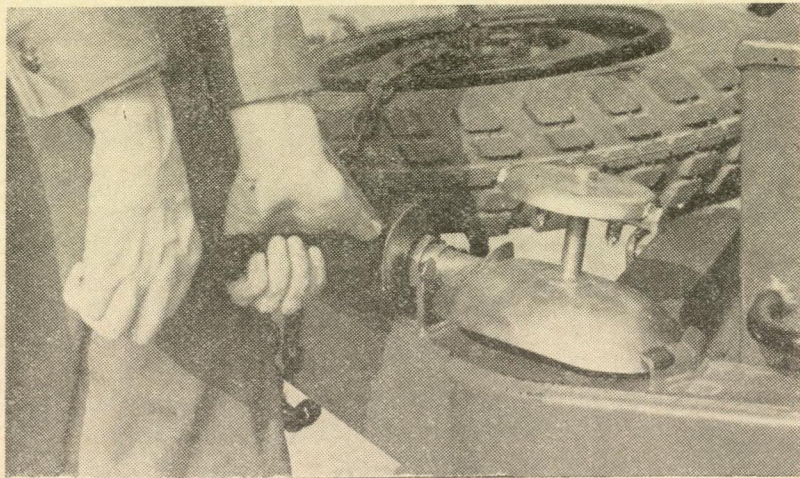
- az olajégő gömbcsukló rögzítő csavarjait meglazítva az égőt a tűztérből ki kell venni;
- az égőfejet drótkéfével a koromtól meg kell tisztítani;
- ki kell csavarni a két külső fúvókát (85. ábra). A nagyobb átmérőjű furatot a tisztítótűszár nyelében levő lemez-dörzsárral ki kell tisztítani. A kis átmérőjű furatot a tisztítótűvel kell a kokszerakódástól megtisztítani.

— 50 üzemóránként a karbantartás keretében az égőfejet le kell szerelni a szárról. A szerelést az alábbiak szerint kell végrehajtani:

- a rögzítő hollandi anya lecsavarása után a fejet le kell húzni az égőszárról;
- a szár végében levő belső fúvókát ki kell csavarni és furatát a vékony, hajlított végű tűvel ki kell tisztítani;

85. ábra. Külső fúvóka kicsavarása

86. ábra. Olajégőfej leszerelése a szerelő fészekben

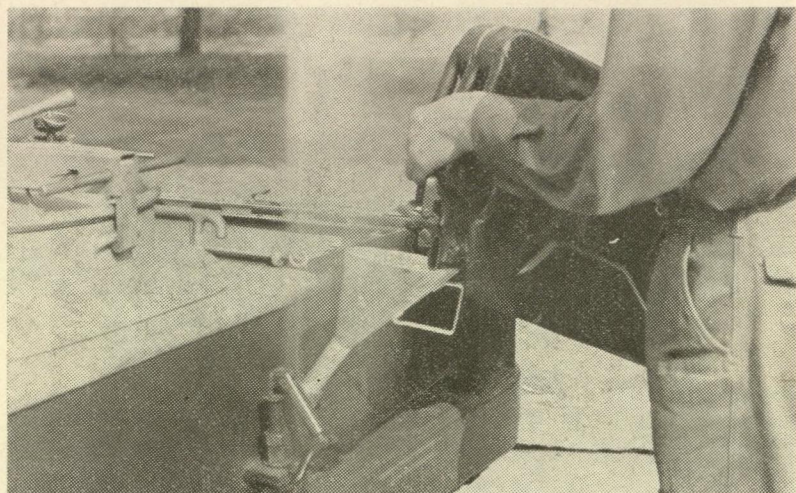

87. ábra. Belső fúvóka kicsavarása

— a fúvóka visszacsavarása után az égőfejet visszaszereljük a szárra (Ezt a munkát — az égőfej le- és felszerelését — az alvázon levő szerelőfészek felhasználásával lehet könnyen elvégezni);

— vissza kell csavarni a két külső fúvókát és az olajjégőt a helyére kell szerelni.

— az üzemanyagtartályt fel kell tölteni gázolajjal (max. 60 l);

88. ábra. Olajtartály feltöltése

— a tartályokba a csatlakozó szelepen keresztül levegőt kell pumpálni az előírt nyomásig.

— a csővezetékeket, a szelepeket, valamint a főszűrőt és a nyomásmérő órát szárazra kell törölni.

— a szivárgásokat, csepegéseket meg kell szüntetni;

— a tartalék olajjégőt az üzemidő arányában kell karbantartani.

A tartozékok és a felszerelés karbantartása alkalmával:

— a tartozékokat és a felszerelést meg kell tisztítani;

— a sütőtepsik külső feléről el kell távolítani a kormot;

— a belső felületét pedig tisztára kell súrolni;

— a sütőtepsi fedőket szintén meg kell tisztítani;

— az üsthely fedelek aljáról a kormot el kell távolítani, felső részét tisztítani kell;

— az üstkiemelőt tisztítani, menetes részét zsírral vékonyan, szükség szerint kenni kell;

— a sánceszerszámokat meg kell tisztítani;

— az elhasználódott fűvókatisztító tűket ki kell cserélni;

— a szerszámtáskákat meg kell tisztítani, a szerszámokat szárazra kell törölni;

— a tartozékokat és a felszerelést helyére kell tenni;

— a külön ládába elhelyezett petróleumlámpákat fel kell tölteni petróleummal.

2. I. sz. műszaki szemle

A napi karbantartások pontos, rendszeres végrehajtása mellett szükséges a mozgókonyha időnkénti alapos átvizsgálása. Ennek célja a használatból adódó apróbb hibák megszüntetése, mely eredményeként üzemképes állapotba hozható a mozgókonyha.

Az I. sz. műszaki szemlét 100 üzemóra teljesítése után kell végrehajtani. Az elvégzendő munkák és ellenőrzések — két főre számolva — 10—15 munkaórát vesznek igénybe.

A mozgókonyha által teljesített üzemidőnek a tüzelőberendezés (gázolaj vagy fa) üzemidejét kell tekinteni.

Miután az összes tartozékot, felszerelést és szerszámot kivettük a mozgókonyhából, a konyhát — kívül-belül — alaposan megtisztítjuk a szennyeződésektől, majd lemossuk. A műszaki szemlét csak ezután szabad megkezdeni.

a) A felépítményen elvégzendő munkálatok

Az üstöket és üstfedeleket — kívül-belül — megtisztítjuk a ráakódott koromtól és egyéb szennyeződéstől (pl. ráégett ételmaradéktól).

Az üstfedél peremét, a tömítőgumit, valamint az üst peremét megvizsgáljuk, figyelemmel az esetleges deformálódásra.

A gőzlefúvató szelepet az üstfedélről leszerelve szétszedjük, minden részét megtisztítjuk. Összeszerelése után úgy kell beállítani, hogy a megadott túlnyomásnál nyisson ki, e nyomás alatt pedig megbízhatóan zárjon.

Az üstfedél zárószervezetét megvizsgáljuk, könnyen működtethető-e? A meglazult csapokat és fogantyúkat rögzítjük, a hiányzókat pótoljuk.

A felépítmény felső lemezt, az üstleszorítókat a tisztítás után átvizsgáljuk. Az üstleszorító menetes részét bezsírozzuk, a leszorító karokat szükség szerint egyengetjük.

A kémény egymásba csúsztatott füstcsöveit kívül-belül megtisztítjuk, a szélkakas golyóscsapágát megtisztítás után bezsírozzuk.

A tűztér kitisztítása után átvizsgáljuk a rostélyszerkezetet és a hamutálcát.

A tárolóterek kitisztítása után a tartozékok rögzítésére szolgáló rugókat, csavarokat stb. megvizsgáljuk, a csavarokat vékonyan bezsírozzuk.

A tárolótér ajtók csuklópántjait — minden osztásnál egy csepp olajjal — megolajozzuk.

A kitámasztólábak biztosító láncait a karabinerekkel és a rögzítőcsapokat megvizsgáljuk, valamint a csapokat vékonyan bezsírozzuk.

A porvédő tető belső felületét tisztítani, majd a körbefutó gumiszigetelés állapotát ellenőrizni kell. A rugós leszorítók függőleges szárát vékonyan zsírozzuk meg.

b) Az alvázon és futóművön elvégzendő munkálatok

Átvizsgáljuk a **hossztartókat**, a vonóháromszöget és a rugókötegeket. (Repedés, törés vizsgálata.)

A vonóháromszög csúcsán elhelyezett vonószem csavarjait utánhúzzuk, a vonószem belső felületét vékonyan bezsírozzuk vízálló zsírral.

A pótkerék felerősítését, a rögzítés megbízhatóságát megvizsgáljuk.

A hossztartókon elhelyezett **bukócsavarok** menetes részét vékonyan bezsírozzuk, anyáit utánhúzzuk.

A rugóscsapzegeket — a zsírzógombokon keresztül — megzsírozzuk vízálló zsírral.

A vonóháromszög alatt elhelyezett kitámasztólábat megvizsgáljuk, hogy könnyen mozgatható-e, illetve megbízhatóan rögzíthető-e mindkét helyzetben.

Meggyőződünk az **elektromos berendezés** hibátlan működéséről.

c) Az olajtüzelő berendezésen elvégzendő munkálatok

Az olajtartályokban levő gázolajat a leülepedett szennyeződés eltávolítása céljából le kell folytatni. A tartályok feltöltése után a teljes rendszert át kell vizsgálni, figyelemmel a csepésre vagy szivárgásra.

A berendezést levegővel feltöltve a levegőrendszert is át kell vizsgálni, és az esetleges tömítetlenséget meg kell szüntetni.

A főszűrő szétszerelése után a betétet és a szűrőházat meg kell tisztítani, ki kell mosni. Összeszerelés után a légtelenítő csavar segítségével a szűrőt légteleníteni kell. Légtelenítéskor addig engedjük a csavaron keresztül a gázolajat, amíg habmentesen, illetve a habos folyásra jellemző hang nélkül nem folyik.

Az olajégőt szét kell szerelni, a belső és külső fúvókákat kiserelés után— meg kell tisztítani, majd gázolajban átmosni.

Az égőfej külső felületét meg kell tisztítani, belső részét gázolajjal ki kell mosni. A függőleges és vízszintes gázvezető csöveket jól meg kell tisztítani a lerakódott olajkocsztól. Tisztítás közben a menetes részekre ügyelni kell. Az égőfej összeszerelésekor a zárócsavarokat nagy erővel, a fúvókákat közepes erővel kell meghúzni.

A gömbcsuklót szétszerelése után vékonyan bekenjük hőálló zsírral, majd összeszereljük. A gömbcsukló fészek két rögzítőcsavarjának menetét bezsírozás után csavarjuk be.

Az égőszárat megtisztítjuk az esetleges korróziós foltoktól és hőálló zsírral vékonyan bezsírozzuk.

Meggyőződünk a szabályozó szelep hibátlan működéséről. A meglazult forgatókereket megerősítjük, az elgörbült mutatót kiegyengetjük, az égőszárral szemben levő csavart utánhúzzuk.

Ezeket a munkálatokat a tartalék égőn is végre kell hajtani.

d) A tartozékokon elvégzendő munkálatok

Meg kell vizsgálni a **pótkerék** állapotát, az esetleges hibákat ki kell javítani.

A sánccszerszámok fémrészét szükség esetén meg kell élesíteni és vékonyan be kell zsírozni, megbízhatóan kell azokat rögzíteni.

Az alvázszeres számok tartóládáját belülről, különböző itt tárolt szeres számokkal együtt szárazra töröljük. A rugóösszehúzó menetes részét vékonyan bezsírozzuk.

A sütőtepsiket, üsthelylefedőket mindenütt alaposan megtisztítjuk. Pótoljuk az üsthelylefedők körbefutó hornyából hiányzó azbeszt szigetelést.

Az üstkiemelő menetes részét vékonyan bezsírozzuk, az üstemelő horgokat kiegyengetjük.

Az olajégő szerszámkészletét, tartozékait és a tárolótasakot megtisztítjuk. A tisztítótűkészletet feltöltjük, a tartalék fűvókákat megtisztítjuk.

A petróleumlámpákat és a petróleumoskannát megtisztítjuk, feltöltjük.

Ellenőrizzük a **tűzoltókészüléket**. Csak hibátlan tűzoltókészülék lehet a mozgókonyhánál.

3. II. sz. műszaki szemle

A II. számú műszaki szemlét 200 üzemóra után kell végrehajtani. A feladatokat két fő 20—24 munkaóra alatt tudja elvégezni. A II. számú műszaki szemle során el kell végezni az I. számú műszaki szemle munkálatain kívül még a következőket:

a) A felépítményen elvégzendő munkálatok

Az üstfedél pereméből kivesszük a gumitömítést. Megvizsgáljuk és amennyiben nem sérült, szódás vízzel jól megmossuk, utána bő vízzel leöblítjük. A megszáradt gumigyűrűt glicerinnel vékonyan bekenjük.

Az üstfedél peremét alaposan kitisztítjuk, az esetleges horpadásokat kiegyengetjük.

Az üstfedél horog mozgató keresztcsapot vékonyan bezsírozzuk, hóálló zsírral.

Az üstfedél függőleges, menetes orsóját vékonyan bekenjük hóálló zsírral, az orsó alsó végét egy-két csepp olajjal gyengén megolajozzuk.

Az üstfedél kereszttartó hátsó csatlakozásánál a csapszeget gyengén beolajozzuk.

A gőzlefúvató szelep szétszerelése és megtisztítása után megvizsgáljuk a szelepház menetét.

A szelepszár felső végén található műanyag gomb leszerelése után a keresztcsapot kiütjük, majd a szelepszárat megcsiszoljuk. Az esetleges hiányzó keresztcsapot és a — műanyag gombon levő — acélkarikát pótoljuk.

Megvizsgáljuk a szeleprugót, ha repedést, törést vagy egyéb meghibásodást észlelünk, kicseréljük.

A habfogót alaposan megtisztítjuk és szükség esetén kigyengetjük.

Az üstöket meleg ultrás vízzel alaposan kimossuk, hogy minden színes szennyeződés feloldódjon. Ezután tiszta vízzel kiöblítjük. Az ultrás vizet úgy készítjük, hogy 10 liter meleg vízhez 15 g ULTRA mosogatóport adagolunk. (Erősen zsíros üstök esetén két adagra van szükség.)

Az öblítés után fertőtlenítő oldatot készítünk és jól kimossuk az üstöket. A fertőtlenítő oldatot úgy készítjük, hogy minden liter tiszta vízben 2 db Neomagnol tablettát (vagy hatásával megegyező más fertőtlenítő anyagot) oldunk fel. Ezzel a fertőtlenítő oldattal mossuk az üst belső részét 10—15 percig. (Más fertőtlenítő anyagot csak az orvos írásbeli engedélyével szabad használni.)

A fertőtlenítés után az üstöket jól öblítsük ki.

A felépítmény felső lemezén, elől kétoldalt található vízcsöpögő és zárósapka menetes részét vékonyan bekenjük vízálló zsírral. A sapkát biztosító láncot megvizsgáljuk és szükség szerint megjavítjuk.

89. ábra. Vízcsöpögő fészek lezárása menetes dugóval

A kézmosóvíz-tartály beöntőcsonk kitisztítása után a menetes részt vízálló zsírral vékonyan, lehetőleg beszírozzuk. Megvizsgáljuk a lengőcsapot és szivárgás, csöpögés esetén szükség szerint megjavítjuk.

A kézmosócsap-fészek ajtajának csuklópántját gyengén megolajozzuk.

A tárolótereket záró ajtók nyelves zárszerkezetét — a csúszás helyén — vízálló zsírral vékonyan beszírozzuk.

Az elülső tárolótér alján található nyílás és a zárócsavar menetes részét vékonyan vízálló zsírral beszírozzuk.

A hátsó tárolótérben a jobb és bal oldali tárolótepsik menetes részeit, a hamutálca rögzítőcsavar menetét és a tüztérajtó szorítócsavar menetes részét megtisztítjuk és utána hőálló zsírral vékonyan beszírozzuk.

b) Az alvázon és futóművön elvégzendő munkálatok

A futókerék féltengely **rögzítését** megvizsgáljuk, a **rugókötegeket** — közte a féltengellyel — összefogó kengyelek anyáit utánhúzzuk és újból biztosítjuk.

A futókerék anyákat utánhúzzuk.

A biztosító láncokat megvizsgáljuk.

Átvizsgáljuk a csatlakozó elektromos gumikábelt és a csatlakozó dugaszt, az észlelt hiányosságokat megszüntetjük.

A jelzővilágítás égőit megvizsgáljuk és a hibásakat kicseréljük. A kilazult égőket helyükre visszatesszük.

A foglalatokat és a burkolatot megtisztítjuk, majd meggyőződünk a világító berendezés kifogástalan működéséről.

A fényvisszaverő prizma hibáit kijavítjuk, a jelzőlámpák védőkosarait szükség szerint egyengetjük és hegesztjük.

c) Az olajtüzelő berendezésen elvégzendő munkálatok

Az olajtartályokat rögzítő csavarokat utánhúzzuk, a csatlakozó csővezetékek rögzítését megvizsgáljuk.

A tartály beöntőcsonk zárósapkájának oldalfuratait kitisztítjuk, a megsérült tömítést kicseréljük.

Az olajfőcsap megvizsgálásakor észlelt hiányosságokat (csepegés, a szelep nem zár tökéletesen, a tömszelence kilazult stb.) megszüntetjük.

Megtisztítjuk a levegőnyomást mutató órát, csatlakozását utánhúzzuk.

A főszűrőhöz kapcsolódó gumitömlő csatlakozást megvizsgáljuk, a főszűrőhöz csatlakozó áteresztő csavart utánhúzzuk.

A szabályozó szelephez csatlakozó visszacsapó szelepet megvizsgáljuk. (Nem akadt-e fenn a golyó?)

Szétszereljük a **szabályozó szelepet** és az áteresztő furatokat, valamint a szelep kúpos palástjában található adagoló hornyot kimossuk. Tisztítás után összeszereljük és meggyőződünk helyes működéséről.

Az égőfej alatt elhelyezkedő előmelegítő tányért szükség esetén kiegyengetjük.

d) A tartozékokon elvégzendő munkálatok

A sütőtepsik és a **pirítóüst** belső részét az üstökhöz hasonlóan fertőtlenítjük.

A víztölcsért és az **üzemanyag** betöltésre használt **tölcsért** megtisztítás után kiegyengetjük. Az üzemanyagtölcsérben levő szűrőszitát szükség esetén kijavítjuk.

A petróleumlámpákban az elégett bélrészt szükség szerint levágjuk vagy kicseréljük.

4. A téli-nyári átállás során elvégzendő munkálatok

A mozgókonyha előkészítését két fő a téli igénybevételre 5—6 óra alatt, a nyári igénybevételre pedig 3—4 óra alatt tudja végrehajtani.

A téli igénybevételre történő felkészítéskor a napi karbantartáson kívül a következőket végezzük el:

A kézmosóvíz-tartályból a vizet eresszük le, a vízcsapot hagyjuk nyitva (vízzel feltölteni csak az üzemelés megkezdésekor szabad, de a napi karbantartáskor minden esetben a vizet le kell folytatni).

A rugókötegeket szétszereljük, a rugólapokat tisztára mosuk, majd a száraz rugólapokat grafitos zsírral vékonyan bekenve összeszereljük.

A rugócsapszegeket vízálló zsírral megzsírozzuk. A zsírzóombokon keresztül addig kell a zsírozást folytatni, míg a rugóperselyek végeinél a tiszta zsír megjelenését észleljük. Hasonlóan megzsírozzuk a rugóbak himbakar csapszegét is.

A futókerekeket leszereljük és a kerékagy gördülőcsapágyait kimossuk. Megvizsgáljuk, hogy a csapágyak nem kotyognak-e, majd vízálló zsírral telítve összeszereljük.

Az üzemanyagtartályokból a gázolajat a leeresztő nyíláson lefolyatjuk, majd 10—15 liter tiszta gázolajat a tartályon átfolyatunk.

Az üzemanyag főszűrőt szétszereljük, a házat és a betéteket jól kimossuk, kitisztítjuk. Összeszerelés után a főszűrőt légtelenítjük.

A hátsó elektromos jelzőberendezést megvizsgáljuk tömítettség szempontjából.

A mozgókonyha felszerelését, tartozékait, szerszámait a teljességi jegyzék alapján ellenőrizzük.

A nyári igénybevételre történő felkészítéskor a napi karbantartáson kívül a következőket végezzük el:

A kézmosóvíz-tartályt ultrás vízzel átmoszuk, majd utána kiöblítjük. (A mosóvíz összetétele megegyezik az üstök mosáshoz használt ultrás vízzel.)

A rugókötegeket összefogó kengyeleket fellazítjuk, hogy a rugólapok közé lássunk, ellenőrizzük zsírozottságukat. Ha szükséges a zsírozás, a kötegeket szétszereljük, megmossuk, grafitos zsírral bekenjük és utána összerakjuk. Amennyiben zsírozásra nincs szükség a kengyelek anyáit meghúzzuk.

A rugóscsapzegeket és rugóbak csapzegeket a téli igénybevételre történő felkészítésnél leírtak szerint megzsírozzuk.

Az üzemanyagtartályokból a gázolajat lefolyatjuk, majd újból feltöltjük.

Az üzemanyag főszűrőt a téli igénybevételre történő felkészítésnél leírtak szerint tisztítsuk ki.

A mozgókonyha különböző helyeiről a hiányzó festéket, a festetlen felület megfelelő előkészítése után pótoljuk.

A teljességi jegyzék alapján végrehajtjuk a mozgókonyha felszerelésének, tartozékainak, szerszámainak leltározását.

5. A mozgókonyha előkészítése tárolásra

A mozgókonyha tárolása lehet rövid idejű (1—3 hónap) és tartós (3 hónapnál több).

Minden mozgókonyhán, amelyet egy hónap vagy ennél hosszabb időn keresztül nem terveznek üzemeltetni, el kell végezni a tárolásra történő előkészítési munkákat.

Tárolás alatt a mozgókonyhák olyan állapotban tartását értjük, amely biztosítja épségét és a legrövidebb időn belül üzembe helyezhető.

A tárolásra történő előkészítés munkálatait két fő 25—30 munkaóra alatt el tudja végezni.

A rövid idejű tárolásra kerülő mozgókonyhán hajtjuk végre a soron következő műszaki szemlét. Ezen kívül a következő kiegészítő munkákat kell elvégezni:

A kézmosóvíz-tartályból a vizet leengedjük, a beöntőcsonk menetes zárósapkáját lazán rácsavarjuk, a vízcsapot nyitva hagyjuk.

Az üstfedeleket úgy hajtjuk le, hogy az üstök szellőzzenek.

A felső porvédő fedelet a konyhára tesszük és a rugós szorítókkal leszorítjuk. A két vízcsöpögő menetes zárósapkáját ne csavarjuk rá a toldatra.

A hamutálcát a tűztér alá toljuk, de nem rögzítjük.

A rugókötegeket technikai vazelinnal átitatott papírral becsomagoljuk.

A teljességi jegyzék alapján végrehajthatjuk a mozgókonyha leltározását.

Az ajtókat megbízhatóan lezárjuk.

A szabadban tárolt mozgókonyhát leponyvázzuk és a ponyvakötelet rögzítjük.

A tárolásra előkészített konyhákat falakattal lezárjuk.

A tartós tárolásra kerülő mozgókonyhán el kell végezni a II. számú műszaki szemlét, továbbá a következő kiegészítő munkákat:

A kézmosóvíz-tartályból leengedjük a vizet, a beöntőcsonkot szabadon, a kifolyócsapot nyitva hagyjuk.

Az üstleszorító csavarokat fellazítjuk.

Az üstfedeleket úgy hajtjuk le, hogy az üstök szellőzzenek.

A felső porvédő fedelet helyére téve a leszorítókkal nem rögzítjük.

Az olajtartályban megszüntetjük a levegőnyomást, a beöntőcsonk menetes zárósapkáját lazán zárjuk.

Az olajégőket (fejét és a szelepet) technikai vazelinnel átitatott papírba csomagoljuk és a tárolótérben helyezük el.

A gumitömlőt kívülről síkporral bedörzsöljük, a csatlakozót technikai vazelinnal átitatott papírba csomagoljuk.

A nyomásmutató órát szintén becsomagoljuk technikai vazelinnal átitatott papírba.

A kerekeket és a rugókötegeket felbakolással tehermentesíteni kell. Ezt a következőképpen célszerű végrehajtani:

90. ábra. Mozgókonyha leponyvázva

- a vonóháromszöget a talajra engedjük;
- a felépítmény két hátsó lábát leengedjük és a talajra eresztett helyzetben rögzítjük;
- a vonóháromszöget az alvázal vízszintbe emeljük;
- a felépítmény két első lábát a talajra engedjük és rögzítjük.

A rugókötegeket technikai vazelinnal átitatott papírral csomagoljuk be.

A sánchezszámok fémrészét, a jelzőberendezés részeit, a petróleumlámpákat szintén technikai vazelinnal átitatott papírba csomagoljuk.

A teljességi jegyzék alapján végrehajtjuk a mozgókonyha leltározását.

Az ajtókat lezárjuk.

A szabadban tárolt mozgókonyhát leponyvázunk és a ponyvakötelet megbízhatóan rögzítjük.

A konyha tartós tárolása alatt, falakattal zárjuk le.

VI. FEJEZET

A MOZGÓKONYHA CSAPATJAVÍTÁSA

1. A csapatjavítás elvei

A mozgókonyha javítása a meghibásodott, üzemképtelen konyhán végzett munkák összességét jelenti, amelyeknek célja az üzemképesség helyreállítása és a további üzemelés biztosítása.

A javítások időben történő szakszerű és gyors végrehajtása az üzembiztonság egyik fő tényezője.

A mozgókonyhák javítása szükség szerint történik, az üzemeltetés közben előforduló meghibásodáskor vagy a javításközi üzemelési norma teljesítése után a műszaki állapot ellenőrzése alapján.

Az egyes javításokat nem a norma teljesítése, hanem a mindenkori tényleges műszaki állapot teszi szükségessé. Egy javítási ciklus az üzembehelyezéstől (nagyjavítástól) nagyjavításig tart.

A polgári javítóvállalatoknál a javítások megkezdése előtt — a bejelentett hibáktól függetlenül — az egész mozgókonyhára kiterjedő szakszerű hibafelvételezést végeznek, amelynek részletessége a vállalat adottságaitól függően változik.

A javított mozgókonyha feleljen meg a gyártmányrajzoknak és a vonatkozó technikai utasítások előírásainak.

Javításkor a mozgókonyha alkatrészein és felszerelésein változtatást kizárólag az MNHF Önálló Élelmezési Osztály előzetes írásbeli engedélyével szabad végezni.

Csapatjavítást az ebben a fejezetben leírtak, a nagyjavítást pedig a gyári javítási utasítások szerint kell elvégezni.

A nagyjavításokat a gyári nagyjavítási technológia és technikai utasítás, valamint az általános használatra kidolgozott és jóváhagyott javítási utasítások (technológiák) szerint kell elvégezni.

A mozgókonyha kisjavítását az egységek és intézetek gépjárműjavító műhelyei, egyszerűbb esetben a konyha kezelője köteles elvégezni. Az egyszerűbb kisjavításokat a javítóműhelyek — hibamegelőző jelleggel — a műszaki szemlék folyamán végzik el.

A mozgókonyha nagyjavítását és a fődarabok kisjavítását a kijelölt polgári vállalatok kötelesek végrehajtani.

A mozgókonyha és a fődarab nagyjavításokat, valamint a csapatműhelyekben el nem végezhető kisjavításokat az MNHF Onálló Elelmezési Osztály által jóváhagyott terv alapján a polgári javítóvállalatok végzik.

A mozgókonyha javításával kapcsolatos összes egyéb feladatokra a Gépjármű szolgálati utasítás megfelelő pontjai értelemszerűen vonatkoznak.

2. Kisjavításkor elvégzendő munkák

A kisjavítás a mozgókonyha javításközi üzemóratartalékát nem befolyásolja. A kisjavítás az alábbiakat foglalja magába:

— a hibás, kopott, törött üzemképtelen alkatrészek, részegységek javítása, illetve cseréje;

— fődarabok, részegységek és felszerelések egyes meghibásodott alkatrészeinek cseréje, illetve javítása (részleges szétserelés);

— lakatos, hegesztő, elektromos munkák elvégzése.

Kisjavítás folyamán kötelezően el kell végezni a napi karbantartásra előírt műveleteket.

Egy kisjavítás időszükséglete — a javítás jellegétől függően — 32 munkaóráig terjedhet.

A javításokat a kezelők jelenlétében, azok bevonásával kell elvégezni.

a) A felépítményen elvégzendő javítások

A vázkeret oldalhossztartók, az első és hátsó lábtok, az alsó sarokhossztartók szükség szerinti kisebb egyengetése, szét szerelés nélkül. (Az oldalhossztartók, az alsó sarokhossztartók, a tüztérbiztosítás-tartók, a keresztartók, merevítők és az összekötők A 38 anyagminőségűek.)

A lábtokok 50x50x4 mm méretű A 42 anyagminőségű zárt csőből készülnek.

A tartálytartó fülek szükség szerinti hegesztése.

A felépítményt az alvázal összekötő szorítólap melegen történő egyengetése.

A fogantyúk szükség szerinti egyengetése, hegesztése, esetleges pótlása 20 mm-es külső átmérőjű és 2,6 mm falvastagságú acélcsőből.

A felépítmény külső burkolólemezek szükség szerinti egyengetése, a repedések hegesztése.

A burkolólemezek 1 mm vastagságú, M 2 P anyagminőségű lemezek.

A felépítmény felsőlemezen található üstleszorítók javítása. A hegesztéseknél figyelembe kell venni, hogy minden része KO—36 minőségű acél.

A menetes orsó szükség szerinti hegesztése a felépítmény felső lemezhez.

Az üstleszorító hornyolt cső, a leszorítókar, a menetes toldat, a felső cső és fogantyú hegesztési varratait javítani, részeit egyengetni esetleg cserélni kell. (Az üstleszorító minden alkatrésze, a felépítmény felső lemez KO 36 minőségű korrózióálló anyagból készült.)

Menetes csap szükség szerinti pótlása.

A vízcsöpögő ITA papírból készült tömitésének szükség szerinti pótlása.

Menetes csőcsonk hegesztése, a menet „tisztítása”.

A menetes cső és a zárókupak menetes részének „tisztítása”.

A csomózott lánc javítása, pótlása.

A kémény füstcsövön található rögzítő szegmensek szükség szerinti javítása. A kopott rögzítő szegmensek cseréje, a hibás hegesztések javítása.

A tartó pánt és a fogantyúk egyengetése, hegesztése.

A felső terelő és a szárny egyengetése, hegesztése.

A szélkakas könnyű elfordulását biztosító 12 db \varnothing 1/4"-os acélgolyók szükség szerinti cseréje, illetve pótlása.

A golyócsapágy alsó és felső gyűrűt összefogó 3 db M6-os félgömbfejű tövigmenetes fényes csavar cseréje, pótlása.

A felső terelő, a szárny és merevítő egyengetése, hegesztése, cseréje.

A tűztér burkolólemezek egyengetése, az M 6x10-es rögzítő csavarok pótlása, cseréje.

A rostély szükség szerinti egyengetése, a megrepedt hegesztések kijavítása.

A rostély anyagminősége KO 36.

A tüztér ajtó belső burkolatának egyengetése, hegesztése.
A sarokvas, a cső és zárórész hegesztéseinek kijavítása, zárórész egyengetése.

A szorítólap hegesztése, a két 17-es laptávolságú hatlapfejű, tövigmenetes fényes csavar cseréje, pótlása.

A kézikerék és M 8-as csavarjának pótlása, cseréje.

A hamuláda egyengetése, hegesztése, a fogantyú pótlása
Ø 10-es gömbvasból.

A határoló pálcák hegesztése, pótlása, a rögzítőcsavar cseréje, pótlása.

Az elülső tárolóterben elhelyezett tartozékok rögzítőinek szükség szerinti javítása.

A fedélborítólemez és záróperemének egyengetése, hegesztése.

A fedél 12x12 mm méretű 60 Sh° keménységű és PK 22 anyagminőségű tömítógumit cserélni kell.

Ajtó- és zárófogantyú egyengetése, hegesztése, pótlása Ø 10-es gömbvasból.

Lakattartó fül egyengetése, hegesztése, pótlása Ø 3-as acélhuzalból.

A 20x4-es laposvasból készült zárósin egyengetése, a hiányzó csavarok pótlása.

A 3 db zárófül hegesztésének javítása, egyengetése, pótlása.

A kezelési utasítást tartalmazó poliamid tasak cseréje, pótlása.

A tisztítónyílás fedél egyengetése, a szegecs pótlása, a rögzítő menetes csap és szárnyas anya pótlása, cseréje.

A hátsó tárolóter két oldalán elhelyezett tálcák egyengetése, hegesztése.

Tálcarögzítő fülek és csapok hegesztése, pótlása, egyengetése.

A szűrőtűket tartó lemezek egyengetése, pótlása.

Az olajégőket tartó tuskók, bilincsek, fabetétek, betétgumik szükség szerinti javítása, cseréje, pótlása.

A tálcáfogantyú egyengetése, felhegesztése.

A szerszámtasak rögzítő szíjának javítása.

Az ajtó fedéllemez és a körbefutó tömítőperem egyengetése, hegesztése.

A gumitömítés cseréje, javítása. Erre a célra Ø 12x12 mm méretű üreges, PK 22 minőségű és 60 Sh° keménységű gumi használható fel.

Az ajtó csuklópánt, zárósin, fogantyúk szükség szerinti javítása.

A két zárófül, a lakatfül és a két csomózott lánc pótlása, cseréje, hegesztése.

A víztartály leeresztőnyílás zárócsavarjának javítása, a menet tisztítása.

Betöltőcsonk zárókupak javítása, a vulkánfiber tömítés cseréje, pótlása.

A zárókupakra erősített, csomózott lánc pótlása.

Sárgaréz mosogatószelep javítása, cseréje. (Száma: 4141/m).

A csapfészek ajtó borítás, az ajtókeret, a tömítőperem és a fogantyú egyengetése, hegesztése.

Az ajtó csuklópánt és a rugós kampó szükség szerinti javítása.

Tömítés pótlására a \varnothing 12x12 mm méretű üreges, PK 22 minőségű és 60 Sh° keménységű gumi alkalmazható.

A felső porvédő tető palástlemez, oldallemezek a körbefutó tömítőperem egyengetése, hegesztése.

A tető fogantyúk egyengetése, hegesztése.

A körbefutó tömítést rögzítő, süllyesztett fejű szegecsek pótlása. Tömítésnek az MSZ 5553/1 40 Sh° keménységű gumi használható fel.

A fedélzár \varnothing 8-as gömbvasból készült fogantyú egyengetése, hegesztése a tengelyhez.

A horog és szegecsek pótlása, az acélcső egyengetése, a konzol hegesztése, az átmenő \varnothing 6-os tengely pótlása az alátétekkel és \varnothing 2-es sasszegekkel együtt.

A láb egyengetése, hegesztése, a talplemez és fogantyú pótlása, egyengetése, hegesztése. Anyaga: A 42 minőségű 40x40x3 mm méretű szénacél cső.

A \varnothing 16-os gömbvasból készült hajlított csap egyengetése, a rugós kampó és a csomózott lánc pótlása.

b) Az alvázon elvégzendő javítások

Az alvázkeret két hossztartóján, vonóháromszögén, kereszt-tartóján az esetleges repedés, benyomódás meghegesztése, egyengetése.

A pótkeréktartó lábainak egyengetése és hegesztése a vonóháromszög, illetve a keréktartó gyűrűhöz.

A pótkeréket rögzítő 5 db kerékcsavar, illetve kerékanya pótlása, cseréje.

A vonószemet rögzítő 2 db M 24-es csavar és anya pótlása, cseréje (A 50 minőségű, ötvözetlen szénacélból készült csavart kell felhasználni.)

A vonóháromszög elején levő fogantyú egyengetése, pótlása \varnothing 16-os gömbvasból.

A vonószem talajból mért távolságát a hézagoló lemezekkel, az előírt értékre (800 mm) kell beszabályozni.

A két hossztartó végén található elektromos jelzőberendezéseket tartó lemez, valamint a védőkeret egyengetése, pótlása, hegesztése.

A két biztosító vonólánc szükség szerinti hegesztése, cseréje.

A rugóbakok külső és belső tartóinak szükség szerinti javítása.

A hátsó rugóbakok himbakarjainak egyengetése, hegesztése.

A himbacsap szemek, a rugócsap szemek és a himbacsap persely szükség szerinti hegesztése.

A himbacsap kúpos, golyós zsírzójának pótlása, M 20x1,5-ös alacsony koronás anyájának pótlása, a biztosító sasszeg pótlása, cseréje.

A láb mozgását határoló menetes csap cseréje, pótlása.

A talplemez és merevítő bordáinak egyengetése, hegesztése.

A láb és a lábtok egyengetése, hegesztése.

Az \varnothing 14-es rögzítőcsap szükség szerinti javítása.

A vonóháromszög aljára hegesztett két, \varnothing 14-es lábtartó egyengetése, pótlása, hegesztése.

A csomózott lánc és rugós kampó szükség szerinti javítása.

A sárvédő lemez és a tartólemez egyengetése, hegesztése.

A sárvédőt rögzítő M 12-es csavarok és anyák pótlása.

A felépítmény alvázhhoz rögzítésre szolgáló bukócsavarok tartóbakjainak egyengetése, hegesztése.

A bukócsavarok \varnothing 26-os csapjának szükség szerinti javítása.

A csavarorsó Tr 20x3 menetének tisztítása, az orsó egyengetése.

A gömbfelfekvésű anya és az alacsony anya szükség szerinti pótlása, cseréje.

A vonóháromszögre felerősített, az alvázszerzőszámokat, tartozékokat **tároló láda** határoló lemezeinek egyengetése, hegesztése.

A fedél csuklópánt és a békazár szükség szerinti javítása.

Az elektromos berendezés csatlakozó kábel és a dugasz javítása, cseréje, pótlása.

A jelzőlámpák (irányjelző fék, hátsó világítás) foglalatainak, burkolatának, égőinek szükség szerinti javítása, cseréje, pótlása.

Az összekötő vezeték cseréje, javítása.

c) A futóművön elvégzendő javítások

A rugóköteg törött rugólapjainak cseréje. A rugólapok 70x5 mm-es, 60 S minőségű rugóacélból készültek.

A rugófólap szemeknél a lapvastagságnak 4 mm felett kell lenni.

Ha a rugószemben a persely megmozdult, kotyog és a rugó hibátlan, akkor új perselyt kell besajtolni úgy, hogy az a rugószemben nem mozdulhat meg.

A rugóköteget összefogó M 16-os csavar, koronás anya, és a biztosító sasszeg (\varnothing 4) cseréje.

A rugópántok egyengetése, az összefogó M 10-es csavar és anya cseréje.

A rugópánt távtartó cső cseréje.

A menetes rugócsap M 20x1,5-ös alacsony koronás anya és az \varnothing 4-es biztosító sasszeg cseréje, pótlása.

A rugócsap végében található kúpos, golyós zsírzó pótlása, cseréje.

A kerékfelfogó-rész doboz, felső, alsó kengyel és a tengelycsonk hegesztéseinek javítása.

A C 45 N minőségű szénacélból készült \varnothing 16-os szorítókenygel M 16-os anya cseréje.

A kerékagy 32209 számú kúpgörgős csapágyainak cseréje.

A csapágyak védelmét szolgáló, MSZ 7897 szabványszámú acélházas tömszelence (szimmering) cseréje.

A 69—2401052 cikkszámú csapágyanya cseréje.

A kerékagy porsapkát rögzítő 3 db M 6-os hatlapfejű, tövigmenetes csavar cseréje, pótlása.

A keréktárca felfogására szolgáló 20—3103008 B cikkszámú kerékcsavar cseréje.

A keréktárca szükség szerinti javítása.

A keréktárca rögzítésére szolgáló 20—3101040 B cikkszámú kerékanya cseréje, pótlása.

A gumiabroncs köpenyének szükség szerinti cseréje.

A gumitömlő és a védőszalag szükség szerinti javítása, cseréje.

Az alvázon és futóművön — mivel teherhordó szerkezetek — kizárólag vizsgázott hegesztő végezheti a hegesztési munkákat.

d) Az üstön elvégzendő javítások

Az üst peremének egyengetése, az azbeszt tömítés cseréje, pótlása.

A fogantyúk egyengetése, hegesztése.

Az üst hegesztése, egyengetése tilos! A deformálódott üstöt csak polgári javítóvállalat javíthatja.

Az üstfedél peremének egyengetése, az MSZ 5553/6 szabványszámú élelmiszerminőségű zárógumi cseréje.

A fedél belső felületére felhegesztett habfogó lábainak egyengetése.

A fedélrögzítő orsó forgató karjának egyengetése, pótlása.

A fedélrögzítő rúdban levő \varnothing 5-ös mozgatókar egyengetése, pótlása.

Az orsót a fedélnyomó tárcsával öszekötő gyűrű, 4 db M 5x8-as süllyesztett fejű, tövigmenetes csavarjának cseréje, pótlása.

A gőzlefúvató szelep gőzterelő burkolatának egyengetése.

A szelepszár végén található novotex fogantyú és \varnothing 3-as huzalból készült karika pótlása.

A törött, kifáradt szeleprugó cseréje.

Az összeszerelés után a szelepet úgy kell beszabályozni, hogy $0,2 \text{ kp/cm}^2$ nyomásnál nyisson, $0,19 \text{ kp/cm}^2$ nyomásnál gyenge szivárgás megengedett.

e) Az olajtüzelő berendezésen elvégzendő javítások

Az olajtartály leeresztő csavarjának (M 16x1,5 menetű) és Al 99,5 l anyagból készült tömítésének cseréje, pótlása.

A tartályokat felerősítő M 16-os csavarok, anyák és a rugós alátétek cseréje, pótlása.

A beöntőcsonk zárókupak és gumitömítés cseréje, pótlása.

Az olajsintmérő pálca egyengetése, a zárókupakot biztosító csomózott lánc pótlása, cseréje.

A tartály hegesztését, egyengetését csak polgári javítóvállalat végezheti!

A csőrendszer \varnothing 10x1 mm méretű Cu—Ep—l anyagminőségű levegő- és olajcső részének egyengetése, cseréje, az azbesztszigetelés javítása.

Az MSZ 11201/2—66 szabványszámú nyomásmérő óra szükség szerinti cseréje, illetve védőkosarának javítása.

A gyűrűs csővégek és az M 14x1,5-ös üreges csavarok cseréje, pótlása.

A 10 mm belső átmérőjű, olajáll. gumiból készült olajvezeték cseréje.

Az olajvezeték egyik végén levő peremes csatlakozó és hollandi anya cseréje.

Az olajvezeték másik végén levő menetes csatlakozó és gyűrűs csővég cseréje. (Az olajvezeték megrövidítése vagy toldása tilos!)

A kombinált főcsap tartókonzol egyengetése, hegesztése, az M 6-os, hatlapfejű fényes csavarok (rögzítő csavarok) cseréje, pótlása.

Az orsó 45°-os kúpos zárórészét becsiszolni, a tömitő „0” gyűrűket cserélni kell.

A főcsap kézikerek és a zárt anya cseréje, pótlása.

A tömitésként felhasznált 45 Sh° keménységű, olajálló gumiból készült „0” gyűrű cseréje.

A levegőszelep, a szelepsapka, a tömitések és a csomózott lánc cseréje, pótlása.

A főszűrőt felerősítő M 10-es hatlapfejű nyers csavar, anya és rugós alátét cseréje, pótlása. A használhatatlan szűrőbetétet cserélni kell.

A tartókonzol hegesztése.

Az olajégő szabályozó szelep kézikerek, a rögzítőanya cseréje, pótlása; a mutató és számlap egyengetése, szükség szerinti cseréje.

A gömbcsukló mozgását határoló menetes csap cseréje, pótlása.

Az égőfej belső fúvókájának cseréje.

f) A tartozékokon elvégzendő javítások

A sütőtepsi, a tömitőperem, a két fogantyú és a fedél egyengetése.

A körbefutó azbeszt tömités cseréje.

Az üsthelylefedő, a tömitőperem és a két fogantyú egyengetése.

Az azbeszt tömités cseréje.

Az üstkiemelő menetes részének (Tr 36x6) tisztítása, a hegesztések javítása, az Ø 8-as gömbvasból készült kampók egyengetése, pótlása.

A kéménytoldat hengeres, kúpos felső részének egyengetése, a hegesztések javítása.

A szikrafogó hengeres toldat, a tartólábak és a fedél egyengetése, hegesztése.

A lámpatok vasalásainak (békazar, fogantyú, csuklópánt, élvédő) szükség szerinti javítása.

A két petróleumlámpa filctok, a szij és csat szükség szerinti javítása.

A szítóvas egyengetése, pótlása, Ø 8-as gömbvasból.

A hamukaparó egyengetése, hegesztése.

A réstakaró egyengetése, hegesztése.

A víztölcsér és olajtölcsér egyengetése, hegesztése, az olajtölcsérben levő szűrőszita javítása, cseréje.

A tűzoltókészülék felfogólap, a bőr rögzítőszíjak, szijcsatok, a vízhatlan ponyva szükség szerinti javítása.

A bőr és vászon szerszámtáskák javítása.

Az olyan jellegű kisjavítások elvégzése után, amelyek a festést rongálják (hegesztés, egyengetés) a javított részek újrafestését el kell végezni.

Megjegyzés:

A szolgálati könyvben leírt csapatjavítási feladatokon túlmenően szükséges a nagyjavítás végrehajtása is.

Nagyjavítás az üzemelés alatti természetes elhasználódás és egyéb behatások következtében szükséges, a mozgókonyha (fődarab, részegység, felszerelés) teljes egészére kiterjedő javítás.

Célja: a szükséges és a kisjavításnál bonyolultabb javítási feladatok elvégzése annak érdekében, hogy a mozgókonyha a soron következő nagyjavításig előírt üzemórát teljesíteni tudja.

Ez a munkafolyamat a mozgókonyha teljes szétszerelésével jár és minden alkatrésze kiterjedő szakszerű hibafelvételezést, nyomáspróbát, üzemanyaggal való feltöltést, futópróbát és üzemeltetési próbát foglal magában.

Ellenőrizni kell az összes fődarab és részegység műszaki állapotát, szükség esetén el kell végezni azok kisjavítását és beszabályozását. A nagyjavításra szoruló fődarabokat ki kell cserélni. Nagyjavításkor a csapatnak történő kiadás előtt a II. számú műszaki szemlét el kell végezni.

A nagyjavítás időszükséglete a mozgókonyha elhasználódottságától függően: 150—400, átlagban 250 munkaóra.

Nagyjavításba 800—1000 üzemóra teljesítése után kell adni a mozgókonyhát.

A 69 M MOZGÓKONYHA FŐDARABJAI ÉS RÉSZEGYSÉGEI

I. Fődarabok

Alváz
 Futómű
 Felépítmény
 Űstök
 Olajtartály
 Olajégő

II. Részegységek

Az alváz részegységei:

Alvázkeret
 Bukócsavar
 Rugóbak
 Sárvédő
 Láb
 Elektromos berendezés

A futómű részegységei:

Rugóköteg
 Kerékfelfogás
 Keréktárcsa
 Gumiabroncs

A felépítmény részegységei:

Vázszerkezet
 Burkolólemezek
 Felépítmény felső lemez
 Kémény
 Hőszigetelés
 Tűztér
 Elülső tárolótér
 Hátsó tárolótér

Víztartály, csapfészek
Felső porvédő fedél
Láb

Az üst részegységei:

Üst-test
Üstfedél
Fedélrögzítés
Gőzlefúvató szelep

Olajrendszer részegységei:

Tartálytest
Húzáscsökkentő „méhsejt”
Csőrendszer
Kombinált főcsap
Főszűrő

Az olajégő részegységei

Szabályozó szelep
Égőszár
Gömbcsukló
Égőfej

Tartozékok:

Sütőtepsi
Üsthelylefedő
Üstkiemelő
Kéménytoldal
Lámpatok
Vízölcsér
Olajölcsér
Réstakaró
Szítóvas
Hamukaparó
Tisztítótű készlet
Tűzoltókészülék

**A 69 M. MOZGÓKONYHA TARTOZÉKAINAK, TARTALÉK
ALKATRÉSZEINEK ÉS SZERSZÁMAINAK TELJESSÉGI JEGYZÉKE**

Sor- szám	Rajzsám vagy szabványszám	Megnevezés	Darabszám	
			kell	van
1.	69—3101015 A	Pótkerék Keréktárcsa 4,50 Ex16	1	
2.	MSZ 11065	Gumiköpeny 6,5x16 Tj	1	
3.	MSZ 11061	Gumitömlő 6,50/7,00— 16	1	
4.	MSZ 11097	Tömlővédő gumiszalag 15—16"/40	1	
5.	HSz 387	Csákány	1	
6.	Tutó 45-ös	Lakat	1	
7.	540—02—10	Tárolóláda	1	
8.	540—02—08	Rugóbehúzó	2	
9.	MSZ 1346	Szerelővas	2	
10.	MSZ 2655	Sallerdoboz dörzsfedél- lel, 10 db sallerral	1	
11.	58772/1000	Sallerszorító	1	
12.	MSZ 1205	Csavarhúzó 100/b	1	

Sor- szám	Rajzszám vagy szabványszám	Megnevezés	Darabszám	
			kell	van
13.		Kerékanyakulcs 22-es	1	
14.	MSZ 1151	Villáskulcs 27—32-es	1	
15.	540—02—10—15	Szerszámtáska (vászon)	1	
16.	540—02—09	Rugóbehúzó hajtókar	1	
17.	40-es	Csiszolóvászon 100x100-as	1	
18.		Síkpor (polietilén ta- sakban)	1	
19.	MSZ 18740	Szeleptű	5	
20.	MSZ 18740	Szelepszapka	2	
21.	20—3101040 B	Kerékanya	4	
22.	Tutó 45-ös	Lakat	1	

Elülső tárolótérben elhelyezve:

23.	540—01—07	Üstkiemelő 3 részes	1	
24.		Utászlapát	1	
25.	MSZ 1151	Villáskulcs 46-os	1	
26.		Légpumpa tömlővel	1	

Sor- szám	Rajzszám vagy szabványszám	Megnevezés	Darabszám	
			kell	van
27.	540—01—16	Víztölcsér	1	
28.	540—01—15	Réstakaró	1	
29.	540—01—08	Üsthelylefedő	2	
30.	540—01—05	Sütőtepsi fedővel	2	
31.	540—01—09	Kéménytoldat szikra- fogóval	1	
32.		Kezelési utasítás poli- etilén tasakban	1	
33.	Tutó 45-ös	Lakat	1	

Hátsó tárolótérben elhelyezve:

34.	540—01—21	Tárolótepsi jobb oldali	1	
35.	540—01—25	Tárolótepsi bal oldali	1	
36.	457—07.0— 00.00—00	Tartalék olajégő, komplett	1	
37.	540—01—11	Szítóvas	1	
38.	540—01—12	Hamukaparó	1	
39.	540—01—25—03	Egycsatos szíj	1	
40.	540—01—25—27	Szerszámtáska (bőr)	1	

Sor- szám	Rajzsám vagy szabványszám	Megnevezés	Darabszám	
			kell	van
41.	MSZ 1151	Villáskulcs 10—11-es	1	
42.	MSZ 1151	Villáskulcs 14—16-os	1	
43.	MSZ 1151	Villáskulcs 17—19-es	1	
44.	MSZ 1151	Villáskulcs 20—22-es	1	
45.	MSZ 1160	Franciakulcs 36-os	1	
46.	457—07.0— 00.01—00	Körmöskulcs, 32-es villáskulccsal	1	
47.	MSZ 1205	Csavarhúzó 100/b	1	
48.	457—07.1— 07.00—00	Egő tartalék alkatrész tárolólemez	1	
49.	457—07.01— 02.00—06	Egelső fúvóka	2	
50.	457—07.1— 01—00—09	Külső fúvóka	8	
51.	457—07.1— 01.00—10	Csővég zárócsavar	4	
52.	A1 99 MSZ 9321	Alumínium alátét M 14-es	20	
53.	457—07.1— 04.00—00	„0” gyűrű $\varnothing 21,5/15,5x$ $x\varnothing 3$	10	
54.		Drótkefe	1	
55.	540—01—17	Olajtölcsér	1	

Sor- szám	Rajzszám vagy szabványszám	Megnevezés	Darabszám	
			kell	van
56.	457—07.1— 05.00—00	Nyeles fúvókatisztító	2	
57.	457—07.1— 05.00—07	Belső fúvókatisztító tű Ø 0,5	5—5	
58.		Külső fúvókatisztító tű Ø 0,7	20—20	
59.	457—07.1— 05—00—06	Alakos dörzsolemez	1—1	
60.	Tutó 45-ös	Lakat	1	

Egyéb helyen tárolva:

61.	540—01—04	Pirítóüst komplett	1	
62.	540—01—14—08	Petróleumvilágítás tárolóláda	1	
63.		Marmonkanna 51-es	1	
64.	540—01—14—06	Filctok	2	
65.		Petróleumlámpa 4-es	2	
66.	Tutó 45-ös	Lakat	1	
67.	540—01—30	Tűzoltókészülék rögzí- tés védőhuzattal	1	
68.	MSZ 1037	Porraltató tűzoltó- készülék 6 kp-os	1	
69.		Ácskapocs	8	
70.		Kerékrögzítő ék	4	

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés — — — — —	3
I. fejezet. A MOZGÓKONYHA ÁLTALÁNOS ISMERTETÉSE	5
1. A mozgókonyha rendeltetése, jellemzése, az olajégő működési elve — — — — —	5
2. A mozgókonyha főbb műszaki adatai — — — — —	11
II. fejezet. A MOZGÓKONYHA RÉSZLETES MŰSZAKI ÉS SZERKEZETI LEÍRÁSÁ — — — — —	13
1. Alváz és futómű — — — — —	13
2. Felépítmény — — — — —	18
3. Olajtüzelő berendezés — — — — —	32
a) Olajellátó rendszer — — — — —	32
b) Olajégő — — — — —	36
c) Levegőnyomást biztosító rendszer — — — — —	41
4. Tartozékok — — — — —	43
a) Elülső tárolótérben elhelyezett tartozékok — — — — —	43
b) Hátsó tárolótérben elhelyezett tartozékok — — — — —	48
c) Alváz szerszámtartozékok — — — — —	53
d) Egyéb helyen tárolt tartozékok — — — — —	53
III. fejezet. A MOZGÓKONYHA KEZELÉSE, ÜZEMELTETÉSE	58
1. Álló helyzetű üzemeltetés — — — — —	58
a) Az olajégő üzemeltetése — — — — —	58
b) Álló helyzetű üzemeltetés módjai — — — — —	60
c) A felépítmény lemálházásának sorrendje — — — — —	64
2. Menethelyzetű üzemeltetés — — — — —	66
3. Egyéb üzemeltetések — — — — —	68
a) Üzemelés vagonban — — — — —	68
b) Üzemelés gépkocsin — — — — —	73
4. Fatüzelés — — — — —	74
5. A főzési segédeszközök használata — — — — —	76

IV. fejezet. A MOZGÓKONYHA TARTOZÉKAÍNAK MÁLHÁZÁSA ÉS BIZTONSÁGI ELŐÍRÁSOK	— — — — —	79
1. A tartozékok málházása	— — — — —	79
2. Biztonsági előírások	— — — — —	82
V. fejezet. A MOZGÓKONYHA KARBANTARTÁSA	— —	86
1. Napi ellenőrzések	— — — — —	86
a) Igénybevétel előtti műszaki ellenőrzés	— — — — —	86
b) Üzemelés alatti műszaki ellenőrzés	— — — — —	87
c) Üzemelés utáni (napi) karbantartás	— — — — —	90
2. I. sz. Műszaki szemle	— — — — —	95
a) A felépítményen elvégzendő munkálatok	— — — — —	95
b) Az alvázon és futóművön elvégzendő munkálatok	— — — — —	96
c) Az olajtüzelő berendezésen elvégzendő munkálatok	— — — — —	97
d) A tartozékokon elvégzendő munkálatok	— — — — —	97
3. II. sz. Műszaki szemle	— — — — —	98
a) A felépítményen elvégzendő munkálatok	— — — — —	98
b) Az alvázon és futóművön elvégzendő munkálatok	— — — — —	100
c) Az olajtüzelő berendezésen elvégzendő munkálatok	— — — — —	100
d) A tartozékokon elvégzendő munkálatok	— — — — —	101
4. A téli-nyári átállás során elvégzendő munkálatok	— — — — —	101
5. A mozgókonyha előkészítése tárolásra	— — — — —	102
VI. fejezet. A MOZGÓKONYHA CSAPATJAVÍTÁSA	— — —	105
1. A csapatjavítás elvei	— — — — —	105
2. Kisjavításkor elvégzendő munkák	— — — — —	106
a) A felépítményen elvégzendő javítások	— — — — —	106
b) Az alvázon elvégzendő javítások	— — — — —	109
c) A futóművön elvégzendő javítások	— — — — —	111
d) Az üstön elvégzendő javítások	— — — — —	112
e) Az olajtüzelő berendezésen elvégzendő javítások	— — — — —	112
f) A tartozékokon elvégzendő javítások	— — — — —	113

Mellékletek:

1. A 69 M mozgókonyha fődarabjai és részegységei	— — — — —	115
2. A 69 M mozgókonyha tartozékainak, tartalék alkatrészeinek és szerszámainak teljességi jegyzéke	— — — — —	117